

ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1964

ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ

Τριμηνιαῖον σχολικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων αὐτῆς Δημοτικῶν Σχολείων. ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σοφοκλῆς Δ. Λώλης Διευθυντῆς τῆς Ἀκαδημίας, Κων. Κίτσος Ὑποδιευθυντῆς, Ἰωάννης Ν. Νικολαΐδης Δημοδιδάσκαλος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ		ΠΡΟΤΥΠΩΝ	
Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως Παύλου	Σελ. 1	Μεταξὺ μας	Σελ. 17
Καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ δῆμα μας (ἄρθρον)	» 2	Ξαναγυροῦμε στὸ σχολεῖο — Ὁ τρύγος — Μιὰ ἐκδρομὴ στὴν Τρίπολη — Ὁ χθεσινὸς μας περίπατος	» 18
Σπουδῶν Καλλιάρτας	» 3	Στὸ βουνὸ — Τὸ φθινόπωρο — Ὁ ἀπ' αἰρετισμοῦ τοῦ Φθινοπώρου	» 19
Οἱ Διευθυνταὶ τῆς Ζωσ. Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων ἀπὸ τῆς συστάσεώς της μέχρι σήμερον	» 4-5	Γιορτάζουμε τὴ δοξασιμένη μας ἐπέτειο Ζαγόρι, ἓνα Ἑλβετικὸ τοπίο	» 20
Ἐκδρομὴ στὴ Λαδώνη	» 6-7	Γεώργιος καὶ Μάνθος Ριζάρης — Τοῦ Φθινοπώρου τὰ κίτρινα φύλλα	» 21
Αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις τῆς Ἀκαδημίας	8	Ἐνα ἀπροσδόκητο δῶρο — Ἦλθε τὸ φθινόπωρο — Τὸ μανάβιον τῆς τάξης μας	» 22
Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ	» 9	Ἄθανάσιος Ψαλλίδα	» 23
Οἱ σπουδασταὶ διαδηλώνουν τὴν συμπαράστασίν των πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἑλληνας τῆς Κύπρου	» 10-11	Ἔρχεται ὁ χειμῶνας, Δεκέμβριος, ὁ πρῶτος μῆνας τοῦ χειμῶνα, Προετοιμασίες γιὰ τὰ Χριστούγεννα, Ἐνα δέντρο μὲ γιμνὰ κλαδιά	» 24
Ἡ Παιδαγωγικὴ εἰς τὴν Χώραν μας	» 12	Τὸ προσκίνημα τῆς τάξης μας στὸ σπίτι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, Ἐνα χειμωνιάτικο βράδυ	» 25
Αἱ ὑποτροφίαι 1963—64	» 13	Ὁ νέος χρόνος, Ἐνα Σάββατο στὸ σπίτι μου, Ἐνα ζῶο τοῦ σπιτιοῦ μου, τὰ νόστιμα κάστανα	» 26
Ἐπιστήμη — ἀρετὴ — διδάσκαλος	» 14	Τὸ μεσημέρι στὸ τραπέζι, Ἡ σόμπα, Τσουχτερό κρόο στὰ Γιάννινα	» 27
Τὸ Ἐργαστήριον Φυσικῆς Πειραματικῆς καὶ Χημείας	» 14	Οἱ μικροὶ γεωργοί, Τὰ σπουργίτια στὴν ἀλή μιν, Ὁ χειμῶνας, Μιὰ γιορτὴ στὸ σπίτι μου, Κεντὰ στὸ τζάκι	» 28
Ἀπρῆψεις ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τῶν σπουδαστῶν	» 15	Ὁ ἑορτασμὸς τῆς 21 Φεβρουαρίου, Ἡ Ἀγιοδημητριά, Τὸ τελευταῖον φθινοπωρινὸν λουλούδι, Βράδυ κοντὰ στὴ φωτιὰ	» 29
Σημειώματα	» 16	Τὰ Χρονικά τῆς Ζ.Π. Ἀκαδημίας, Ληφθέντα περιοδικὰ	» 30
		Τὸ Προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας	» 31
			» 32

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Ζῆκος Γεώργιος
Τσάκας Γεώργιος
Πρωτόπαπα Μιράντα
Γιαννέλης Δημήτριος
Μπαρτζώκης Βασίλειος
Μορέλλα Μαρία

ΜΑΘΗΤΩΝ

Φιλίτσα Τζιλίνη
Λύντια Γιαννῆ
Ἄγνη Γιαλίτη
Πηνελόπη Οἰκονόμου
Παναγιώτης Ματσούκης
Ἀλέξανδρος Νάστος

Ὑπεύθυνος κατὰ νόμον ἐπὶ τῆς ἑλθῆς
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Έπι τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως Παύλου

Έπι τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου καί ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας τῇ 7 Μαρτίου 1964 ἐγένοντο αἱ κάτωθι ἐκδηλώσεις.

Έν ἀρχῇ ὁ Διευθυντής αὐτῆς κ. Σοφοκλῆς Δ. Λώλης εἶπε τὰ ἑξῆς:

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ, Διευθυντής τῆς Ἀκαδημίας.

«Βαρυαλγεῖς καὶ περίλυποι ἠκούσαμεν τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Παύλου. Έπι ἡμέρας τώρα τὸ πανελλήνιον παρηκολούθει ἀνύστακτον τὴν ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν τοῦ Ἀνακτος. Κατὰ τὴν σκληρὰν ἐκείνην πάλην μετὰ τὸν θάνατον ὁ Βασιλεὺς ἐπέκυψεν εἰς τὴν κοινὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων. Διότι ἦτο ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἦτο πρὸ παντὸς ἄνθρωπος ἄκακος καὶ πολυαγάπητος ὑπὸ πάντων ὁ θρηνοῦμενος αὐτὴν τὴν στιγμήν Βασιλεὺς Παῦλος. Τὸν καλύτερον ὕμνον διὰ τὸν νεκρὸ διετύπωσεν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς χώρας κ. Γ. Παπανδρέου εὐθύς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως εἰπὼν εἰς τὸ διάγγελμα του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν: «ἐὰν δὲν εἶχε γεννηθῆ Βασιλεὺς, Τοῦ προσέδιδεν ἡ ἀπλὴ ἀνθρωπίνη φύσις του, ἀρχοντικὸν Βασιλικὸν μεγαλεῖον».

Κατὰ παράκλησιν τῆς Διευθύνσεως ὁ ὑποδιευθυντής κ. Κ. Κίτσος θὰ εἴπῃ τώρα τὸν προσήκοντα λόγον:

Κ. ΚΙΤΣΟΣ, Ὑποδιευθυντής τῆς Ἀκαδημίας.

Κύριε Διευθυντά, Κύριοι Συνάδελφοι, Ἀγαπητοὶ σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριες,

Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Παῦλος ἀπέθανεν... Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παρακολούθησε μετὰ ἀγωνίαν τὴν θαρραλέαν ἀντίστασίν του πρὸς τὸ θάνατον καὶ, ἀπὸ χθὲς τὸ ἀπόγευμα, μετὰ ψυχικὴν συντριβὴν, θρηνεῖ τὴν ἀπώλειάν του.

Ὁ Βασιλεὺς Παῦλος τέκνον τοῦ Βασιλέα Κωνσταντίνου καὶ τῆς Σοφίας, γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1901. Ἐφοίτησε στὴ Σχολὴ Ναυτικῶν Δοκίμων. Ἐλαβε μέρος στὴ Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία ὡς ἀξιωματικός. Ἐταξείδενε στὶς χώρες τῆς Ἑυρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ παρακολούθησε τὶς προόδους καὶ τὴ ζωὴ τῶν χωρῶν αὐτῶν. Κατὰ τὸν Ἰταλοελληνικὸν πόλεμον, ὑπηρετήσε στὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, ὅταν βρισκόταν στὴν Αἴγυπτον, εἶχε ἐκδηλώσει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἔλθῃ στὰ

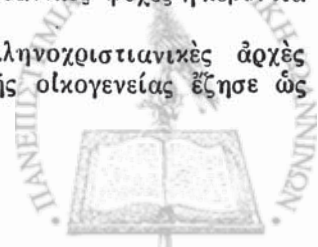
ἑλληνικὰ βουνὰ καὶ ν' ἀγωνισθῆ γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς δουλωμένης πατρίδος. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1947, μετὰ τὸ θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου Β', ἀνέρχεται στὸ θρόνον καὶ βασιλεύει, ὡς χθὲς, 17 δόκλιρα χρόνια.

Στὸ διάστημα τῆς Βασιλείας του, ἐπέδειξε ἀρετὴν Δημοκρατικοῦ Βασιλέα καὶ ἔμπρακτῃ τὴν ἀγάπην στὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Σεβάσθηκε τὸ Σύνταγμα καὶ τὰ κοινοβουλευτικὰ θέσμια τῆς χώρας καὶ μετὰ σωφροσύνην ἀντιμετώπισε δύσκολες ἐσωτερικὰς πολιτικὰς καταστάσεις. Ἐσκυψε μετὰ ἀγάπην στοὺς πονεμένους πληθυσμοὺς καὶ συνέβηκε στὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων τῶν τελευταίων πολέμων. Ἐθεμελίωσε τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα, γὰρ νὰ μπορῆ νὰ ἐνισχύῃ κάθε πολιτιστικὴν προσπάθειαν. Ἐβοήθησε τὰ Ἑλ-

ληνόπουλα-θύματα τῶν πολέμων μετὰ τὴν Παιδοπόλει, τὰ Σπίτια τοῦ παιδιοῦ καὶ τὶς Γεχνικὰς Σχολὰς. Ἀξιολόγησε καὶ ἀξιοποίησε τὸ ρόλον τῶν μορφωτικῶν παραγόντων τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ ἱδρυσεν τὴν Ἐθνικὴν Ἐστία γιὰ τὴν ἐπιμόρφωσιν καὶ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τῶν παραγόντων αὐτῶν. Ὡς Ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων προσκόπων βοήθησε μετὰ τὴν σμίλην του νὰ λαξευθῆ στὶς νεανικὰς ψυχὰς ἡ λεβεντιά καὶ τὸ ἦθος.

Μεγαλωμένος μετὰ τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας ἔζησε ὡς

Καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ Βῆμα μας

Κι' ἡ σφαῖρα τῆς ζωῆς ἐγύρισε... Καὶ ἤλθουμε πάλι στὸ ἀγαπημένο μας ἀνάκτορο τῆς Ἡπειροῦ Ἰδρυμα τῆς Ζωσιμαίας Παιδ. Ἀκαδημίας, γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴ γενική καὶ ἐπαγγελματικὴ μόρφωσή μας. Γεμάτοι ὄνειρα κι' ἐλπίδες κινήσαμε καὶ τούτῃ τὴ χρονιά μὲ συναίσθηση μεγαλύτερης εὐθύνης καὶ χρέους ἀπὸ πέρουσι ἡμεῖς οἱ δευτεροετείς, μὲ ἀνησυχίες καὶ φόβους οἱ προποτετεῖς.

Ὅλοι μαζί, στὸν ἴδιο δρόμο προχωροῦμε ἀδελφομένοι. Ἀνεβαίνουμε τὰ δύσκολα σκαλοπάτια τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς μορφώσεως γιὰ τὴν δλοκλήρωσή τῆς προσωπικότητός μας, γιὰ νὰ ἀποδοῦμε αὐριο ὠφέλιμοι κοινωνικοὶ ἐργάτες. Τὸ προβλήματα μας εἶναι πολλά. Κατευθυνόμενοι ἀπὸ τὸ σεβαστό μας Διευθυντὴ καὶ τοὺς καθηγητάς μας θὰ ὀδηγοῦμεθα στὴ λύση τους. Οἱ σκέψεις μας, οἱ ἀποφάσεις μας

καὶ οἱ δραστηριότητές μας γιὰ τὴ λύση τους θὰ βρίσκουν τὴν ἐκφρασή τους ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτό. Τὸ ἔργο μας εἶναι δύσκολο, ἡ ἀπόφασή μας ὅμως μεγάλη καὶ ἡ θέλησή μας ἀκαμπτη. Ἀπόδειξη γιὰ τοῦτο θ' ἀποτελεῖ ἡ ἀσκητικὴ προσπάθεια κι' ἡ δράση μας ποὺ θά ναι ἀποτυπωμένη στὸς «Ζωσιμάδες». Θ' ἀποτυπώσουμε ἐδῶ νομιάτια ἀπὸ τὸ ψυχοπνευματικὸ εἶναι μας καὶ θὰ χαράξουμε εἰκόνες ἀπὸ τὰ βιώματά μας. Μὲ τὰ βιώματά μας αὐτὰ θὰ ἐλοποιήσουμε τοὺς σκοποὺς τῆς μορφώσεώς μας ὡς λαοπαιδευτῶν. Μέσα στὸς σκοποὺς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐξύψωση τῆς προσωπικότητός μας ὡς διδασκάλιον. Βέβαια, σήμερον, ὁ διδάσκαλος δὲν εἶναι ὁ παλαιὸς μὲ τὴν «ὀμπρέλλα» ἰδιόδοξου, χρειάζεται ὅμως ἀκόμη πολλὴ προσωπικὴ ἐργασία ἀπὸ τὸν καθένα,

γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦμε ἀπόλυτα καὶ ὡς ἐπιστήμονες τῆς μικρῆς, ἀλλὰ βασικῆς ψυχικῆς μορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Θὰ ὀμιλοῦμε γι' αὐτὸ ὡς τόσο μὲ τὴ γλῶσσα τῆς ἀλήθειας, μὲ τὴ γλῶσσα τῆς νεότητος, μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ σπουδαστοῦ — δασκάλου. Θὰ συνεχίσουμε τὴν πορεία τῶν σπουδαστῶν ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὰ ἴδια θρανία καὶ ποὺ γαλουγήθηκαν στὸ ἴδρυμα τῆς ἱστορικῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ τὴν κατεῦθυνση φωτισμένων Διευθυντῶν στὸς ὁποίους ἀφιερώνουμε καὶ τὸ τεῦχος τοῦτο. Θὰ τιμῆσουμε τὴν ιδιότητά μας καὶ θὰ λαμπρύνουμε τὴ Σχολή μας.

Καὶ δὲν μένει παρὰ ἡ πραγματοποίηση τῶν ὑποσχέσεων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

ἐξαίρετος χριστιανὸς, ὡς λαμπρὸς εὐπατριδῆς, ὡς ὑποδειγματικὸς οἰκογενειάρχης καὶ ὡς ὑπέροχος ἄνθρωπος μὲ ἔντονη τὴν παρουσία τῶν ἀρετῶν τῆς ἀπλότητος, τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς φυσικῆς καὶ ψυχικῆς ῥώμης.

Γιὰ τὴ φιλομάθειά του καὶ τὴν πηγαία σοφία του ἀναγορεύθηκε ἐπίτιμος Διδάκτωρ Πανεπιστημίων τῆς Ἀμερικῆς, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τήνου, στὴν ἐπιθανάτια κλίνη του, ἡ μετάληψη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἡ εὐψυχία του πρὸς τὸ θάνατο μαρτυροῦν τὴν πίστη του, ὅτι, τώρα, ποὺ μᾶς ἀποχαιρέτησε, ὀδεύει στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ, ποὺ κτυπάει τὴν ἀκτὴ μας, τὸν ὠκεανὸ γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν ἔχομε ἴσως οὔτε βάρκα οὔτε πανιά, γιὰ νὰ τὸν διασχίσουμε μὲ τὸ λογικὸ μας, ἀλλὰ τοῦ ὁποῖου ἡ φωτεινὴ θέα εἶναι τόσο σωτήρια ὅσο καὶ φοβερῆ.

Καὶ ἡ εὐψυχία του ἐκείνη ἔναντι τοῦ θανάτου, ὅτῃν ὥρα τῆς τελευταίας ὑπαρξιακῆς τῶν ἡγωνίας, ἀποτελεῖ ἐκφραση μιᾶς προσωπικότητος, ποὺ στὴν ὑπόστασή της στὴ γῆινῃ ἀκτὴ, ὑφαίνει ὄραματι-

σμούς μεστοὺς νοήματος καὶ χαλκεύει ἔργα πλήρη ἀξίας.

Αὐτὴ ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἑλλήνου καὶ Ἀνθρώπου Παύλου καθρεφτίζεται στὴν προσφώνησή του καὶ πνευματικὴ μαζὶ Διαθήκη του στὸ Διάδοχο γυιό του, στὴν ὥρα τῆς ἐνηλικιώσεώς του, στίς 28 Ἰουνίου 1958, προσφώνησι ἀξία νὰ καταστή κείμενο ἀναγνωστικὸ καὶ γιὰ κάθε Ἑλληνόπουλο. (ἀναγνώσθηκε ἡ προσφώνησι).

Καὶ τώρα, μὲ τὴ φωτεινὴ σκιά τοῦ πατέρα του, μὲ μιὰ τέτοια πνευματικὴ Διαθήκη, ἀνέρχεται στὸ θρόνον ὁ Διάδοχος Κων)τίνος μὲ τὸ αἶσθημα τῆς ἱστορικῆς του εὐθύνης καὶ τῆ συνείδηση τῶν δημοκρατικῶν του καθηκόντων.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου ἐκείνου Ἡγέτη καὶ εὐδόση στὸ ὑψηλὸ ἔργο τοῦ Νέου Βασιλέως».

Ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη τὸ Αἰωνία ἡ μνήμη ὅφ' ὄλων τῶν παρισταμένων προκληθείσης ἑνὸς λεπτοῦ σιγῆς.

Τέλος, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς Ἀκαδημίας τὸ διάγγελμα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἐψάλη ὁ Ἑθνικὸς ὕμνος.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ

Καθηγητής τῆς Παιδαγωγικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον

Τὴν 4τὴν Φεβρουαρίου ἐ.ε. ἀπεβίωσεν εἰς Ἀθήνας ὁ ἐκ Δροβιάνης Βορ. Ἠπειροῦ ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ

Ὁ Σπ. Καλλιάφας ἐγεννήθη τὸ 1885 εἰς τὴν Βόρειον Ἠπειρον καὶ ἐσπούδασεν φιλολογίαν, φιλοσοφίαν καὶ Παιδαγωγικὰ εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Ζυρίχης τῆς Ἑλβετίας. Ἀπὸ τοῦ 1907 ἐργάσθη ὡς Ἑλληνοδιδάσκαλος Σχολῶν. Καθηγητὴς καὶ Διευθυντὴς Διδασκαλείων. Τὸ 1937 διωρίσθη μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ 1947 ἐξελέγη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παιδαγωγικῆς εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅπου ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1956, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας. Διετέλεσεν Ἐπίτιπος τῶν Σχολείων τῆς Φιλελευθερίας τῆς Ἑταιρείας, τῆς ὁποίας ἦτο καὶ μέλος.

Συνέγραψεν ἀξιολόγους φιλοσοφικάς, ψυχολογικάς καὶ Παιδαγωγικάς μελέτας περὶ τῆς ψυχῆς, τοῦ ἰλισμοῦ, τῆς βουλήσεως, τοῦ ἀσυνειδήτου, τοῦ σχολείου, ἐργασίας καὶ δημοσίευσεν ἀρθρα εἰς ἐπιστημονικά περιοδικά.

Θεωρεῖται διὰ τὴν γῶράν μας εἰσηγητὴς τῆς θεωρίας περὶ τῆς ζωτικῆς πνευματικῆς ὁμιλίας εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐρμηνευτὴς τῆς ψυχολογίας τοῦ βίου τοῦ Κριστόφρου Πλάγκου καὶ ὁπαδὸς τοῦ Σχολείου ἐργασίας κατὰ Γκράουντιν.

Ἐπισημασμένος εἰς Ἀθήνας, συνεισφέρει στενῶς μὲ τὰς Ἠπειρωτικὰς Ὀργανώσεις, εἰς τὰς ὁποίας προσέφερον τὰς πνευματικὰς του ὑπηρεσίας. Ἐπεστήκει ἀπὸ τῆς θέσεώς του τὸ αἴτημα περὶ ἐδότησεως Πανεπιστημίου εἰς Ἰωάννινα.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπεσκίετο τακτικῶς τὴν Ἠπειρον καὶ ἔδωκε διὰ διαλέξεις ἐπὶ Μαν ἐνδιαφερόντων παιδαγωγικῶν θεμάτων. Ἡ Ἠπειρος ἀπέλιπεν ἐν ἐν τῶν ἀρίστων τέκνων της, ποὺ ἐτίμησαν ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἠπειρώτου Διδασκάλου. Πολλοὶ ἐκ τῶν Ἠπειρωτικῶν Διδασκάλων, Καθηγη-

τῶν καὶ ἐπιστημόνων θρηνοῦν τὴν ἀπώλειάν του. Οἱ σπουδασταὶ τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας θὰ ἀξιοποιήσουν τὰς διδασχὰς τοῦ ἐκλιπόντος παιδαγωγοῦ καὶ ἐξαιρετοῦ ἀνθρώπου.

Οἱ καθηγηταὶ μας, διὰ νὰ τιμήσουν τὸν ἐκλιπόντα διαπρεπεῖ Ἠπειρωτὴν Παιδαγωγόν, συνέταξαν τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Διευτ. κ. Σοφοκλέους Λώλη συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΑΛΛΙΑΦΑ
δουτίμου καθηγητοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐλκοντος τὴν καταγωγήν ἐκ Βορ. Ἠπειροῦ, πολλὰ προσεργόντος εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν ἐπιστήμην, πνευματικῶς συνδεθέντος μὲ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ τιμήσαντος ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἠπειρώτου Διδασκάλου,

Ἀποφασίζει ὁπως:

1) ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος,

2) ὀργανωθῆ ἐν καιρῷ πνευματικῶν μνημόσυνον τοῦ ἐκλιπόντος,

3) δημοσιευθῆ τὸ παρόν εἰς τὸν ἐγχώριον Τύπον.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 6 Φεβρουαρίου 1964

Ὁ Διευθυντὴς
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

Ἡ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ

Π ρ ὀ ς
Τὸν Κόν. Σοφ. Δ. Λώλην Διευθυντὴν Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνα

Κε Διευθυντά,

Βαθῶς συνεκινήθη ἐκ τοῦ παρεχομένου ποῦ ἐγγράφου. Τμῶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ ψηφίσματος τοῦ Συλλόγου τῶν κ.κ. Καθηγητῶν.

Ὅθεν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὰς θεομὰς εὐχαριστίας μου πρὸς Ἰωάννη καὶ δι' Ἰωάννη πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ Ζωσιμαίᾳ Παιδαγωγικῇ Ἀκαδημίᾳ Διδάσκοντας Καθηγητὰς διὰ τὴν συμμετοχὴν σας εἰς τὸ βαρὺ πένθος μου.

Μετ' ἐκτιμήσεως

ΑΘΗΝΑ ΣΠ. ΚΑΛΛΙΑΦΑ
Ἀθῆναι, 22-2-1964

Κρίσεις διὰ τὸν ἐκλιπόντα Ἠπειρώτην Παιδαγωγόν

«Ὅσοι ἐμελέτησαν τὰ συγγράμματά του, ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν προσωπικῶς, ὅσοι συνεδέθησαν κάπως στενότερον καὶ βαθύτερον μαζί του, εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὁμολογήσουν ἀδιστακτικῶς τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρος του καὶ νὰ συμφωνήσουν ἀπολύτως μὲ τὸ ψήφισμα τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ τοῖζον τὸ «ἐξαιρετὸν ἦθος» τοῦ μεταστάντος. Διότι, ὁμολογοῦμεν, ὁ Σπυρίδων Καλλιάφας, διεκρίνετο διὰ τὸ ἐξαιρετὸν ἦθος του. Ἀνεδείχθη ἀρτία καὶ ἀποδευγματικὴ προσωπικότης, ἡ ὁποία, τῶν ἐπὶ παρεχομένων, ὄλων καὶ περισσώτερον ἐτελειούτο: Ἐπίτηξε ἀκεραῖος χαρακτήρ μὲ ὄλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως Ἠγάπα μὲ πάθος τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ἐθιόρωρε, χειρίστην ἀναξιοπρόετιαν καὶ υποβιβασμὸν τοῦ ἀνθρώπου τὸ ψεῦδος. Ὅ,τι ἔλεγε ἦτο ἀληθές, ἢ, τοῦλάχιστον, τὸ ἐπίστευεν ὡς ἀληθές. Ἀδιαφορῶν διὰ τὸ ὀπομικόν του συμφέρον καὶ διὰ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ θίξη πρόσωπα ἀγαπητὰ καὶ σεβαστά, ἔλεγε μὲ παρρησίαν τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ κάτω. Ὅτε εἰς τοὺς ἀξιοματόχους τῆς Πολιτείας, ὑπουργοὺς καὶ πρωθυπουργοὺς, ἀπεστάλλετο, ὅτε τοὺς σπουδαστὰς καὶ φίλους διὰ λόγους συναισθηματικῶν δεσμῶν ἐτελλόμην... (Ἐλληνοχριστιανικὴ Ἀγωγή, Μάρτιος 1964)

Οι Διευθυνταὶ τῆς Ζωσ. Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΚΚΙΝΗΣ

Διευθυντής: 1934 — 1937

Ἐγενήθη εἰς Ἁγίαν Θέλην Ἀηξουρίου Κεφαλληνίας τὸ ἔτος 1897 καὶ ἀπέθανεν εἰς Θεσσαλονίκην τὸ ἔτος 1944.

Ἐσπούδασε φιλολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν (1917) καὶ φιλοσοφίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς Γερμανίαν (1926).

Ἐπληρέτησε ὡς Σχολάρχης (Ἀργυροπόλι), Διευθυντὴς Διδασκαλείου (Πύργος, Προβεία, Ἰωάννινα, Καστοριά, Φλώρινα) καὶ Διευθυντὴς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (Ἰωάννινα, Θεσσαλονίκη). Συνέγραψε φιλοσοφικὰς μελέτας καὶ ἠρεούνησε τὰ μεταφυσικὰ προβλήματα. Διετέλεσε Διευθυντὴς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων τὰ ἔτη 1934—1937.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Η. ΖΕΡΒΑΣ

Διευθυντής: 1939 — 1948

Ἐγενήθη εἰς Καλάμας τὸ ἔτος 1888. Ἐσπούδασε φιλολογίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Βερολίνου. Ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἐπληρέτησεν ὡς Σχολάρχης, ὡς καθηγητὴς Γυμνασίου, ὡς Γυμνασιάρχης καὶ ὡς Διευθυντὴς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (Ἰωάννινα, Πειραιεύς).

Συνέγραψε φιλολογικὰς καὶ παιδαγωγικὰς μελέτας.

Διετέλεσε Διευθυντὴς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων τὰ ἔτη 1939—1947.

Β/ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

Διευθυντής: 1937 — 1938

Νῦν Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ἐπιχειρήματος Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐπισκοπείων

Ἐγενήθη εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸ ἔτος 1900.

Ἐσπούδασε Θεολογίαν, Φιλολογίαν, Φιλοσοφίαν καὶ Παιδαγωγικὴν εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν, Βερολίνου, Τυβίνγης καὶ Παρισίων.

Ἐπληρέτησεν ὡς ἐκπαιδευτικὸς ἐπὶ 30 ἔτη: Καθηγητὴς Γυμνασίου, Διευθυντὴς Διδασκαλείου καὶ Παιδαγ. Ἀκαδημίας, Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ἐπιχειρήματος Παιδείας.

Εἶναι Διευθύνων Σύμβουλος τοῦ «Ἀθηναϊκοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου», διδάσκει φιλοσοφίαν εἰς τὴν Σχολὴν Ἀνατόρων Ἐλευθέρων Σπουδῶν: «Ἀθηναῖον» καὶ εἶναι τακτικὸς συνεργάτης τῆς ἐφημερίδος τῶν Ἀθηνῶν «Τὸ Βήμα». Δηρύθνησε τὸ περιοδικὸν «Παιδεία» (1946—1961) καὶ τὰς ἐκδόσεις «Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Συγγραφεῖς» Ζαχαροπούλου (1954—1958). Ἐδημοσίευσεν πολλὰ φιλοσοφικὰ καὶ παιδαγωγικὰ ἔργα. Διετέλεσε Διευθυντὴς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων τὰ ἔτη 1937 καὶ 1938.

Γ/ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΡΟΝΤΖΗΣ

Διευθυντής: 1947 — 1955

Νῦν Διευθυντὴς Ραλλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Πειραιῶς

Ἐγενήθη εἰς Δάφνην Καλαβρυτινῶν τὸ 1906.

Ἐσπούδασε θεολογίαν, φιλολογίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Βερολίνου. Ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου.

Ἐπληρέτησεν ὡς καθηγητὴς Σχολικῶν Μέσης Ἐκπαίδευσης καὶ ὡς Ἐπιμελητὴς καὶ Διευθυντὴς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (Λάρισα, Ἰωάννινα, Πειραιεύς).

Συνέγραψε πολλὰς παιδαγωγικὰς καὶ φιλοσοφικὰς μελέτας.

Διετέλεσε Διευθυντὴς τῆς Ζωσ. Παιδαγ. Ἀκαδημίας τὰ ἔτη 1947—1955.

Δ/ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

Ὁ τελευταῖος Διευθυντὴς τοῦ

Διδασκαλείου Ἰωαννίνων

Νῦν συνταξιούχος

Ἐγενήθη εἰς Πυρσόγιαννην—Ἰωαννίνων τὸ ἔτος 1891. Ἐσπούδασε φιλολογίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Γερμανίας καὶ Αὐστρίας. Ἀ.

Ίωαννίνων από τῆς συστάσεώς της μέχρι σήμερον

6/ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

Διευθυντής: 1956 — 1957

Νῦν συνταξιούχος, ἐπίτιμος Διευθυντής Παιδ. Ἀκαδημίας

Ἐγεννήθη εἰς Λαμίαν. Ἐσοῦδασε φιλολογίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Μονάχου.

Ἐπηρετήσεν ὡς καθηγητῆς Γυμνασίου καὶ ὡς Διευθυντῆς Ἀκαδημίας (Λαμία, Ἰωάννινα).

Συνέγραψε φιλοσοφικὰς καὶ παιδαγωγικὰς μελέτας.

Διετέλεσε Διευθυντῆς τῆς Ζωσ. Παιδαγ. Ἀκαδημίας τὰ ἔτη 1956—1957.

νηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἐπηρετήσεν ὡς καθηγητῆς Γυμνασίου καὶ Διευθυντῆς Διδασκαλείου.

Συνέγραψε πολλὰς παιδαγωγικὰς μελέτας καὶ θεωρεῖται εἰσηγητῆς τῆς πατριδογνωστικῆς Ἰδέας εἰς τὴν ἀγορὴν καὶ τοῦ συστήμα-

τος τῆς ἐνιαίας Συγκεντρωτικῆς Διδασκαλίας.

Διετέλεσε Διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Ἰωαννίνων τὰ ἔτη 1929—1934. Ἐκτοτε τὸ Διδασκαλεῖον Ἰωαννίνων μετετράπη εἰς Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν.

7 ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΒΟΥΤΑΝΤΖΗΣ

Διευθυντής: 1955 — 1956

Ἀπεβίωσεν τὸ ἔτος 1956

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ζαγορὰν τοῦ Πηλίου τὸ 1908 καὶ ἀπέθανεν εἰς Ἰωάννινα τὸ 1956. Ἐσοῦδασεν φιλολογίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Λονδίνου. Ἔλαβεν τὸν τίτλον τοῦ Ἐταίρου τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ

Λονδίνου καὶ τοῦ διδάκτορος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἐπηρετήσεν ὡς βοηθὸς εἰς τὸ Πειραματικὸν Ἐργαστήριον τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὡς καθηγητῆς τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου, ὡς καθηγητῆς εἰς τὸ Παγκύριον Γυμνάσιον Λευκωσίας καὶ ὡς Ἐπιδιευθυντῆς καὶ Διευθυντῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (Τρίπολις, Ἰωάννινα).

Συνέγραψεν ἀρκετὰς φιλολογικὰς καὶ παιδαγωγικὰς μελέτας. Διετέλεσε Διευθυντῆς τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας τὰ ἔτη 1955—1956.

8 ΣΤΕΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

Διευθυντής: 1959 —

Ὁ νῦν Διευθυντῆς τῆς Ζωσ. Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας

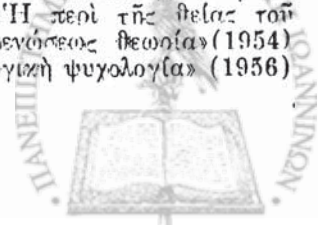

Ἐγεννήθη εἰς Ἰωάννινα τὸ ἔτος 1911. Ἐσοῦδασε θεολογίαν, φιλολογίαν, φιλοσοφίαν καὶ παιδαγωγικά εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν, Μονάχου καὶ Ἐμοου (H.P.A.). Ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἐπηρετήσεν ὡς καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ριζαροῦσι Σχολῆς, ὡς Ἐπιδιευθυντῆς καὶ Διευθυντῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (Ἀθήναι, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα) καὶ ὡς Ἐπηρετητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Συνέγραψε πολλὰς θεολογικὰς, φιλολογικὰς καὶ παιδαγωγικὰς μελέτας.

Ἐξ αὐτῶν αἱ ἐκδοθεῖσαι εἰς βιβλία εἶναι: «Αἱ κοινωνικαὶ ἰδέαι τῶν Τριῶν Ἰεραρχῶν» (1937), «Ἡ γοσημογονία κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας» (1937), «Ἡ ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου συγκροτηθεῖσα σύνοδος» (1938), «Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου καὶ αἱ γυναῖκες» (1942), «Ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ἐγκόσμιον κακόν» (1943), «Ἡ νεοελληνικὴ γραμματικὴ» (1943), «Νεόφυτος Λούκας» (1951), «Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία καὶ Οἰκονομικὴ κρίσις» (1953), «Νεώτερα καὶ σύγχρονα περὶ ἀμαρτίας ἰδέαι» (1953), «Ἱστορικὴ εἰσαγωγή εἰς τὸ ποίηγμα τῆς ἀμαρτίας» (1954), «Ἡ περὶ τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ γενέσεως θεωρία» (1954), «Παιδαγωγικὴ ψυχολογία» (1956) κ.λ.π.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩΜΕ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ...

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΔΩΔΩΝΗ

«Όταν θέλω να ξαναγεννηθώ πηγαίνω στην Ελλάδα», λέγει ο Άνατόλ Φρανς. Η χώρα αυτή με τον δολοκάρηκο ούρανο και την αλώμα νεότερη κατατελεί τόσο ιερή προσκυνήματος των ανθρώπων εκείνων, που κλιούν με ευλάβεια και ιερή συγκίνηση τα γόνατα μπροστά στο φωτεινό παρελθόν της, στο άφθαστο, μεγαλείο της, μπροστά στις περιλάμπρες πράξεις της.

Και η Ακαδημία μας, η περήφανη Ήπειρώτισσα Σχολή, που κρατάει στη θωριά της τόσο αρχοντική μεγαλοπρέπεια και τόσο αγάπη, δεν παραλείπει να εκφράσει με το δικό της τρόπο τον σεβασμό προς τα μνημεία του άθνητου ελληνικού πνεύματος και το θαυμάσιο ποίησόν της δημοφιλίας της γλαυκίας μας πατρίδας, της Ελλάδας μας. Συμπληρώνοντας το μορφωτικό έργο οργανώνει εκδρομές με μορφωτικό χαρακτήρα. Εδώριστα κρατεί στην απόλυτη αρχαϊκή της τα παιδιά της και είναι έτοιμη να τα στείλει να γνωρίσουν τη χώρα τους, που έπειτα από λίγο θα την υπηρετήσουν δημιουργικά και υπεύθυνα.

Η επίσκεψη της Δωδώνης ήταν η πρώτη φρενιτή εξόρμησις. Με άπεριγραπτη χαρά και συγκίνηση είδαμε με τα μάτια της ψυχής μας να ανθίζουν στα γέφυρα του σεβαστού Διεσπύριου κ. Αόλη τα λόγια: «Άθρο, παιδιά, θα επικεφαλαιώμε την κατοικία του Δία του Πελασγικού, την αρχαία Δωδώνη».

Η 23η Νοεμβρίου οδηγεί τη σχολή μας στο ιερή προσκυνήμα της Δωδώνης. Το ροδάλειο γλαυκάρημα, που θέρει με την πορφύρα του τις άκρες τ' ούρανοῦ και των κορυφών τα χιόνια και μαρμαρίζει με θεικά άρώματα τα χαλιά των χαμηλωμάτων και τόν άερα και διαλύει τα σκοτάδια των βαθύων φαραγγιών, μάς γαιρετίζει, ενώ τα αϊτοκλήματα γλυτροῦν πάνω στην άγρη άσφαλιτο και άφύγουν πίσω την τιλιμηάκη άκμή στην άκρη και στην άκμή της άκμης μας. Η πρωινή άσφα παίρνει μαζί της τα εθνήμα προαύδια που βγαίνουν από στήματα νεανικά, γεμάτα σπρίγος και όρη, και τα σκορπάει στη γλαυκή φθινοπωρινή φάση, που τρίβει άκμή τα μάτια της από το πρωινό άγοισροξόνημα. Διατρέχουμε την έθνική δόξ Πωδώνηνα — "Άρτα— Άθήνα. Στα 7,5 περίπου χιλιόμετρα άλλάσμε κατεύθυνση και άποφασιστικά άνεσθήμασε το δυτικό όρεινό τέλος της λεάνης.

Ο δρόμος τώρα είναι δύσκολος. Τα αϊτοκλήματα με γογγυσμούς μάς φέρουν

στη ράχη τους. Πλήν όμως άποχωροῦν στην άωράτητη και άλύγιστη έπιθυμία μας να προσκυνήσωμε τον Δωδωναίο Δία και να ζητήσωμε τη μαντική του γνώμη.

Χωρίς να κάνωμε καμμία στάση ούτε την παραμικρή καθυστέρηση, έπειτα από διαδρομή 22 χιλιομέτρων, φθάνομε στην πολυπόθητη Δωδώνη. Η άγωνία τελείωσε πιά και το πόδι μας πατάει χώρα, κάτω από το όποιο κοιμούνται μακάριοι οι άκνιστόποδες» Σελ. 101. Βρισκόμαστε σε ύψος 1000 μέτρων από την έπιφάνειαν της θαλάσσης.

Στη γραφική αυτή κοιλάδα της Θεσπρωτικής Δωδώνης, που την περιολείει άνατολικά με γαινή θοίνοςσευρά και άριστερά ο άσπρηός και ρικνός όγκος του Τομάρου άναπτύχθηκε σε πανάρχαιους χρόνους μία από τις σεβάσμεες Έλληνικές λατρείες. Κοιτά σε μία πηγή, τη Ναία, εγκαταστάθηκε η πρώτη λατρεία.

Όταν οι πρώτοι Έλληνες Θεσπρωτοί έφθασαν στη Δωδώνη, έφεραν μαζί τους και τη λατρεία της βελανδιάς. Βρήκαν δώο μία παλαιότερη λατρεία της Γής, της προελληνικής θεάς Φύσεως. Μνηναίοι άποικοι τόν 13ον αιώνα συνόδεσαν τόν Δία με την Διώνη την προάτοχον θεότητα, η όποία έγινε θεία σύζυγος. Στόν Δία τόν Δωδο-

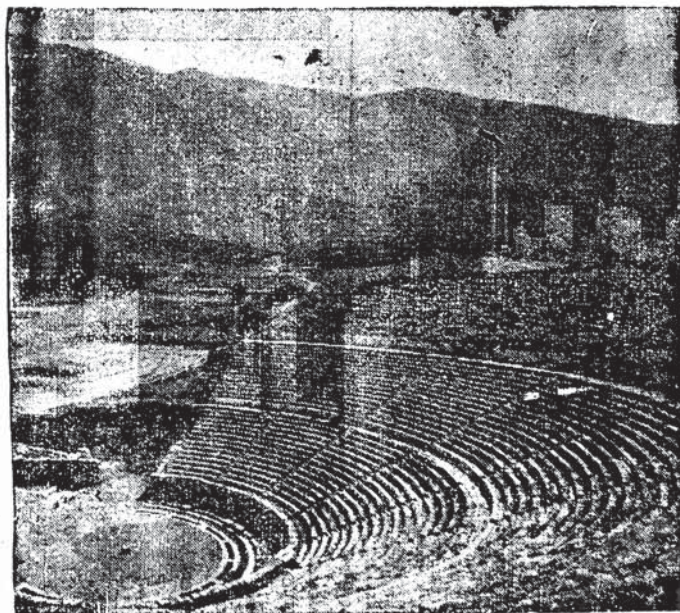
ναίο και τόν Πελασγικό προσεύχεται ο Άχιλλεύς την ώρα, που ο Πάτροκλος, ο άγαπημένος φίλος του φεύγει για να αντιμετωπίση τόν Έκτορα:

Ζεύ, άνα, Δωδωναίε Πελασγικέ, τη-
(λόθι ναίων
Δωδώνης μεδέων δυσεμέφου, άμφι
(δέ Σελλοί
σοι ναίονσ' ύποφηται άνηπίποδες,
(χαμαίειναι.

Άργότερα ήρθαν στη Δωδώνη οι Μολοσσοί, κατόπιν οι Αίτωλοι και τέλος οι Ρωμαίοι. Οι συνεχείς βαρβαρικές έπιδρομές έπέφεραν την όριστική εγκατάλειψη του Έροῦ, 550 π.Χ. περίπου.

Από τότε οι χειμαρροί του Τριώρου, ξεκινώντας μέσα από τα σπήλαινα του, άρχισαν να έπισσωφεόνουν χώματα, ύσπου όλα σκεπασθήσαν και λησμονήθηκαν. Η αρχαιολογική σκαπάνη όμως στα χέρια του Καραπάνου, του Σατηριάδη, του Έθαγγελίδη και του Σατηριού Δάκαρη, έφερε στο φώς δόλον αυτό τόν κρυμμένο θησαυρό.

Άγνα, ιερά χώματα!.. Πολλοί άνθρωποι διαφόρων λαών και έποχών, πέρασαν από πάνω σας και άφησαν τη δημιουργική στήραγδα τους αλλά και την καταστρεπτική μανία. Σήμερα ή-

1901

Μία άποψη της Δωδώνης

Αί εισιτήριοι εξετάσεις τῆς Ἀκαδημίας

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

I. ΠΡΟΒΑΛΟΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Ἐν ὧν ἄρρενες + θήλειες : 518

ἄρρενες : 308 ἦτοι 59%
θήλειες : 210 ἦτοι 41%

II. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: 1. Δὲν προσήλθον εἰς

ἐξέταση: ἄρρενες: 2 ἦτοι 0,6%. Θήλειες: 0

2. Ἐσώθησαν: α) κατὰ σειράν ἐπιτυχίας: ἄρρενες: 61 ἦτοι 19,8%. Θήλειες: 30 ἦτοι 14%.

β) καθ' ὑτέρωθεν ἐκ τῶν κατηγοριῶν: ἄρρενες: 19 ἦτοι 6%. Θήλειες: 12 ἦτοι 6%

γ) ἄνευ ἐξετάσεων: ἄρρενες: 7. Θήλειες: 3.

3. Ἐπιλαχόντες: ἄρρενες: 46 ἦτοι 15%. Θήλειες: 89 ἦτοι 42,5%.

4. Ἀπορριφθέντες: ἄρρενες: 179 ἦτοι 58%. Θήλειες: 78 ἦτοι 37%.

Ἐπὶ συνόλου προσελθόντων ἄρρέων 308 καὶ θηλέων 210:

Ἀπορρίπτονται: ὡς μὴ συγκεντρωσάντες βάσιν 70: ἄρρενες: 2 ἦτοι 0,6%, θήλειες: 2 ἦτοι 1%.

Ἀπορρίπτονται εἰς τὴν Ἐσθεσιν Ἰδεῶν: ἄρρενες: 0—θήλειες: 2 ἦτοι 1%

» εἰς τὰ Ἀρχαῖα Ἑλλην.: ἄρρενες: 58 = 19%. Θήλειες: 28 = 13%

» εἰς τὰ Μαθηματικά: ἄρρενες: 53 = 17%. Θήλειες: 19 = 9%

» εἰς Ἐσθεσιν καὶ Ἀρχαῖα: ἄρρενες 3 = 1%. Θήλειες: 8 = 4%

» εἰς Ἐσθεσιν καὶ Μαθηματικά: ἄρρενες: 2 = 0,6%. Θήλειες: 1 = 0,5%

» εἰς Ἀρχαῖα καὶ Μαθηματικά: ἄρρενες: 50 = 16%. Θήλειες: 15 = 7%.

» εἰς Ἀρχαῖα — Ἐσθεσιν — Μαθηματικά: ἄρρενες: 11 = 3,5%. Θήλειες: 3 = 1,4%

Ἡ καταγωγή τῶν ὑποψηφίων καὶ τῶν ἐπιτυχόντων

		Ἄρρενες	Θήλειες
ΗΠΕΙΡΟΣ	Προσῆλθον: 235 — 74% Ἐπέτυχον: 70 — 80%	148 — 69%	39 — 87%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	Προσῆλθον: 33 = 10,5% Ἐπέτυχον: 7 = 8%	35 = 16%	3 = 7%
ΛΥΤΩΛ)ΝΙΑ	Προσῆλθον: 23 = 7% Ἐπέτυχον: 4 = 4%	11 = 5%	—
ΝΗΣΟΙ ΙΟΝΙΟΥ	Προσῆλθον: 12 = 4% Ἐπέτυχον: 2 = 2%	10 = 5%	3 = 7%
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	Προσῆλθον: 2 = 0,6% Ἐπέτυχον: —	2 = 0,9%	—
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	Προσῆλθον: 7 = 2% Ἐπέτυχον: 1 = 1%	5 = 2,5%	—
Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	Προσῆλθον: — Ἐπέτυχον: —	1 = 0,5%	—
ΘΡΑΚΗ	Προσῆλθον: — Ἐπέτυχον: —	1 = 0,5%	—
ΚΥΠΡΟΣ	Προσελήφθησαν: 1	—	—
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	Προσελήφθησαν: 2	—	—

Ἄγισμος ἐπὶ τῇ ἐνάφξει τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους

σπὴ μοναξιά τῆς τελευταίας γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, δὲν εἶσαι μόνος. Θὰ μᾶς ἔχῃς πιστοὺς βοηθοὺς, φίλους καὶ συνεργάτες στὸν δύσκολο ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Θὰ εἰμαστε, ἐμεῖς τὰ παιδιά σου, συμπαραστάτες στὸν πόνο σου, παρήγοροι στὶς λύπες σου, ἐκπληρωτὲς τῶν πόθων σου. Αὐτὴ ἡ ὑπόσχεση δὲν θ' ἀρνήσῃ νὰ γίνῃ πραγματικότης!...

Τελευταῖος σταθμὸς τῆς ἐπιστροφῆς ἦταν τὸ κεραμοουργεῖο, ποὺ βρίσκεται παρὰ τὴν ἑθνικὴ ὁδὸ. Ἡ ἐπισκεψὴ ἦ-

ταν βιαστικὴ, γιατί ἡ ντροπαλὴ Ἐισπέρα ἐπρόβαλε δευτὰ ν' ἀνάμνη πρώτα ἓνα κι ὕστερα πολλὰ - πολλὰ μαζί τὰ καητῆλα τῆς οὐράνιας ἐκκοπήσας, γιὰ νὰ ὑποδεχθῆ τὴν πανέμορφη Νόκτα. Ἦλθον ὅμως μάθαμε πολλὰ γόρω ἀπὸ τὴν κατασκευὴ τῶν κεράμων καὶ τῶν πλίνθων, πλουτίζοντας ἔτσι τὶς γνώσεις μας μὲ μεγάλῃ προθυμίᾳ καὶ εὐχαρίστηση καὶ καλωσύνη ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου μᾶς ἐξήγησε τὰ ὅσα βλέπαμε, ἂν καὶ ἦταν περιορισμένη ἡ ὥρα.

Καληνύκτισαμε καὶ συνεχίσαμε τὸ δρόμὸ μας...

Ἡ σελήνη εἶχε ἀνατείλει καὶ ἡ ἀργυρᾶ ἀμμόκοκκος τῶν ἀστρῶν ἀλιγρόσπευε, ὅσον ὁ δίσκος τῆς ἀνέβαινε στὸ στερέωμα, ἄταν φθάσαμε σπὴν πόλη καὶ τὰ αὐτοκίνητα σταματημένα περίμεναν νὰ κατεβῶν οἱ χαροῦμένοι ἐπαβάτες. Σ' αὐτὴ τὴν τελευταία στάση ξεψυχοῦσε καὶ μία ἀπὸ τὶς πρὸ ἐπιτοχισμένες ἡμέρες τῆς ζωῆς μας!...

ΖΗΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Αετῆς

ΑΙ ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΜΑΣ

Οι σπουδασταὶ διαδηλώνουν τὴν συμπαράστασίν των

Πρώτοπόρος εἶναι πάντα ἡ Ἀκαδημία μας εἰς εὐγενεῖς πατριωτικὰς ἐκδηλώσεις. Πάντα πρώτη, ὡς ἀνώτατο Πνευματικὸν Ἴδρυμα τῆς Ἡπείρου, πρωτοστατεῖ εἰς ἐκδηλώσεις πολιτισμοῦ καὶ ἐθνικῶν ἐξάρσεων.

Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1964 εἰς ἔνδειξιν συμπαράστασός προς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἑλληνας Κυπρίους ἀδελφοὺς μας.

Ἀπαντες οἱ σπουδασταὶ καὶ αἱ σπουδάστριαι τῆς Ζ. Π. Ἀκαδημίας καὶ τῆς Σχολῆς Ἑφοδηγῶν συνεκεντρώθημεν εἰς τὴν αἰθουσαν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας, κατόπιν προαποβουλίας δευτεροετητῶν σπουδαστῶν τῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ ἀποφασισθεὶς εὐθὺς ἐξ ἀναγῆς ἠλεκτροίσθη ἀπὸ τὰ πατριωτικὰ συνθήματα καὶ τὰς ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων Κυπρίων.

Οἱ ἀνεληθόντες εἰς τὸ βῆμα σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι ἐτόνισαν τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μεγαλονήσου, ὑπενήθησαν τοὺς ἀγῶνας τῶν Κυπρίων καὶ ὑπεροψίμισαν τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν μας. Ὁ ἐθνικισμὸς ἐδόνθησε τὰς καρδίας ὄλων. Μία εὐνὴ ἀλληλεγγύη ἐλένητο ἀπὸ ὄλους: ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΙΣ, εἶναι ἡ μόνη λύσις ποὺ ἱκανοποιεῖ τὰς προσδοκίας καὶ ἐλπίδας τῶν Κυπρίων.

Ἐπίλογος τῶν διυλητῶν ὑπὸ ἔξεν ἡ διατύπωσις, ἀνάγνωσις καὶ

ἐγκρισίς, ὑπ' ὄλων τῶν παρευρισκομένων, τοῦ κάτωθι ψηφίσματος:

«Οἱ σπουδασταὶ καὶ αἱ σπουδάστριαι τῆς Ζωο. Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, καὶ τῆς Σχολῆς Ἑφοδηγῶν Ἰωαννίνων, λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῶν διαδραματιζομένων εἰς τὴν ἠρωϊκὴν Μεγαλονήσον Κύπρον θλιβερῶν γεγονότων καὶ τῶν διεξαγομένων συνομιλιῶν προς ἐξέφρασιν ἐνιαίας λύσεως, συνήλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ σήμερον τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1964, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11 π.μ. καὶ ὁμοθῆμως

Ψ Η Φ Ι Ζ Ο Μ Ε Ν

1) ἀποτίομεν φόρον τιμῆς εἰς τοὺς ἠρωϊκῶς ἀγωνισθέντας καὶ πεσόντας Ἑλληνας Κυπρίους Πατριώτας, διὰ τὴν ἐξέφρασιν δικαίας λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

2) Ἐυφράζομεν τὸν ἀποτροπασμὸν μας διὰ τὰ θλιβερὰ γεγονότα τὰ λαβόντα χώραν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων.

3) Ἐοδηλῶνομεν ἀμέριστον καὶ θερμὴν συμπαράστασιν εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἑλληνας Κυπρίους ἀδελφοὺς μας, διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν δικαίων αἰτημάτων των.

4) Εὐχόμεθα ὅπως αἱ ἐν Λονδίνῳ διεξυγόμεναι συνομιλίαι καταλήξουν εἰς λύσιν δικαιούνουσαν τὰς προσδοκίας καὶ ἐλπίδας τῶν ἀδελφῶν μας Κυπρίων.

5) Ἀποφασίζομεν ὅπως σήμερον καὶ ὥραν 12' μεσημβρινῆν ἐν σιωπηρᾷ διαδηλώσει, καταθέσαμεν στέφανον εἰς τὸ

μνημεῖον τοῦ Ἀγκώστου Στρατιώτου, ὡς ἐλάχιστον φόρον τιμῆς εἰς τοὺς ἠρωϊκῶς πεσόντας Ἑλληνας Κυπρίους Ἀγωνιστάς.

6) Ὅπως τὸ παρὸν ψηφίσμα δημοσιευθῆ καὶ ἐπιδοθῆ ὅπου δεῖ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ψηφίσματος, οἱ σπουδασταὶ τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Σχολῆς Ἑφοδηγῶν, μετὰ τῶν σημαιῶν, κατηρθύνθησαν εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγκώστου Στρατιώτου.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἐπεκράτησεν ἀπόλυτος τάξις καὶ ἡσυχία, διότι ἡ διαμαρτυρία ὑπῆρξεν σιωπηρά.

Εἰς τὸ μνημεῖον κατετέθη στέφανος ἐκ μέρους τῆς σπουδαζούσης νεολαίας τῆς Ἡπείρου: ὑπὸ σπουδαστῶν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐτηρήθη ἐνός λεπτοῦ σιγῆ: εἰς μνήμην τῶν ἠρωϊκῶς ἀγωνισθέντων καὶ πεσόντων Ἑλλήνων Κυπρίων πατριωτῶν.

Ἡ μικρὰ τελετὴ ἔκλεισεν μὲ τὸν Ἑθνικὸν Ὕμνον.

Κατόπιν ἡσύτως συνεκεντρώθημεν εἰς τὸν προδ τῆς Νομοσχίας γῶρον. Ἀντιπροσωπευτικὴ διὰς ἐκ σπουδαστῶν ἀνήλθεν εἰς τὴν Νομοσχίαν καὶ ἐπέδωκεν τὸ ψηφίσμα εἰς τὸν ἀναπληροῦντα τὸν κ. Νομάρχην Διευθυντὴν τῆς Νομοσχίας.

Μετὰ ἐν μέσω πατριωτικῶν συνθημάτων καὶ ζητωκραυγῶν διελύθημεν ἡσύτως.

Ἔτσι ἐξεδηλώσαμε σιωπηρῶς τὴν θεομὴν συμπαιδείασίν μας εἰς τὸν δεινῶς δοκιμαζόμενον Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαόν. Ὅλοι μαζὶ ἐνώσαμε τὰς εἰγὰς μας, ὅπως δοθῆ ἀπὸ τοῦ ἐσπέρους τῆς νῆς ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΙΣ εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν. Τότε ἐκεῖνος θὰ ἀποσπασθῆ διὰ τὸ μέλλον του. Τότε ἡ κτανόλευσις θὰ κτανεῖται εἰς ἀλλήλοισιν τὴν Κύπρον. Τότε θὰ γίνῃ Ἑλλάδα. Κιὰ θὰ νῆσμ...

ΜΠΑΡΤΥΖΩΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Βετὴς σπουδαστῆς

Ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν ἐξεδήλωσεν διὰ τοῦ κατωτέρω ψηφίσματος τὴν συμπαράστασίν του προς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸν λαόν:

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν τῆς Ζωομαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων συνελθὼν εἰς συνεδρῶν,

Ὁμιλία σπουδαστοῦ κατὰ τὴν συγκέντρωσιν διὰ τὴν Κύπρον.

πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους "Ἑλληνας τῆς Κύπρου

Ὁ Ἐθνάρχης Μακάριος

ρίας διὰ τὴν καταπάτησιν τῶν δικαιῶν τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων.
Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 7 Φεβρουαρίου 1964
Ὁ Διευθυντὴς
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 21ῃ Φεβρουαρίου 1964

Κύριον Σοφοκλῆν Α. Λώλην,
Διευθυντὴν Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνας

Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 7ης τρένοντος μηνὸς Φεβρουαρίου ἐπιστολήν σας μετὰ τοῦ συναποσταλέντου ψηφίσματος τοῦ Συλλόγου Καθηγητῶν τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνας καὶ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

Παρακαλοῦμεν δεχθῆτε καὶ διερμηνεύσατε πρὸς πάντας τοὺς καθηγητὰς τῆς ὑμετέρας Ἀκαδημίας βαθεῖαν ἐκτίμησιν διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην συμπαραστάσεως, ἥτις ἀποτελεῖ πολύτιμον παράγοντα εἰς τὰς προσπάθειάς μας.

Ὁ ἑλληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς εὐρίσκειται σήμερον εἰς μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς Ἰστορίας του, εἰμεθα ὅμως ἀποφασισμένοι νὰ ἀντιμετωπιώσωμεν μετ' εὐψυχίας πᾶσαν ἀντιξοότητα.

Ἐν Χριστῷ Ἐδχέτης
+ Ο ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΙΩΑΝΝΙΝΙΑ
Ἀριθ. Πρωτ. 259

Π ρ ο δ ο ς
Τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Κύπρου
Εἰς Λευκωσίαν—CYPRUS

Ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνας, γενόμενοι κάτοχοι τοῦ ἀπὸ 10-3-64 ὑμετέρου ψηφίσματος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ δευτεροετοῦς σπουδαστοῦ τῆς ὑμετέρας Ἀκαδημίας Ἀνδρέου Α. Γεροῦδη, ὅστις ἔπεσεν ἡρωικῶς μαχόμενος τὴν 9-3-64 κατὰ τῶν Τούρκων ἀνταρτῶν ἐν Πάφῳ ἐκφράζουν ὑμῖν τὰ βαθύτατα συλλυπητήρια διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐλεγκτοῦ πατριώτου σπουδαστοῦ σας Ἀνδρέου Γεροῦδη καὶ τὴν συμπαράστασιν των διὰ τὴν δικαιοσύνην τῶν πόθων τοῦ ἀγωνιζομένου Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου. Θεωροῦν τὴν ἡρωϊκὴν πράξιν τοῦ σπουδαστοῦ σας τούτου καὶ τὰς ἐθνικὰς δραστηριότητας τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἀκαδημίας σας ὡς πράξεις ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας τιμῶσας τὰς Ἑλληνικὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ τὸν Ἑλληνα Διδάσκαλον.

Τὸ ψηφίσμα τοῦ Ἰδρυματός σας ἀνεγνώσθη ἐν καταφανεῖ συγκινήσει τῆς ἐπιμελήσεως εἰς εἰδικὴν συγκέντρωσιν — συμμεσεύσαν μετ' ἐν τῇ Μητροπόλει Ἰωαννίνων σήμερον κηδεῖαν τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων ἡρωικῶς πεσόντος ἐν Κύπρῳ ἐπιλοχίου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρα-

κατόπιν προσκλήσεως καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ κ. Σοφοκλέους Λώλη, ἐξ ἀφορμῆς τῶν δεινῶν δοκιμασιῶν, τὰς ὁποίας κατ' αὐτὰς διέρχεται ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου,

ἀποφάσεις :

1) Ἐκδηλώνει ἀπὸ τὴν ἀκροατὴν Ἡπειρωτικὴν γωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, ἐνθα τὸ ἐθνικὸν ἦθος καὶ ἡ εὐαισθησία εἰς τὰ θέματα τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας ἔχουν ἀναδειχθῆ διὰ μέσου τῶν αἰώνων εἰς ὑψίστας ἀρετὰς, τὴν ἠθικὴν του συμπαράστασιν εἰς τὸν δεινὰ κινούμενον ἑλληνικὸν λαὸν τῆς Κύπρου.

2) Διαμαρτύρεται δι' ὅσα λαμβάνουν γόρην εἰς βάρος τῶν δικαιωμάτων τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου ἀποτελοῦντων τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μεγαλονήσου.

3) Εὐχεται, ὅπως ἰκανοποιηθοῦν τὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου περὶ ἀσφαλείας, ἀκεραιότητος καὶ αὐτοδιαθέσεως.

4) Ποιεῖται ἑσκαρὸν εἰς ὅλους τοὺς φιλελευθέρους ἐκπαιδευτικοὺς τοῦ κόσμου, ὅπως ὑψώσουν φωνὴν διαμαρτυ-

Διαδηλώσεις σπουδαστῶν τῆς Ἀκαδημίας, ὑπὲρ τῆς Κύπρου

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΜΑΣ

Ἡ Παιδαγωγική εἰς τὴν χώραν μας καλλιεργείται ἀπὸ Ἱδρύματα, Ὁργανισμούς, Ἑτηρεσίας, Περιοδικὰ καὶ Ἐκδοτικούς Οἴκους:

I. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΔΙΠΤΥΧΟ» (Γ. Βασιλείου, Ραβινὸς 29, Περιστέρι, Ἀθήναι). Βιβλία σχολικῆς πράξεως, παιδαγωγικῆς, ψυχολογίας, διδακτικῆς.

«ΒΥΒΛΙΟΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΩΓΗ» (Γ. Κολιτσάρας, Ἀκαδημίας 45, Ἀθήναι). Βιβλία θεωρίας τῆς παιδείας, ψυχολογίας, διδακτικῆς.

«ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΤΡΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ» (Α. Ἀσπιάτης, Ἡρακλείτου 12, Ἀθήναι). Βιβλία ἐπὶ τῶν προβλημάτων ψυχολογίας καὶ ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ ἐφήβου εἰς τὴν οἰκογένειαν, εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὴν κοινωνίαν.

«I. ΚΑΜΠΑΝΑΣ» (Ἰδὸς Λέκκα 25, Ἀθήναι (τ. 125). Βιβλία διδακτικῆς καὶ φιλοσοφίας τῆς παιδείας.

«ΚΕΝΤΑΤΡΟΣ» (Ἀγίου Κων) τ. νου 14, Ἀθήναι). Βιβλία ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς παιδείας, τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς διδακτικῆς (μεταφράσεις ἐργῶν μεγάλων συγχρόνων παιδαγωγῶν).

«Σ. ΚΟΝΤΟΣ — Δ. ΦΥΛΑΚΤΟΣ» (Ἰδὸς Σταδίου 31, Ἀθήναι). Βιβλία Γενικῆς Παιδαγωγικῆς, Γενικῆς Διδακτικῆς.

«ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ» (Σωκράτους 35, Ἀθήναι). Βιβλία θεωρίας καὶ πράξεως τῆς παιδείας.

«ΝΙΚΗ» (Ἰδὸς Ζωδόχου Πηγῆς 7, Ἀθήναι). Βιβλία παιδαγωγικῆς, διδακτικῆς.

«I. ΣΙΑΦΡΗΣ» (Σταδίου 44, Ἀθήναι). Βιβλία θεωρίας τῆς παιδείας καὶ σχολικῆς πράξεως.

τοῦ Σ. Καραγιάννη — τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν σπουδαστῶν τῆς Παιδαγ. Ἀκαδημίας μας καὶ τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων αὐτῆς Δημοτικῶν Σχολείων καὶ ἐτηρήθη ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆ εἰς μνήμην τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος σπουδαστοῦ σας Ἀνδρέου Γεροῖδη.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῆ 27 Μαρτίου 1964

Μετὰ τιμῆς
Ὁ Διευθυντῆς
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

«ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΖΩΗ» (Περικλέους 21, Ἀθήναι). Βιβλία ἐπιστημονικῆς παιδαγωγικῆς καὶ σχολικῆς πράξεως.

Ἀτομικαὶ ἐκδόσεις: Παιδαγωγικὰ συγγράμματα ἔχον ἐκδόσει ἀτομικῶς ἐκλεκτοὶ διδάσκαλοι, καθηγηταὶ καὶ παιδαγωγοί.

II. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΟΝΕΩΝ: Δ) ντῆς κ. Π. Παυλοῦρος, Μηριαίων ἐκδ. I. Σιδέρης, Σταδίου 44, Ἀθήναι (τ. 131)

ΔΕΛΤΙΟΝ: τῆς Ἑτηρεσίας Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ Ἑτ. Παιδείας, Ἀθήναι.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΔΕΙΤΟΤΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ, Ἐργοῦ—Κορνάρου, Ἀθήναι

ΔΕΛΤΙΟΝ ΟΜΙΛΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, (Μηριαίων) Ἀστική Σχολή, Ἀγίου Ἀνδρέου — Λευκωσία — Κύπρος.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ (10ήμερον) Διδακτικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος, Ξενοφώντος 15 Α, Ἀθήναι (118).

ΔΩΔΕΚΑΙΟΝ ΦΩΣ (3μηνιαῖον) Σύντομος Διδακτικὴ Ἰωαννίνων, Καπλάνειος Σχολή, Ἰωάννινα.

«ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ», Σταδίου 45, Ἀθήναι.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ (I. Τσιτσιπάνης), Σωκράτους 35, Ἀθήναι.

ΒΥΒΛΙΟΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΩΓΗ: Μηριαίων, Χ.Ε.Ε.Α., Ἀκαδημίας 45, Ἀθήναι (135).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ (3μηνιαῖον), Διδακτικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος, Ξενοφώντος 15 Α, Ἀθήναι (118).

ΖΩΣΤΙΜΑΔΑΙ (3μηνιαῖον), σπουδαστῶν καὶ μαθητῶν, Ζωσιμαίας, Παιδαγωγικῆ Ἀκαδημίας, Ἰωάννινα.

«ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ», Δ) ντῆς κ. Χ. Πάτσης, Σωκράτους 35, Ἀθήναι.

«ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» Ἀρσάκειος Παιδαγ. Ἀκαδημία, Ψυχικοῦ, Ἀθήναι.

«ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ», ἔκδοσις Ἐνώσεως Ἐπιθεωρητῶν Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως, Ξενοφώντος 15 Α, Ἀθήναι (τ. 118).

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ (3μηνιαῖον), Σύντομος Παιδαγωγῶν καὶ Ψυχολογῶν, Λέκκα 25, Ἀθήναι (τ. 125).

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΖΩΗ Δ) ντῆς κ. Γ. Ζομπανόκης, Μηριαίων, Περικλέους 21, Ἀθήναι.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ἔκδοσις Σχολῆς Χατζηδάκη, Μηριαίων, Γαλατσίον 15, Ἀθήναι (901).

ΣΧΟΛΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ: Δ) ντῆς κ. I. Γκρίλλας, Ἰδὸς Κίτσου Μπαλάσκα 4 Ἀθήναι (τ. 906).

ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ (μηνιαῖον), Ἰδὸς Πειραιῶς 33, Ἀθήναι

«ΧΡΟΝΙΚΑ» τῆς Πειραματικοῦ Σχολεῖου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.

III. ἙΤΗΡΕΣΙΑΙ — ΙΔΡΥΜΑΤΑ — ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ Παιδαγωγικῆς δραστηριότητος καὶ διδασκαλίας τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς.

1. Ἐργαστήρια Πειραματικῆς Παιδαγωγικῆς καὶ Ψυχολογίας τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

2. Ἔδρα τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ τῆς Ψυχολογίας τῶν Παν/μίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

3. Διδακτικὸν Μέσην Ἐκπαιδεύσεως (μετεκπαιδευσις καθηγητῶν).

4. Μετεκπαιδευσις Διδασκάλων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

5. Παιδαγωγικὰ Ἀκαδημία, Ἀκαδημία Σωματικῆς Ἀγωγῆς, Διδ/λεῖον Ἰηπιαγωγῶν.

6. Πειραματικὰ Σχολεῖα Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ Πρότυπα σχολεῖα ἐκπαιδευτικῶν περiferειῶν.

7. Παιδαγωγικὰ Συνέδρια Λειτουργῶν Στοιχειώδους καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσως ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαίδευσως καὶ Ὁργανισμῶν.

8. «Σχολὴ Γονέων», (Μ. Χουρδάκη), Ἀθήναι.

9. Κέντρον Ψυχολογικῶν συμβουλῶν (Κα Παλαιολόγου κ.λπ.).

10. Ἑτηρεσία τοῦ Ἑπιθεωρητοῦ Παιδείας Παιδαγωγικῆς δραστηριότητος:

α) Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐκπαιδευτικοῦ Προγραμματισμοῦ (Α.Σ.Ε. Π.).

β) Ἀνώτατον Συμβούλιον Τεχνικῆς καὶ Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως.

γ) Ἑτηρεσία Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ.

δ) Κέντρον Μαθητικῆς Ἀντιλήψεως

ΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ 1963 - 1964

I. ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ ΤΟΥ ΓΙΑΤΜΑΤΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ (Ι.Κ.Υ.)

Αετείς

- 1) Λεβέντης Μενέλιος
- 2) Ζήκος Γεώργιος
- 3) Δώρον Εύθαλία

Ή στοιχειώδης εκπαίδευσις εις τὴν ἴππειρον

I. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: Ἡμερησία: 828, Νυκτερινά: 53

II. ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ: Ἡμερησία: 93.

III. ΔΙΑΔΑΣΚΑΛΟΙ: Ἡμερησίων Σχολείων: 1.325, Νυκτερινῶν: 55.

IV. ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΙ: Ἡμερησίων: 99.

V. ΜΑΘΗΤΑΙ ΔΗΜ. ΣΧΟΛ.: Σύνολον: 51.105.

VI. ΜΑΘΗΤΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ:

Σύνολον 3.008.

ΜΑΘΗΤΑΙ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Νομὸς Ἄρτης ἀρ. 6.247 θηλ. 5.490
 » Θεσπρωτίας » 4.433 » 3.944
 » Ἰωαννίνων » 10.852 » 10.141
 » Πρεβέζης » 5.199 » 4.638

ΜΑΘΗΤΑΙ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΩΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Νομὸς Ἄρτης 11.737
 » Θεσπρωτίας 8.377
 » Ἰωαννίνων 20.993
 » Πρεβέζης 9.837

Ἀθηνῶν.

ε) Πρότυπον Κέντρον Ἐπαγγελματικῶν Προσανατολισμοῦ (ὁδὸς Πειραιῶς 33).

στ) Ὄργανισμὸς ἐκδόσεως σχολικῶν βιβλίων.

ζ) Τμῆμα Λαϊκῆς ἐπιμορφώσεως.

η) Τμῆμα U.N.E.S.C.O. (Διεθνoῦς Ὄργανώσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, διὰ τὴν ἀγωγὴν, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πολιτισμὸν).

11. Αἱ συνδεδειγμέναι ὁργανώσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἀναπτύσσουσιν παραλλήλως πρὸς τὰς ἐπαγγελματικὰς διεκδικήσεις καὶ παιδαγωγικὰς δραστηριότητας: Λιθασκαλικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος, Ὀμοσπονδία Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, Ἐνωσις Ἐπιθεωρητῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, Ἐνωσις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, Ἐνωσις Προσωπικοῦ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

- 4) Ζήση Σταυρούλα
- 5) Μαρτίνου Ἀλεξάνδρα
- 6) Παπαγιάννη Αἰκατερίνη
- 7) Παπαθανασίου Βασίλειος
- 8) Τζιάλλα Σοφία
- 9) Καρανάσιου Εὐρυδίκη
- 10) Τσάμης Ἰωάννης

Βετείς

- 1) Κουτσογιάννης Θεόδωρος
- 2) Γιαννέλης Δημήτριος
- 3) Μορόλα Μαρία
- 4) Τέγων Ἰωάννα
- 5) Γκανιάτσα Ἐλευθερία
- 6) Λώλον Οὐρανία
- 7) Γκόγκου Μαρία
- 8) Ἐξάρχου Αἰκατερίνη
- 9) Χαρίτος Σπυρίδων
- 10) Βανδέρα Εὐσταθία
- 11) Ροκάς Ἀγαθολῆς
- 12) Μαργαρίτα Παυλίνα
- 13) Ἐξαρχος Παντελῆς

2. ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΟΥ κ. ΒΑΣ. ΖΕΡΒΑ, πρόην Διευθυντοῦ ΖΠΑ.

1) Ντοῦρος Βασίλειος (Α2)

3. ΚΑΗΡΟΛΟΤΗΜΑΤΟΣ Δ. ΦΙΛΙΤΟΥ

Αετείς

- 1) Προκόπαια Μιράντα
- 2) Μουσιάζης Γεώργιος
- 3) Παπαδόπουλος Χρήστος

Βετείς

1) Μπακούλης Στ.

- 2) Ἀλεξίου Ἐλένη
- 3) Καλογιάννη Βασ.

4. 8ης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

(Πλήρης ὑποτροφία)

1) Ράπτης Παναγιώτης

(Μερικαὶ ὑποτροφίαι)

- 1) Τσουβάλας Κων)τίνος
- 2) Βώκτης Κων)τίνος.
- 3) Ἴσερης Ἰωάννης
- 4) Βάνας Δημήτριος

5. Α)ΦΩΝ ΖΩΣΙΜΑ

1) Κίτσου Κλεονίκη

6) ΠΑΝ. ΣΤΥΝΑ. ΕΠΙΚ. ΣΧ. ΤΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

- 1) Μπαρτζώκης Βασίλειος
- 2) Χονδιάρας Κων)τίνος

7. ΠΑΝΗΠΕΙΡ. ΣΤΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (Ἀθήναι)

1) Αἰγέλης Γεώργιος

8. ΕΦΗΒ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1) Κουτσογιάννης Θεόδ.

Συμμετέχουν εἰς τὴν διαγωνισμὸν ἔτους 1964 οἱ ἐκλεγέντες:

Α1 Ζήκος Γ., Κράβαρης Ε.

Α2 Παπακόστας Ι., Παπαθανασίου

Α3 Κακάβα Ε., Μάντου Ἀφρ.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας κ. Σοφ. Λώλης μετὰ τῶν κ. κ. καθηγητῶν.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΑΡΕΤΗ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ἡ ἀνήσυχος φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δ' ἔτι διὰ μάθησιν, ὠρισμένα πνευματικά προδιαθέσεις ὡς ἡ λογικὴ — τὸ ἠθικὸν φρόνημα — ἡ καλαισθησία; ἡ ἐλπίς τοῦ ἀγνώστου καὶ περισσότερο ἡ ἀνάγκη ὥθησαν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν Ἐπιστημῶν. Σὺν τῷ χρόνῳ καὶ μετὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος αἱ ἐπιστήμαι ἐπλατύνθησαν, ἐξετελέθησαν καὶ ἐκάλεσαν ὅλα τὰ πεδία δραστηριότητος τοῦ ἀτόμου.

Εἰς τὸν αἰῶνα μας ἡ ἐπιστήμη ἐπιτελεῖ πραγματικά θαύματα εἰς ὅλους τοὺς τομείς της. Ἡ ἀλματώδης ἐξέλιξις της καὶ ἡ προώθησις ἐκάστου κλάδου της εἶχον ὡς συνέπειαν τὴν ἀνάγκασιν τοῦ βιοτικῆ ἀκατέδου τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς του, τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ πλῆθος μαστίγων παντοειδῶς φύσεως καὶ τὴν ἐδρασίωσιν τῆς κενωνίας εἰς διάφορα ἔθνη καὶ ἀνθρωπινά, τὰ ὁποῖα οὐτε κὰν ἠδύνατο νὰ διανοηθῆ ὁ ἄνθρωπος παλαιότερον ἐποχῶν.

Τοιοτοτρόπως σήμερον ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιστημῶν ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προαίτιον ἀναπτύξεως καὶ εὐημερίας τῶν λαῶν καὶ διασφαλίσεως τοῦ μέλλοντος των. Ἡ ἐξασφάλισις δὲ τοῦ γοήτρου των ἔγκειται κυρίως εἰς τὴν πρόβδον τῶν θητικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ ἡ ἰλικὴ εὐδαιμονία ἐξ αὐτῶν ἐξαρτᾶται κρᾶτη μετ' ἀκρῶς ἀνεπιτημένως τὰς ἐπιστήμας των προηγουμένης, εἰς δύναμιν καὶ δόξαν καὶ εὐημερίαν τῶν λοιπῶν κρατῶν.

Μὰ ἂν ἡ ἐπιστήμη ἀποτελεῖ πολυθύναμον ὄργανον καὶ ἀνεξάντητον πηγὴν προόδου, ἐν τούτοις δὲν παύει νὰ εἶναι καὶ ἕνα ἐπιεικὲς παιχνίδι καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀπερφηλῶν καὶ ἐμπειροπαικῶν κινδυνεύει νὰ μεταβληθῆ εἰς ὄργανον συμφορᾶς καὶ ὀλέθρου. Ἐνας κακὸς χειρισμὸς ἢ ἐπιλογισμὸς δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν καταστροφὴν καὶ ἡ ἐξέλιξις πολλῶν ἐπιστημῶν, τῶν φυσικῶν κυρίως, νὰ σημαίῃ τὸ τέλος τῆς ἀνθρωπότητος.

Πρὸς ἀποφυγὴν δυσχερῶστων ἐπιπτώσεων τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν βλαβερὰν πορείαν τῆς ζωῆς ἐπιβάλλεται, ὡς ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, ἡ χαλιναγωγήσις τῆς τεχνοκρατίας. Ἀναζητεῖται πρὸς τοῦτο ἕνας ὀδηγητικὸς φάρος, μία κατεύθυνσις ἕνας σκοπός, μία δόσις ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν θὰ στηριχθῆ ὅλο τὸ ὀλοκόσμημα τῶν ἐπιστημῶν. Καὶ αὐτὴ ἡ δόσις εἶναι ἡ ἀρετή!

Ἡ ἐπιστήμη προβάλλει τὴν ἰδέαν ἡ ἀρετὴ τὴν προσανατολίζει καὶ τὴν τρο-

φῶσκει. Καὶ αἱ δύο συμπληρῶνουν κάθε πλευρὰν τῆς ζωῆς καὶ κρατοῦν τὴν κοινωνίαν εἰς ἕνα ἐκπολιτιστικὸν πρότυπον. Αἱ ἐπιστήμαι, πλαισιωμένα ἀπὸ ποικίλων ἄλλων ἐκφάνσεων τοῦ πνεύματος, γεννοῦν καὶ ἀποκραταλλοῦν τὸν πολιτισμὸν. Καὶ ἐνῶ ὁ πολιτισμὸς εἶναι τὸ σύνολον τῶν δημιουργημάτων τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, εἰς τὰ ὅποια πραγματοποιῶνται καὶ λαμβάνουν μορφήν διάφοροι ἄξιοι, ἀξίαι ἠθικαί, γνωστικαί, θερησκευτικαί, οικονομικαί κ.λ.π., ἡ ἀρετὴ εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ δημιουργία καὶ πραγματοποίησις τῶν ἀξιῶν ἐντὸς τοῦ ἔποκειμένου, τοῦ βίου τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ πολιτισμὸς δὲν εἶναι μόνον κοινότης σκέψεως, αἰσθήσεως, θελήσεως, ἀλλὰ καὶ βίσις διὰ νὰ ὑψωθῆ ἐπάνω τὸ ἀνώτερον εἶδος τῶν ἀνθρώπων, οἱ μεγάλοι ἄνδρες σὲ κάθε εἶδος ἀνθρωπίνην βιανότητα. Καὶ ὁ ἐπιστήμων δὲν εἶναι μόνον μύστις τῆς ἐπιστήμης του, ἐρευνητὴς καὶ ἐρμηνευτὴς τῶν σχέσεων τῶν φυσικῶν καὶ πνευματικῶν φαινομένων. Εἶναι καὶ ἠγέτης πνευματικῶς, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ δώσῃ μόνον τὰ πρώτα τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ θὰ σκορπίσῃ ἐπάνω αὐτ' ὅλα τὴν ἀνεκάλυπτον νέον νόμον καὶ στοιχεῖον καὶ ἀληθειῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ χαράξῃ γραμμὰς καὶ πεδία πνευματικῆς δραστηριότητος καὶ ἠθικῆς ἀνατάσεως.

Μόνον οἱ ἡμίμαθεὶς καὶ οἱ περιπατηταὶ τῶν συνόρων τῆς ἐπιστήμης θεωροῦν ἀνεξαρτήτους σφαῖρας ἀποκλειούσας ἀλλήλους τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀρετὴν. Κατ' οὐσίαν ἡ μία συμπληρῶναι τὴν ἄλλην καὶ συνιστοῦν ἀρμονίαν, ὅταν συνυπάρχουν. Ἡ ἐπιστήμη εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ψυχρὴ κίνησις τοῦ ἀπαιρητικῆς στοχασμοῦ, ξηρὴ ἀντικειμενικὴ ἐνέργεια, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀρετὴ δίνει πνοὴν καὶ ὑποκειμενικότητα. Μόνον τῆς ἡ ἐπιστήμη κινδυνεύει νὰ παρρηγηθῆ καὶ νὰ βλάψῃ, ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ὀνόματι τῆς ἡ ἀρετῆ δὲν ἐπαρκεῖ, διότι δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐξυτηρηθῆ σκοποῦς, δὲν διαθίκεται τὰ μέσα νὰ πραγματοποιῆ ἰδέαν.

Ὅχι πῶς, μετ' ὅλα αὐτά, καταφρονῶμεν ἢ δὲν παραδεχόμεθα τὴν ἀξίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, πῶς δὲν ἀναγνωρίζομεν τὴν συμβολὴν των εἰς τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου. Θεωροῦμεν ὅμως ἀπαραίτητον ὄργανον ἀναπτύξεώς των καὶ τελικὴν των κατεύθυνσιν τὴν ἀρετὴν. Διότι ψυχρὴ πάσις ἐπιστήμης καὶ ἀπαιτῶς πολιτισμοῦ εἶναι ὁ πολιτισμὸς τῆς ψυχῆς. Καὶ μόνον μετὰ τὴν ἐναρμόμισιν καὶ σύμφωνον τῶν δύο τούτων ἰσοδυνάμων στοιχείων, ἐπιστήμης — ἀρετῆς, θὰ κατορθώσῃ ἡ ταλαπωρημέ-

νη ἀνθρωπότης νὰ προσανατολισθῆ καὶ νὰ εἴρῃ τὸν δρόμον της εἰς τὴν αἰωνότητα.

Ὁ διδάσκαλος εἶται ἀντιρῶσει τὸν ἐπιστήμονα, μετὰ τέτοια κριτήρια τὸν ἀξιολογεῖ καὶ μετὰ τέτοιες σκέψεις τὸν παρουσιάζει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν νεαρῶν βλαστῶν. Ἀπ' αὐτῶν τοὺς νεαρῶν βλαστῶν, κάποιοι θ' ἀποτελέσουν τοὺς ὑπιστήμονας τοῦ μέλλοντος μετὰ τοὺς ὑγιεῖς προσανατολισμούς των καὶ τὴς ἠθικῆς ἀρχῆς των.

M. ΜΟΡΕΛΛΑ
Βετῆς

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

Φυσικῆς Πειραματικῆς καὶ χημείας
εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μας

ἩΤΟ αἰσθητὴ διὰ τὴν Ἀκαδημίαν μας ἡ ἑλληνικὴ ἐργαστηρίον Φυσικῆς — Πειραματικῆς καὶ Χημείας, τόσον ἀπαραίτητον διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν σπουδαστῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων. Τὴν ἀνάγκην αὐτὴν ἐπεσήμανεν πρὸ πολλοῦ ὁ Διευθυντὴς μας κ. Λώλης καὶ κατέβαλεν ἀκόνας προσπαθείας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν της. Ἦδη, μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν διδασκόντων καθηγητῶν τῆς Φυσικῆς τῆς Ἀκαδημίας κ.κ. Μπάη καὶ Πορφύρη καὶ μετὰ τὴν ἐνεργὴν συμβολὴν τοῦ διδασκάλου τῶν Προτύπων κ. Δημ. Πιλάκου, ὅστις ἐξόρρησεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὴν προσωπικὴν του συλλογὴν ὀργάνων, τὸ ἐργαστήριον κατέστη πλέον πραγματικῶς. Ἐγκατεστημένον εἰς ἰδιαίτερον αἴθουσαν τῆς Ἀκαδημίας παρέχει τὴν εὐχέρειαν εἰς σπουδαστὰς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ὕλην τῶν μαθημάτων τῆς Φυσικῆς — Πειραματικῆς καὶ Χημείας ὅχι πλέον θεωρητικῶς, ἀλλὰ βάσει τοῦ πειράματος καὶ τῆς ἀποδείξεως, ὡς ἀπαιτοῦν ἡ φύσις τῶν μαθημάτων, ἀπαιτήσεις τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς. Ἐκεῖ μέσα οἱ βεταὶς κυρίως σπουδασταὶ ἐτοιμάζουν τὰς διδασκαλίαις των καὶ τὰ φροντιστήριά των ἐπὶ τῆς Εἰδ. Διδακτικῆς. Τὸ ἐργαστήριον, πλουτισθὲν ἐσχάτως καὶ μετὰ πλεθρὸν ὀργάνων χορηγηθέντων παρὰ τοῦ ἰδιοῦργοιο Παιδείας, ἀποτελεῖ πρᾶγματι ἐν οὐσιαστικῶν ἐπιτευγμάτων τῆς Ἀκαδημίας μας πρὸς ἀναβάσει ἀκόμη ὑψηλότερον τὴν πιστικὴν στάθμην του.

ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Ἐπὶ τὴν αἰγίδα τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως
Ρ. Π.

Κεντρικῆ Ἐπιτροπῆ πρὸς ἀποκατάστα-
σιν ἀπόρων κορασίδων
Αλόλου 86 — Ἀθήναι

Πρὸς τὴν Ζωσιμαίαν Παιδαγωγικὴν
Ἀκαδημίαν Ἐν τὰ ὕθ α
Κύριε Διευθυντά,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ εὐχαριστήσω-
μεν ὑμᾶς θεομῶς, διότι διὰ τῆς ἐνισχύ-
σεως ἡμῶν μὲ τὴν 20μελῆ ομάδα σπου-
δαστῶν καὶ σπουδαστριῶν τῆς ὑπὸ τὴν
ἡμετέραν Διευθυνσίαν Ἀκαδημίας συνε-
τελέσατε εἰς τὸ νὰ διεξαχθῆ ἡ ἑορτὴ
τῆς ἐπιδόσεως 686 βιβλιαρίων ἀποκατα-
στάσεως εἰς ἀπόρους κορασίδας τῆς
περιφέρειας μας μετὰ παραδειγματικῆς
τῶ ὄντι τάξεως, ἀκριθείας καὶ ταχύ-
τητος.

Παρακαλοῦμεν δ' ἅμα ὑμᾶς ὅπως
εὐαρεστούμενος διαβιβάσετε ἐκτὸς τῶν
ἐνδιαφερόντων μας καὶ τὰ θετικὰ συγχα-
ρητήρια μας πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ σπου-
δαστάς, ὄντινες ἄρυστα καὶ κοσμιώτα-
τα ἐξετέλεσαν τὸ ἀνατεθὲν αὐτοῖς εὐ-
γενὲς καθήκον, πρᾶγμα ὑπερ προδικάζ-
ει, ὡς καὶ ἄλλοτε διεπιστάσαμεν ὁ-
πῶσιν εὐσυνειδητῶς ἔχουσιν οὗτοι προ-
ετοιμασθῆ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ Σχολῇ διὰ
τὸ ὄραϊν καὶ ἱεραποστολικόν των κῆ-
ριον ἔργον, τὸ τοῦ Διδασκάλου.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 25ῃ Φεβρουαρίου
1964

Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς
Ὁ Πρόεδρος
ΔΙΟΝ. ΜΟΥΔΑΛΙΑΣ
Εισαγγελεὺς Πρωτοδικῶν
Ὁ Γραμματεὺς
ΚΩΝ. ΜΑΪΣΣΟΥΚΗΣ

Διηγήτης Ἰστορικῆς Ἐθνι-
κῆς Τράπεζης

Φιλαρμονικῆ Δήμου Ἰωαννίνων 1917
Ἄριθ. Πρωτ. 60

Πρὸς τὸν Ἀξιοτιμὸν κ. Σοφ. κλῆν Αλό-
λην, Διευθυντὴν τῆς Ζωσιμαίας
Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαν-
νίνων Ἐν τὰ ὕθ α

Κύριε Διευθυντά,

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Φι-
λαρμονικῆς Δήμου Ἰωαννίνων, λαθὼν
ἀφορμὴν τὴν κατὰ τὴν 25ῃν Ἰανουα-
ρίου 1964 δοθεῖσαν ἐν τῷ «Παλλαδίᾳ»
συναυλίαν τῆς Μπάντας καὶ Χορωδίας
αὐτῆς ἀπεφάσισεν παμψηφεί καὶ μὴ
ἀνέθεσε νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς θετικὰς
εὐχαριστίας μας διὰ τὴν συμμετοχὴν
εἰς τὴν χορωδίαν σπουδαστῶν καὶ σπου-
δαστριῶν τοῦ καθ' ὑμᾶς σχολείου. Τό-
σον ἡ ἀπόδοσις των ὄσον καὶ ἡ ὑπ'
αὐτῶν ἐπιδειχθεῖσα διαγωγή, καθ' ἣ-
λην τὴν περίοδον τῶν δοκιμῶν, ἦτο τοιαύ-
τη, ὥστε καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ ἀξίζονε
θερικὰ συγχαρητήρια, ἀλλὰ πρὸ παντὸς
πρὸς ὑμᾶς κ. Διευθυντά, διότι ἐν τῷ

Ἐπισημαίνω τὴν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ
Θρησκευμάτων

Ἄριθ. Πρωτ. 30481

Διηγήτης Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας
Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα

Ἡ Μαθητιᾶσα νεότης συμπάριστα-
μένη ἀποφασιστικῶς εἰς τὸν σκληρό-
τατον ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλλημι-
σμοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν του προσβή-
τας τελευταίας ἡμέρας εἰς μεγαλειώ-
δεις ἐκδηλώσεις ἀὶ ὅπου ἀπετέλεσαν
ἐξαιρετικὸν μάθημα Ἱστορίας. Τὸ μάθημα
τοῦτο ἐνήλθον ἔθνη καὶ ἠθικὸν φρο-
νηματισμὸν ἐδόθη πρὸς πᾶσαν κατεύ-
θυνσιν, διεδηλώθη ἡ ἀλλοτρίως ἀπό-
φασις τῆς ἑλληνικῆς νεότητος νὰ μὴ
θυσιάσῃ τὴν ἱστορικὴν παράκαταθήκην
τοῦ ἔθνους εἰς σκοπιμότητας ἢ φό-
βους πρὸς ὀδῶν κατὰ κανόνια τοῦς
λαοὺς εἰς τὴν ἀπίστων καὶ τὴν δου-
λειαν. Ὡς προεπίστατος τοῦ ἀπορυ-
γείου Ἐθνικῆς Παιδείας ἔχοντος τὴν
ἀποστολὴν νὰ διαπαιδαγωγῆσιν ἔθνη
τὴν ἑλληνικὴν νεότητα αἰσθάνομαι ὁ-
πέρηφάνειαν διὰ τῆς Ἑλληνικῆς σπου-
δαστῆ καὶ μαθητῆς, συγχαιρῶ αὐτοὺς
δημοσίᾳ διὰ τὸ ὑπέροχον ἔθνη των
φρόνημα. Ἡ συνέχισις ὁμοῦ των ἐκ-
δηλώσεων μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀ-
πόρων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὑπὸ οὐ
σημειώλου ἀσφάλειας τοῦ Ο.Η.Ε. μὲ
τὴν σθεναρὰν στάσιν, πρωτοβουλίαν
καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ ἡγήτου τῆς κυβερ-
νήσεως τῆς Δημοκρατίας κ. Γεωργίου
Παπανδρέου δύνανται νὰ ἀποθῆ προφα-
νῶς ἐπὶ τῆμα τοῦ ἔτερου τῶν μεγά-
λων σκοπῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας:
τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς των
καταρτίσεως. Διὰ τοῦτο προσκαλοῦ τὴν
ἑλληνικὴν νεότητα μετὰ τὸν πανηγυρι-
σμὸν τοῦ ἔθνους καὶ πολιτιστικῶν αὐ-
τοῦ ἀληθινὰ ἱστορικῶν ἐπιτεύγματος νὰ
ἐπιτεθῆ εἰς τὸν σχολικὸν χώρον καὶ
νὰ δώσῃ ἐκεί τὴν μάχην τῆς ἐπιστη-
μονικῆς καὶ τεχνικῆς συγκροτήσεως
τῆς ἀπαρασάλευτον θεμελίον πολ-
εὐδυνάμοσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Πατρι-
δος.

Ὁ Ἰστοριογράφος
ΛΟΥΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

διδασκατῶν ὑπερ Ἰμεις διευθύνετε, οἱ
μαθητὰ διαπαιδαγωγοῦνται τοιαυτοτρό-
τως, ὥστε καὶ ἡμᾶς ὡς Διοικητικὸν Ἰω-
αννίνων καὶ τὸ Διοικ. Συμβούλιον, ἀ-
ποτελοῦμενον ἀπὸ ἐγκριτοῦς πλείτας
τῶν Ἰωαννίνων, νὰ μᾶς καθιστᾶ ὑπε-
ρηφάνους, διότι ἐν τῇ πόλει μας λει-
τουργοῦν τοιαῦτα σχολεῖα ὑπὸ τὴν πε-
ριφρατισμένην Ἰμῶν διδασκάλων καὶ
Διευθυνσίν.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 3ῃ Μαρτίου 1964
Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν

Μετὰ πόσης τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Φ.Α.Ι
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΑΚΚΑΣ
Διηγητὴς Ἰωαννίνων

Ἡ ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου

Ἡ Ἀκαδημία μας ἐώρτασε τὴν ἐπέ-
τειο τῆς ἑθνικῆς παλιγγενεσίας μέσα
σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα παλλόμενη ἀπὸ ἑ-
θνικὸ ἐνθουσιασμό. Τὸ πρόγραμμα,
πλουσιώτατο, περιελάμβανε ἀταγγελίες
ἑθνικὰ καὶ θρησκευτικὰ ἄσματα, τὸ μο-
νόπρακτο δράμα τοῦ Β. Ράβα «Νὰ ἦ
τὸ Μεσολόγγι» καὶ ἑθνικοὺς χοροὺς.
Οἱ σπουδασταὶ τῆς Ἀκαδημίας καὶ οἱ
μαθητὰ τῶν Πρωτοτύπων, ἀνταποκρίθη-
καν μὲ ἀρίστη ἐπιτυχία εἰς δύσκολες
ἀνταρτίσεις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προ-
γράμματος.

Ἡ ἑορτὴ δόθηκε τὴν παραμονὴ τῆς
ἑθνικῆς ἑορτῆς, τὸ πρωτὶ γὰρ τοὺς μα-
θητὰς καὶ σπουδαστάς καὶ τὸ βράδυ
γὰρ τοὺς γονεῖς καὶ κληθεμόνας. Οἱ ἐκ-
τελεσταὶ τοῦ Προγράμματος καταχει-
ροκροτήθηκαν, ὁ δὲ Διευθυντὴς τῆς
Ἀκαδημίας κ. Σοφ. Λώλης, ἐδέχθη τὰ
θεριμώματα συγχαρητήρια ὅλων ὅσοι
παρῶν ὄθησαν τὴν ἑορτὴ, πού, ὅπως
πάντοτε, ἀπέτελεσε γὰρ τὴν πόλιν τῶν
Ἰωαννίνων καλλιτεχνικὸν γεγονός.

Ο κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΤΥΧΑΙΡΕΙ

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ζωσιμαία Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία
Ἰωάννινα

Ἄριθ. Ἐμπ. Πρωτ. 28

Πρὸς τὴν ἐκ Καθηγητῶν καὶ Διδα-
σκάλων Ὄργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν
καὶ τοὺς συμμετασχόντας σπουδα-
στάς καὶ μαθητὰς εἰς τὴν Σχολι-
κὴν Ἑορτὴν τῆς Ἐθνικῆς Παλιγ-
γενεσίας.

Ἐν τὰ ὕθ α

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν σχετικῶς διατά-
ξεις περὶ ἀξιολογήσεως δραστηριοτή-
των τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ
τῶν σπουδαστῶν καὶ μαθητῶν καὶ τὴν
ἐπιτηγῆ ἐκπέσειν τῆς ὑπ' ὑμῶν ὁρ-
γανωτικῆς καὶ παρουσιαστικῆς τὴν
24ην Μαρτίου ἐ.ε. ἐν τῇ αἴθρᾳ τε-
λετῶν τοῦ ὑπ' ἡμᾶς Ἰδρύματος Σχο-
λικῆς ἑορτῆς, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 25ης
Μαρτίου, ἱστορικῆς ἡμέρας τῆς ἑθνικῆς
ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἐκφράζομεν πρὸς
ἅπαντας τοὺς καθ' οἰοῦντε τρόπον
σημμετασχόντας εἰς τὴν ὁργάνωσιν καὶ
ἐκπέσειν τῆς ἐν λόγῳ ἑορτῆς καθηγη-
τῆς, διδασκάλους, σπουδαστάς καὶ μα-
θητὰς τὴν πλήρη ἡμῶν ἁποδοχὴν
καὶ εὐαρέσκειαν διὰ τὴν μετ' ἀπολύ-
του εὐσυνειδητῆς ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκον-
τος καὶ τὴν ἀρίστην ὁργάνωσιν καὶ πα-
ρουσίαν τῆς Ἐθνικῆς καὶ Σχολικῆς
ταύτης ἐκδηλώσεως.

Ὁ Διευθυντὴς
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Α. ΛΩΛΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΙΝΑΙ αξία πάσης εξάρσεως αἱ ἐθνικαὶ ἐκδηλώσεις, αἱ ὅποια ἔλαβον χώραν ἐντέτος ἐξ ἀφορμῆς σ-βαρῶν ἐθνικῶν γεγονότων.

Ὅπως ἐξ ἀφορμῆς τῶν δοκιμασιῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου ὀργανώθησαν σχετικὰ ψηφίσματα διὰ τῶν ὁποίων ζητεῖται ἀπὸ τὸν Ο.Η.Ε. δικαιοσύνη εἰς τὰ αἰτήματα αὐτῶν διαθέσεως τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν.

Ἐπίσης ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὀργανώθησαν εἰδικαὶ ὁμιλίαι εἰς τὴν Μεγάλην Αἴθουσαν τῶν Τελετῶν καὶ ἀνεξωρογνήθησαν ἱεροὶ ἐθνικὸὶ λόθοι.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἀκαδημίας καὶ οἱ καθηγηταὶ ποιοποιήθησαν καὶ ἐνίσχυσαν τὰς ἐκδηλώσεις αὐτὰς καὶ ἐνεθάρρουν τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ φρονήματος τῶν σπουδαστῶν.

Ὁ νέος Ἑλληνὶς διδάσκαλος θέλει νὰ διατηρήσῃ ἀνυψῶν τὸ ἐθνικὸν τῶν φρόνημα καὶ θὰ κρατῇ ἐν ἐργονόρσει τὴν ἐθνικὴν του συνειδήσιν.

ΟΜΑΣ σπουδαστῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ «Πνευματικοῦ Φόρου» ἐπεσκέφθη τὴν 21)3)64 ἐπὶ παραμεθῆρα χωρία, εἰς τὰ ὅποια διένειμε ἡμετηριῶν καὶ εἶδη ὑποθήσεως εἰς τοὺς μαθητάς. Σπουδασταὶ ὁμίλησαν εἰς συγκειροήσεις τῶν κατοίκων. Ἡ κοινωνικὴ δραστηριότης τῶν σπουδαστῶν ἀποτελεῖ ἐνδειξὴν τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων των, τῶν φιλανθρωπικῶν τάσεών των καὶ τοῦ χριστιανικοῦ προσανατολισμοῦ των.

ΕΦΕΤΟΣ συμπληρῶνται 30 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ μετεγράφησαν τὰ διδασκαλεῖα εἰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας. Ἐξ τὴν μεταρρυθμίσιν αὐτὴν τῆς συστήματος μορφώσεως τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων συνέβαλεν κυρίως ὁ κ. Γ. Παλαιολόγος ἐπίτιμος Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Μαρμαρῆου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας. Τὰ δεδομένα τῆς 30ετίας ἀπέδειξαν ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἔχουν εὐρείαν γενικὴν μόρφωσιν, καθ' ὅτι εἰσάγονται εἰς τὰς Ἀκαδημίας μετὰ τὴν ἀποφύθησιν των ἐκ τῶν Γυμνασίων κατόπι ἐξετάσεων καὶ προσέχονται ὄρμοι διὰ τὰς ἀποφάσεις των ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς των κατευθύνσεως. Εἶναι ἀναμφισβήτητος ἡ μεγίστη προσφορά τῶν Παιδ. Ἀκαδημιῶν εἰς τὴν ἐξήλικωσιν τῆς διδασκαλίας καὶ παραλλήλως τῆς μικρῆς παιδείας. Μὲ τὰς σημερινὰς ὅμως προόδους τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτιστι-

κὰς ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς μας, ἀπαιτεῖται ὁπωσδήποτε ἀναδιοργάνωσις πρὸς τὰ ἄνω τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν διὰ τὴν ἀριωτέραν μόρφωσιν τῶν διδασκάλων.

Ἡ ΑΝΑΓΚΗ ἀναδιοργάνωσεως τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἔγινεν αἰσθητὴ καὶ ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς ποὺ φοιτοῦν εἰς αὐτάς. Ἀπὸ τοῦτο μὲ πρωτοβουλία τῶν σπουδαστῶν τῆς Μαρμαρῆου Παιδαγ. Ἀκαδημίας συγκαλεῖται εἰς Ἀθήνας συνέδριον τῶν σπουδαστῶν ὅλων τῶν Ἀκαδημιῶν τοῦ κράτους διὰ νὰ συζητηθῶν σοβαρὰ προβλήματα, ὅπως: ἀξίησις τῶν ἐτῶν φοιτήσεως εἰς τρία ἔτη, διατήρησις τῶν Ἀκαδημιῶν εἰς τὰ μεγάλα ἐπαρχιακὰ κέντρα, ἀναδιόρθωσις τῶν διδασκομένων μαθημάτων κλπ. Οἱ σπουδασταὶ τῆς Ἀκαδημίας μας θὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ συνέδριον δι' ἀντιπροσώπων των τοὺς ὁποίους κατ' αὐτὰς θὰ ἐκλέξουν. Εἰς τὴν ἀπαιτήσιν αὐτῶν τοῦ συνέδριου.

ΕΝΑ ἀπὸ τὰ μέσα ποὺ συμβάλλουν θετικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ εἰς τὴν ὅλην μας μόρφωσιν καὶ κατάρτισιν εἶναι ἡ βιβλιοθήκη μας. Ὁ Ἰδρυτὴς τῆς Διευθνήσεως κ. Σοφοκλῆς Λώλης δὲν ἔπαυσε νὰ φροντίζῃ καὶ διὰ τὴν συστηματικὴν λειτουργίαν καὶ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς. Ἔτσι ἀποβαίνει αὐτῇ μὲ τὸν πλοῦσιον πνευματικὸν ἠθασυρόν της τροφὴς τῆς διακίνας μας καὶ σύμβουλος ἔμπιστος διὰ τὰ προβλήματά μας. Ἐκεῖ μέσα στη βιβλιοθήκην ὅπου λειτουργεῖ καὶ ἀναγκαστήριον —ἐνα εὐχάριστον καὶ θερικὸν περιβάλλον— προετοιμάζομεν τὰς διδασκαλίας μας διὰ τὰ Πρότυπα, ἐκεῖ ἐτοιμάζομεν τὰ φροντιστήριά μας καὶ ἐκεῖ ἐπικοινωνοῦμε μὲ τοὺς μύστας τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ λαμβάνομεν γνώσιν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Παγκοσμίου παιδαγωγικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως.

Ἡ ΑΣΚΗΣΙΣ μας εἰς τὰ Πρότυπα Δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς Ἀκαδημίας ἐνεργεῖται μετὰ τὴν πλήρη θεωρητικὴν ἐνημέρωσιν ὑπὸ τοῦ κ. Διευθυντοῦ εἰς τὸ μάθημα τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς καὶ τὰς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν του ὑποδειγματικὰς διδασκαλίας τῶν διδασκάλων τῶν Προτύπων. Ἡδὴ ἐτελείωσαν ὅλαι αἱ ὑποδειγματικαὶ διδασκαλίαι. Ὅφειλε νὰ τονώσωμε ὅτι οἱ διδάσκαλοι τῶν Προτύπων κατὰ τὰς ὑποδειγματικὰς διδασκαλίας καταβάλλουν κάθε προσπά-

θεια νὰ μᾶς ὑποδείξουν τοὺς καλλιτέρας καὶ πρακτικὰς ἐφαρμοσίμους τρόπους διδασκαλίας τῶν μαθημάτων. Πέραν τῆς τεχνικῆς ὅμως ἀξίησις νὰ ἐξάρωμε τὸ πάθος τῆς παιδαγωγίας των καὶ τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης των πρὸς τὰ μικρὰ παιδιὰ, ἀρετὰς ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ παραδειγματισθοῦμε.

Κατὰ τὰς καθημερινὰς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Διευθυντοῦ μας κ. Λώλη καὶ τοῦ ὑποδιευθυντοῦ κ. Σύδης ἀσκήσεις μας εἰς τὰ Πρότυπα, τοὺς βρῆσκουμε πάντοτε προθύμους καὶ ἐκλεκτοὺς συμβούλους. Τοὺς εὐχαριστοῦμε καὶ θὰ τοὺς ἐνθυμούμεθα διὰ τὰς συμβουλὰς των.

ΤΙΜΗΝ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἀκαδημίας μας ἀποτελεῖ τὸ γεγονός, ὅτι οὐδὲν ἄλλο μὲν λησμονοῦν τὸ πέρασμά των ἀπὸ αὐτὴν, φορεῖς οἱ ἴδιοι τῶν ἰδεῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐμπήθησαν, ὡς σπουδασταὶ, καὶ ζῆλωταὶ τοῦ ἔργου των πλησιάζουν τὸ ἴδριμα καὶ μὲ τρώστον λεπτόν ζητοῦν νὰ τονώσουν καὶ ἐνισχύσουν τοὺς σπουδαστάς εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς μορφώσεώς των. Ἀποκομίσαντες οἱ ἴδιοι διδάγματα ἐκ τῆς ζωῆς των καὶ τῆς ἐπαφῆς των μὲ τὴς πολιτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ λαοῦ μας— ἐν πολλοῖς καὶ ἔξενον χωρῶν— γίνονται μάρτυρες τῆς ἀληθείας καὶ μᾶς δακτυλοδεικνύουσιν τὰς ἐπιζητούμεν κορυφὰς τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς μορφώσεως. Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἰδρυάτου τοὺς παραχωρεῖ συχνὰ τὸ βήμα καὶ μᾶς ὕμνοισιν ἀπὸ τὴν πείρα τους. Τοὺς εὐχαριστοῦμε καὶ τοὺς συγχαίρομεν.

ΜΕΣΑ εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν ποὺ καταβάλλει ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἀκαδημίας γὰρ τὴν καλλίτερον διοργάνωσιν τοῦ Ἰδρυάτου, εἶται ποὺ νὰ ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς μεγάλας ἀπαιτήσεις τῆς ἀποστολῆς του, περιλαμβάνεται καὶ ἡ φροντίδα γὰρ τὸ Σχολικὸν Κῆρον μας. Φέτος ἔγινε ἐπέκτασις τῶν ἐγκαταστάσεων ζωοτεχνίας, ὀργανώθητε ἰ. διαίτερον τμήμα λαχανοκήπου καὶ δενδροκήπου, καὶ ἔγινε ἐπιρρησιμὸς τοῦ τεράστιου ἀνοδύτηρου. Ἔτσι ὁ Σχολικὸς Κῆρος, μὲ τὰ διάφορα τμήματά του, θάναί τώρα πλήρως σὲ θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του, νὰ συνδέεται ἀμεσῶτα μὲ τὴν μόρφωσιν τῶν σπουδαστῶν τῶν Προτύπων.

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΩΡΑ που εκδίδεται το τεύχος μας συμπληρώνεται κ' ένα εξάμηνο τής σχολικής μας ζωής. Καθένας πήρε τον έλεγχο του κ' έδρε σ' αυτόν τις επιδόσεις του, την πρόοδο και τις αδυναμίες του. Οι σεβαστοί μας διδάσκαλοι, πάλι κατατόπισαν τους γονείς μας πάνω σε όλα τα ζητήματα που μ'ας ενδιαφέρουν. Έτσι ξέροισι πιά σε τί δρόμο βαδίζοισι κ' ακόμα τι προσπάθειες πρέπει να καταβάλοισι, όχι μόνο γιά να ξεπεράσοισι τις αδυναμίες μας, αλλά και να προχωρήσοισι ακόμα πιο μπροστά. Όλοι μας, μικροί και μεγάλοι ξοχοισι τις δυνατότητες και μποροισι να επιτύχοισι θαύματα, αρκεί να προσπαθήσοισι. Πιστεύοισι πως κανείς δε θα θελήσει να μη λάβη μέρος σ' αυτή την ευγενική άμιλλα που θέλει σά σκοπό της τή μάρφωσι και την ψυχική μας καλλιέργεια.

ΣΤΟ εξάμηνο που μ'ας πέρασε μερικώς τάξεις απέτελεσαν παραδείγματα γιά μίμηση σε όριωμένα σημεία τής σχολικής μας ζωής. Ο πολιτισμένος π.χ. τρόπος με τον οποίο ανέβαιναν και κατέβαιναν οι μαθητοί των τάξεων αυτών κατά την ώρα του διαλείμματος, ή ήσυχία που επέβαλλαν μέχρις ότου αρχίσει τή μάθημα και άλλες τέτοιες επιδόσεις που έχουν σχέση με την πειθαρχία, την καθαριότητα και την καλή εμφάνισι τής τάξεως, έγιναν αιλία να επαινεθούν και να ξεχωρίσοισι. Πιστεύοισι πως σ'εθ δεύτερο εξάμηνο όλες οι τάξεις θα συναγωνισθούν σ'το ζήτημα αυτό κ' όλες θα είναι άξιες γιά συγχαρητήρια. Έξ άλλου, δε μη ξεχάοισι, δέσσοισι και γ' αυτό υποσχοισι στους δασκάλους μας και πρέπει να την τηρήσοισι.

ΘΑ επαινεθήσοισι μιή σ'όσοισι που και καλύτερα εγχοισι κάνοισι: Να μη καπνοπύροισι τή τεύχη του Περιοδικού μας, άφοι τή διαβάσοισι. Παρατηρήσοισι πως πολλοί συμμαθητές μας τή κάπνοισι αυτό κ' έτσι, όχι μόνο δε μποροισι να τή άρτή και να τή χρησιμο-

ποιήσοισι όταν τούς χρειάζεται, αλλά ξεγράφοισι ακόμα μόνοι τους ένα κομμάτι από τή ώραία παιδικά μας χρόνια. Το περιοδικό μας είναι ή γραπτή ιστορία τής σχολικής μας ζωής. Κι' άλληθεια, πόση συγκίνηση θα νοιώθοισι όταν θα ξεφυλλίζοισι, μεγάλοι πιά, τις σελίδες του και θα ξαναγροίζοισι σ'α περασμένα, θα ανταμωνώσοισι με τούς τωρινούς φίλους μας, που ό καθένας τους θάχει τραθήξει τή δική του δοχμο και θα θυμώσοισι τούς δασκάλους μας, τις γιορτές μας, τήν προοδό μας, τή παγινίδια μας και τις... άταξίες μας! Οι άναμνήσεις ξεθωριάσοισι και τή γεγονότα λησμοπούνται, όταν λείποισι τή γραπτά κείμενα. Το ίδιο θα συμβή και σ'τή δική μας περίπτωση, άγ καταστρέφοισι τή Περιοδικό. Ένα από τή καλύτερα δώρα που θα μποροίσσοισι να κάνοισι σ'τον έαυτό μας είναι να τι-

βλιοδετήσοισι όλα τή τεύχη του και να τή βάλοισι σ'την καλύτερη θέση τής Βιβλιοθήκης μας.

ΤΟ χειμωνιάτικο ντύσιμο δημιούργησε γιά τή άγόρια των μεγάλων κυρίως τάξεων ένα ζήτημα που πρέπει να τή προσέξοισι. Τά μακρυνά παντελόνια δεν ταιριάζοισι τόσο πολύ με τή σχολική μας ποδιά. Τι πρέπει να γίνει λοιπόν; Να καταργηθή ή ποδιά; Δε γίνεται. Να μη χρησιμοποιούνται τή παντελόνια; Κι' αυτό είναι λίγο δύσκολο, άφοι τή κορό και ή ύφασια σ'τον τόπο μας γίνονται αιλία γιά πολλές άρρώσοισι. Μπορεί όμως να βρεθή τή φάρμακο. Τά άγόρια που έχουν μεγάλο άνάστημα, να μακρύνοισι λίγο τήν ποδιά τους κ' έτσι θα λείψη αυτή ή εμφάνισι που δεν είναι καλαισθητική.

Ο Διευθυντής κ. Σοφ. Λώλης με τούς διδασκάλους των Προτύπων.

ΞΑΝΑΓΥΡΝΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ!

27 Σεπτεμβρίου 1963

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἔχει μεγάλη σημασία γιὰ μᾶς τοὺς μαθητὰς τοῦ προτύπου. Σήμερα μᾶς δέχεται στὴν ἀγκαλιά του τὸ ἀγαπημένο μας σχολεῖο. Αἰσθάνομαι μέσα μου μία ἀδάμαστη χαρὰ. Μοῦ ἔρχεται νὰ χοροπηδήσω, νὰ τρέξω, νὰ τραγουδήσω, νὰ φιλήσω ὅτι βρῶ μπροστά μου. Ξέρετε τί θὰ πῆ: ἀνοίγει τὸ ἀγαπημένο μου σχολεῖο!

Ἐπιτέλους φθάνω ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ ἐπιβλητικοῦ κτιρίου τῆς ΖΠΛ. Ἐκείνη τὴν στιγμή μὲ ἐκπλήξει νοιώθω ὅτι τὰ μάτια μου βούρκασαν. Τί χαρὰ γιὰ μένα. Νά, ἔνω βῆμα ἀκόμη μὲ χωρίζει ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη μου αὐλὴ πού τὴν ἀποχωρίστηκα 3 μῆνες.

Ξαφνικὰ σκέπτομαι καὶ τίς εὐθύνες πού ἔχω ἐφέτος, γιατί εἶμαι στὴν Στ' τάξη. Εἶναι δύσκολα ἄρα γε ἐφέτος; σκέπτομαι. Ὅχι μού ἀπαντᾷ ὁ ἑαυτός μου, μὲ καλὴ θέλησι ὅλα εἶναι εὐκόλα.

Μὲ διακόπτουν ἀπὸ τίς σκέψεις μου οἱ χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν. Ὅλοι γύρω μου ἔχουν χαρούμενη ἔκφρασι.

Ἄ! νὰ καὶ οἱ συμμαθητριάδες μου. Τρέχω μὲ ὀρμὴ κοντὰ τους, τίς χαιρετῶ καὶ τίς φιλοῦ. Μετὰ ἀνεβαίνω στὴν τάξι μου.

Ἡ ἴδια εἶναι. Νὰ καὶ τὸ παλαιὸ μου θρανίον.

Τὸ μάτι μου ἀγκαλιάζει τίς γύρω εἰκόνες, τὰ θρανία, τοὺς πίνακες, τὴν ἔδρα κλπ.

Ἐφέτος, σκέπτομαι, θὰ καθίσω σὲ θρανίον τῆς Στ' τάξεως.

Κυττάζω πάλι γύρω μου. Νὰ καὶ ὁ Χριστοῦλης πού εὐλογεῖ τὰ παιδάκια.

Πρέπει νὰ τοῦ ἀποσχεθῶ ὅτι κ' ἐφέτος θὰ εἶμαι καλὴ μαθήτρια. Τὸ ἔδιο εὐχομαι καὶ στὰ ἄλλα παιδιά. Καλὴ χρονιά, παιδιά.

ΜΑΡΤΙΝΑΡΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ
Στ'. 3θεσίον

Ο ΤΡΥΓΟΣ

Ἐφθάσε ὁ τρύγος. Ἐνα πρωινό, καθὼς ἐξέστησα ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός μου, εἶδαμε τὴν μαμὰ νὰ ετοιμάξῃ τίς βαλίτσες καὶ χαρούμενη μᾶς εἶπε:

—Παιδιά, σηκωθῆτε γρήγορα, θὰ πάμε στὸ χωριὸ νὰ τρυγήσωμε.

Ἡ χαρὰ μας ἦταν μεγάλη. Σὲ λίγο εἴμαστε ετοιμοὶ καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ χωριό. Ἡ διαδρομὴ ἦταν εὐχάριστη, τὰ δένδρα μὲ τὸ φύσημα τοῦ ἀέρου ἔγγραφαν λίγο πρὸς τὰ κάτω καὶ ἐφαινότανε ὡς νὰ μᾶς χαιρετούσαν. Πιὸ πέρα τὰ καταπράσινα χορτάρια. Σποὺς πρόποδες ἐνὸς λόφου ἐφαίνοντο ὀλίγα θρανία ὡς μικρὲς μαγαζατίτσες. Καὶ νὰ σὲ λίγο φαίνονται τὰ πρῶτα σπίτια. Φθάνοντας, ἡ μαγιά μᾶς ἀποδέχεται στὴν ἀγκαλιά της.

Πήραμε τὰ πράγματά μας καὶ ξεκί-

νήσαμε γιὰ τὸ σπίτι χαιρετώντας δεξιά καὶ ἀριστερὰ τοὺς συγγενεῖς μας καὶ τοὺς χωριανούς.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἀρχίσαμε τὸν τρύγο. Πρῶτ - πρῶτ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ ἀμπέλι συντροφία μὲ τὰ γαϊδουράκια. Πιργαίνοντας στὸ ἀμπέλι τὸ εἶδαμε κατάρφορο μὲ γλυκὰ σταφύλια. Ὅλοι ἀρχίσαμε τὴν δουλειά. Ἄλλοι τρυγοῦσαν καὶ ἄλλοι κουβαλοῦσαν τὰ σταφύλια στὸ σπίτι.

Ὁ πατοῦς ἔχει κάνει τὴν σχετικὴ ἐτοιμασία γιὰ τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν. Τὰ βαρέλια πλημένα περιμένουν τὸν μῦστο καὶ τὸ πάτημα ἀρχίσει. Τὰ βαρέλια γέμισαν καὶ βότερα ἀπὸ λίγο καιρὸ θὰ ἔχαμε τὸ γλυκὸ κρασί.

ΜΑΡΙΝΑ ΧΡ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
Ε'. Α' Μονοθεσίον

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ

Τὸ καλοκαίρι τὸ πέρασα στὸ Λουτράκι. Κάποια μέρα ἀκούω τοὺς γονεῖς μου νὰ λένε:

—«Ἀἴριο θὰ πάμε στὴν Τρίπολη μὲ τὸ σιδηρόδρομο».

Χάρηκα πολὺ, γιατί ἔτσι θὰ ἔβλεπα τόσα καὶ τόσα μέρη τῆς Πελοποννήσου. Τὴν ἄλλη μέρα ξεκινήσαμε πολὺ πρωτ.

Μιά κοῦρσα μᾶς μετέφερε ἀπὸ τὸ Λουτράκι στὸν Ἴσθμό.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κ' ἀκούστηκε ἡ σφυρίχτρα τοῦ σιδηροδρόμου. Γρήγορα - γρήγορα ἔρπαξα μερικὰ πραγματάκια, πού τὰ εἶγαμε ἀφίσει σ' ἕνα παγκάκι καὶ μαζί μὲ τοὺς γονεῖς μου σταθήκαμε ἐκεῖ πού μᾶς εἶπε ὁ ὑπάλληλος τοῦ σταθμοῦ.

Καὶ νά! Στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου ξεπροβάλλει ἡ σκοτεινὰ μαυρὴ μηχανὴ τοῦ τραίνου, πού ἔσερνε πίσω τῆς κάμποσα βαγόνια.

Σταματοῦν γιὰ λίγο, ἀνεβαίνουμε βιαστικὰ καὶ ξεκινᾶμε. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ βρεθήκαμε ἐπάνω στὴ γέφυρα τοῦ Ἴσθμοῦ. Κάτω στὸ μακρόστενο αὐλάκι τοῦ Ἴσθμοῦ πού ἐνώνει τὸν Σαρωνικὸ μὲ τὸν Κορινθιακὸ κόλπο, κάποιον καροβάκι ἀργὰ - ἀργὰ περνοῦσε μέσα σ' αὐτόν. Σταματοῦμε σὲ λίγο στὴν Κόκοινα, γιὰ νὰ ἀνεβοκατεβοῦν ταξιδιωτὲς. Καὶ πάλι ξεκινοῦμε.

Περνοῦμε ἀπὸ τὴν ἀοχαία Κόκοινα. ἔπειτα ἀνάμεσα ἀπὸ ἀμπέλια, ἀπὸ καρποφόρα δένδρα, ἀπὸ χωριὰ καὶ κοινοπόλεις.

Δὲν ἤξερα τί νὰ πρωτοθυμῶ ἀπὸ τὰ ὠραία μέρη πού ἔβλεπα. Σὲ κάποια πλαγιὰ μακρονὰ κ' ἀοιστεροῦ. ὅπως τοῦναμε διέκοινα ἕνα κατόλευκο ἀνάμμα. Ὁ μπαμπᾶς μου, μού εἶπε, ὅτι εἶναι τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, καὶ ὅτι ὁ τάπος πού

περνοῦμε εἶναι τὰ στενὰ τῶν Δερεβενακίων πού ὁ Κολοκοτρώνης μαζὶ μὲ ἄλλους ἀρχηγούς τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μὲ τοὺς γενναίους στρατιώτας του κατέστρεψε τὴν μεγάλη στρατιὰ τοῦ Ἀράμαλη στὶς 28 Ἰουλίου τὸ 1822.

Ἀρχίζομε τὸν ἀνήφορο. Ὁ σιδηρόδρομος πάει τώρα πιὸ ἀργὰ καὶ ἡ μηχανὴ του βογγάει. Περνοῦμε μικρὲς καὶ μεγάλες γέφυρες, κάτω βλέπομε σκορπισμένα χωριὰ στὶς πλαγιὰς τῶν βουνῶν.

Ἡ ὥρα περνοῦν καὶ φθάνομε ψηλὰ σ' ἕνα ὄροπέδιο. Τὸ τραῖνο καὶ πάλι τρέχει μὲ ταχύτητα. Σὲ λίγο φθάνομε στὴν Τρίπολη. Μοῦ ἄρσαν τὰ περιποιημένα σπίτια της, τὰ καταστήματά της, οἱ πλατεῖες της, καὶ οἱ δρόμοι της, καὶ μὲ εὐχαρίστησε τὸ δροσερὸ καὶ ἔλαφρὸ ἀεράκι της.

Στὴν ἐκδρομὴ αὐτὴ εὐχαριστήθηκα πολὺ γιατί εἶδα πολλὰ μέρη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΜΠΑΗΣ
Δ'. 6θεσίον

Ο ΧΘΕΣΙΝΟΣ ΜΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Χθὲς ἦταν μιὰ ὁμορφὴ καὶ γλυκειὰ ἡμέρα τοῦ Φθινοπώρου.

Τὸ μεσημέρι, μετὰ τὸ φαγητό, χαρούμενη πήρα τὴν σάκκα μου καὶ ξεκίνησα γιὰ τὸ ἀγαπημένο μου σχολεῖο. Σὰν ἐφθάσα, μὲ βία πέρασα τίς μαρμαρίνες σκάλες. Πήγα στὴν τάξι μου, ἀφῆσα τὴν σάκκα μου, καὶ κατέβηκα στὴν αὐλὴ, γιὰ νὰ παίξω μὲ τίς φέλλες μου. Σὲ λίγο κτύπησε τὸ κουδούνι. Μετὰ τὴν προσευχὴ ὁ κύριος Κουνάβος μίλησε γιὰ τὸν Ἑορθεὸ Στανρό. Ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ, μᾶς εἶπε:

—«Παιδιά θέλετε νὰ πάμε ἕναν ὠραῖο περίπατο;»

Ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ, μᾶς εἶπε:

—Ναί.

Σὲ λίγο ξεκινήσαμε μὲ γέλια καὶ τραγουδιὰ. Μόλις βγήκαμε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, καμαρώσαμε τὰ ὑψηλὰ σπίτια τῶν Γιαννίκων. Οἱ δρόμοι ἀνηχοῦσαν ἀπὸ τίς χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν. Ξαφνικὰ χωροῖς νὰ πὸ καταλάβαμε φθάνομε στὸ λόφο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀπὸ κεῖ ψηλὰ, ἀπὸ τὸ λιβάδι τοῦ λόφου, θαυμάσαμε τὴν ὁμορφὴ πόλη μας. Ὅσοι χωροῦσαμε σὲ παρεοῦλες καὶ παίξαμε διάφορα χαρούμενα παιχνίδια.

Τὰ πουλάκια κελαδοῦσαν χαρούμενα. Ὅταν ἡ ὥρα πέρασε, πήραμε τὸ δούλιό τοῦ γυροῦ.

ΣΕΒΑΣΤΟΤΛΑ Δ. ΤΣΕΛΙΚΗ
Β'. 6θεσίον

ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

Είναι μιὰ ἡλιόλουστη φθινοπωρινὴ ἡμέρα. Μιὰ σπάνια ἡμέρα αὐτὸν τὸν καιρὸ.

"Ὅπως κάθε μέρα, ἔτσι καὶ σήμερα ὁ πατέρας μου πῆγε κωνῆγι. Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ δικά μου παρακάλλια ἀποφάσισε γὰρ μὲ πάση μαζί του στὸ βουνό, ὅπου καὶ θὰ κωνηγοῦσε.

Ξεκινήσαμε μὲ ἕνα σακκουλί γεμάτο τρόφιμα. Ὁ μισὸς δρόμος πέρασε μιλώντας γιὰ διάφορα ζητήματα.

Δεξιά καὶ ἀριστερὰ φαινόταν οἱ πλαγιὲς τοῦ βουνοῦ πράσινες ἀπὸ τὰ γαϊώλια. Ὁ δροσερὸς καὶ ἀπαλὸς ἀέρας γαϊδεῖ τὰ μάγουλά μας. Σὲ κάθε στροφή τοῦ δρόμου καὶ ἕνα νέο θαυμάσιο καὶ καινούργιο θέαμα παρουσιάζεται στὰ μάτια μας.

"Α!!... ἕνα ποταμὸν μὲ δροσερὸ νερὸ κελαρύζει δίπλα σ' ἕναν πλάτανο. "Αγ!... πόσο ἐπιθυμοῦσα γὰρ μείνω κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ ποταμὸν!

"Ὑστερα ἀπὸ λίγο φθάνομε στὸν Μπαμπά - Πέτρο, τὸν τσέλιγκα, πὸν ἀκόμα δὲν ἔχει φύγει γιὰ τὰ χειμαδιά. Ἀπὸ μακριὰ πὸν μᾶς εἶδε ἔτρεξε νὰ μᾶς ὑποδεχθῆ, κρατώντας τὴν ἀγκλίτσα του στὸν ὄμο. Τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ πρόβατα ἀκόμα μᾶς ὑποδέχτηκαν μὲ μεγάλη γοῶν. Μὲ ἀνοικτὰς ἀγκυλιὰς μᾶς πῆγε στὴν φτωχικὴ του καλύβα. Καὶ ἡ καρὰ Πέτραϊνα δὲν καθόταν μὲ σταυρωμένα χέρια. Πῆρε καλαμποκίσιο ψωμί, γαλοτύρι καὶ τὰ ἀκούμπησε ψηλὰ σὲ μιὰ τάβλα, νὰ φαῖε. Ἡ μικρὴ φτωγὴ οἰκογένεια μιλεῖ μὲ τὸν πατέρα μου ἐνῶ ἐγὼ βγῆκα ἔξω καὶ πῆγα νὰ ἀπολαύσω τὸ ὡραῖο τοπίο.

Καθὼς ἤμιον κουνισμένη, ἐξέπλωσα νὰ ξεκουρασθῶ. Ἄφησα νὰ μοῦ σῆγη μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου βαθειὰ ἀναπνοή. "ὦ!... Τί ὡραῖα πὸν εἶναι, τί ὑπέρογα!... Πῶς γιὰ τὴν θεὰ τοῦ βουνοῦ εἶναι θαυμάσια. Τὸ μάτι μου κοιτῶ, ξανακοιτῶ, μὰ ποτὲ δὲν γοσταίνει. Τὰ γοστασάκια φαίνονται σὰν νὰ κιννοῦν τὰ κεφάλια τους καὶ τὰ πουλιὰ τσαγουδοῦν γλυκὰ σὰν νὰ θάλλον νὰ μοῦ δεῖξουν καὶ αἰτὰ τὴν ἀνάπη των. Ἡ ὄσα πέρασε. Ὁ πατέρας μου, μὲ φώναξε νὰ νὰ ἀύκουε. Χαιρέτησα τὴν πτωχὴ ἀλλὰ εὐγενεὴ οἰκογένεια καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ χωριό, γατηναριστημένοι. Ποτὲ δὲν θὰ ξεγύσω τὴν ἄμορφη αὐτὴ ἐκδρομὴ στὸ βουνό!

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΚΩΛΕΤΣΗ
Στ'. Β', Μονοθεσίου

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

"Ὀμορφες εἶναι ὅλες οἱ ἐποχὲς κάθε μιὰ μὲ τὶς χάρες της. Μὰ τὸ φθινόπωρο τὸ ἀγαπῶ περισσότερο ἀπ' ὅλες.

Εἶναι μιὰ ἐποχὴ γλυκειά. Ὅλα εἶναι μέτρια στὴν ἐποχὴ αὐτὴ καὶ τίποτε δὲν σὲ ξαφνιαίνει.

Δὲν μοιάζει τοῦ καλοκαιριοῦ πὸν μέρες - μέρες μᾶς ψῆνει μὲ τὸν καυτερό του ἥλιο. Ὅστε τοῦ χειμῶνα πὸν πολλὲς φορὲς μᾶς ξεπαιδιάζει μὲ τὶς ἀποτομὲς βαρυνχειμωνιῆς του καὶ τοὺς παγερούς βοριάδες του.

Τώρα ὁ ἥλιος εἶναι μαλακὸς καὶ οἱ ἀστῆρες του μᾶς θωπεύουν ἀπαλὰ σὰν πῆτσιλα. Τὸ ἀέρα εἶναι δροσερὸ καὶ εὐχάριστο. Οἱ νύκτες καὶ οἱ ἡμέρες μὲ ἴδιες ὥρες, σὰν καλὲς ἀδελφοὺλες, πάντα εὐχάριστες καὶ γλυκὲς.

Σὲ λίγο οἱ δένδροστοιχίες θὰ μείνουν μὲ δένδρα γυμνὰ καὶ τὰ κλαδιὰ σὰν σθημένα κερὰκια στὰ μανουάλια.

"Ὅταν περπατῶ μὲ χαιρετοῦν τὰ κτρινομένα φύλλα τῶν δένδρων πὸν μὲ ἕνα φύσημα τοῦ ἀέρα πέφτουν στὴν καφένια γῆ.

"Ὅλα εἶναι ἥσυχα. Οἱ βαρκούλες εἶναι δεμένες καὶ ἥσυχες στὰ μοναχικὰ λιμανάκια.

Οἱ γλάροι πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὴν θάλασσα ἀμέριμνα καὶ ἥσυχα.

Ἡ θάλασσα παίξει ναζάρικα μὲ τὸ κῆμα πὸν ξεψυχᾷ στὴν ἀγκυλιὰ της ἀπαλά.

Τὰ ἀποδημητικὰ πουλιὰ φεύγουν νὰ ἀπὰ γιὰ τὶς θερμὲς γῶρες τοῦ νότου.

Σὰς ἀρέσει τὸ φθινόπωρο; Ἐμένα εἶναι ἡ μεγαλύτερη συμπάθειά μου.

ΣΟΦΙΑ ΓΙΟΥΜΑΤΖΙΔΟΥ

Ε', 6θεσίου

Ὁ ἀποχαιρετισμὸς
τοῦ φθινοπώρου

Μὲ καρὰ καὶ ὑγεία ἀποχαιρέτισαμὲ τὴν ἐποχὴ τοῦ φθινοπώρου, ἡ ὁποία ἀρχίζει στὶς 22 Σεπτεμβρίου καὶ τελειώνει στὶς 22 Δεκεμβρίου.

Στὸ διάστημα αὐτὸ περάσαμε εὐχάριστα.

Τὸ φθινόπωρο ἀνοίγουν ὅλα τὰ σχολεῖα. Μᾶς ἔφερε καὶ πολλὲς σπουδαῖες ἐορτὲς. Ἡ πιὸ ἱστορικὴ ἐορτὴ εἶναι ἡ 28η Ὀκτωβρίου.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἔφυγαν καὶ τὰ ἀποδημητικὰ πουλιὰ γιὰ τὶς ζεστὲς ξένες γῶρες.

Τὸ φθινόπωρο τρυγᾶμε καὶ τὰ ἀμπέλια, καὶ ὅλοι οἱ γεωργοὶ ἔχουν σπείρει τὰ χωράφια τους. Ὅλοι οἱ καλονοικοκυραῖοι προμηθεύουν τὸ σπῆτι μὲ τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια γιὰ τὸν χειμῶνα. Οἱ μητέρες ἔχουν ἐτοιμάσει τὸ σπῆτι καὶ ἐμᾶς μὲ τὰ μάλλινά μας, γιὰ νὰ δεχθοῦμε τὸ χειμῶνα.

Στὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου ἀρχίζομε τὸ μάξιμα τῆς εὐλογημένης ἐλιᾶς. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀρχίζει καὶ τὸ κωνῆγι. Τὸ ἀγαπημένο μας σχολεῖο μᾶς δίνει τοὺς ἐλέγχους. Χαρούμενοι ἀποχαιρετοῦμε τὸ φθινόπωρο περιμένοντας τὴν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ι. ΣΤΕΦΟΣ

Γ', 6θεσίου

Ἡ χορωδία τῶν Προτίμων τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ κ. Κουνάδου.

Γιορτάζουμε τή δοξασμένη μας επέτειο

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ "ΟΧΙ",

Από την παραμονή της μεγάλης εορτής ή γαλανόλευκη σημαία κυμάτιζε περήφανα, στολίζοντας στίγια, σχολεία, καταστήματα.

Δαφνοστολισμένα τα μνημεία των ήρώων, έθνικά έμβλήματα τα ραδιόφωνα, κάθε καρδιά γεμάτη Ελλάδα!

Δέν έβλεπα τήν ώρα νά ξημερώση ή ιστορική ήμέρα πού αντίταξαι το άδάνατο «ΟΧΙ» στην άγανθη Ιταλία και νικήσαμε.

Δέν ξέρω πότε κοιμήθηκα εκείνο το βράδυ ή και άν κοιμήθηκα καθόλου.

Πάντως με τίς πρώτες κανονίες πιστάχτηκα επάνω, ντύθηκα για τήν πορεία και περιμένα.

Αλήθεια δέν είναι μικρό τραγιά νά είσαι Έλληνοπούλο! Ουμμάει όταν ήμουν πού μικρότερη τήν ιστορία πού χιλιάς φορές παρεκάλεσα τόν πατέρα μου νά ξαγκηί και πού δέν χορταίνω ποτέ τή άνοσημά της!

Και φέρνω στην φαντασία μου κατακάθαρα τόν συναγευό άπ' άκη σ' άκη εκείνο το φθινοπωρινό πρωί, καθώς κτυπούσαν οι καιπάνες και διαλαλούσαν τα ραδιόφωνα και τα τηλέφωνα τήν επιστάτευση.

Και φθάσανε περήφανοι άετοι στα Βορειοηπειρωτικά βουνά οι Έλληνες φαντάροι και έδειξαν τήν άνδρεία τους στις στρατιές τών Ιταλών πού θέλησαν νά υποδουλώσουν τήν πατρίδα μας.

Κι έπειτα ή δόξα στο Άργυρόχαστρο, στην Χειμάρα, στην Τοσειπεινά και στην αιματοβαμμένη και ξακουσμένη Κορυτσά!...

Και βλέποντας το θαύμα όλος ο κόσμος, για άλλη μια φορά παραδέχτηκε πως ή μικρή Ελλάδα δέν έπαισε νά γεννά Μαραθωνόμαγους και Σαλαμινομάγους όπως λέγει και το ποίημα:

Δέν περνάς Ιταλέ:

Ήταν άλλες εκείνες οι μέρες πού οι Ρωμαίοι σκλαβώνανε (χώρες).

Μ' άν σ' άρήσει τώρα λάβε.

Δέν περνάς Ιταλέ:

Δέν μπορείς στους αιώνες νά χαλάς Μαραθώνες

Ή Σηραία μας Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Είναι άπόγειμα. Ο ήλιος κρύφτηκε πίσω από τήν Δύση. Πήγαίνα στο μαγαζί του μπασιά μου. Πέρασα από τήν πλατεία. Τότε άκουσα: Τάϊ-τάμ-τάμ-τάμ-τάμ.

Σκέφτηκα τί νά είναι άρα γε!

Ήταν ή ύποστολή της σημαίας. Ο όλος ο κόσμος έστρεψε το κεφάλι του μπροστά στη Μεραρχία. Η κίνησις είχε σταματήσει.

Έβλεπα αυτό το ιερό πανί νά το κατεβάσει ένας γενναίος στρατιώτης. Θυμήθηκα πως ο Παλαιών Πατρών Γερμανός έσήκωσε αυτό το ιερό πανί στην Άγία Λαύρα.

Δέν είναι ένα απλό πανί. Δέν είναι ένα πανί δεμένο σ' ένα ξύλο. Άλλά είναι ένα ιερό πανί, εύλογημένο, πού δείχνει τήν Ελλάδα μας.

Κάτω άπ' αυτό έχυσαν το αίμα τους οι ήρωες του 21 του 12—13, και του 40.

Τότε είδα τόν γενναίο μας στρατιώτη νά το κρατά στην άγκυλιά του.

Και μέσα μου ψυχήρισα:

Νάσαι πάντα δοξασμένη
ό σημαία γαλανή.

Και έννοιωσα νά βουρκώνουν τα μάτια μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ
Γ'. 4θεσίου

Ή ντροπή σου δέν σβήνει ποτέ.

Έτσι γράφτηκε το Άλθιανό έπος 1940 — 1941 κι έτσι ο ένδοξος Στρατός μας έδίδαξε στους λαούς διολκλήρου του κόσμου τι θα πη Ελλάδα, και πως ή λευτεριά είναι παιδί της πού ξεπετάγεται από τήν στάχτη της.

ΟΧΙ! έφώναξαν οι πατέρες μας.

ΟΧΙ! θα φρονάξουμε και έμεις τα παιδιά των σ' εκείνον πού θα ταλινήσει με τή βία νά πατήση το πόδι του στο ιερό και αιματοβαμμένο χώμα της χλιοστραγοδισμένης Ελλάδος μας.

Ζήτω το έθνος.

Ζήτω ή Ελλάς με τούς γενναίους στρατιώτας. Ζήτω!

ΜΑΡΙΑ ΚΟΤΑΟΥΜΠΗ
Στ' Α' Μονοθεσίου

28η Οκτωβρίου 1940!

Ήμέρα τρισένδοξη για τούς Έλληνες.

Τήν ήμέρα αυτή ένας ύπουλος έχθρός θέλησε νά πατήση στα άγια χώματά μας.

Οι Έλληνες όμως με μιá φωνή βροντοφώνησαν:

—«ΟΧΙ». Δέν θα σάς άρπάξουμε νά μαλύνετε τήν ένδοξη πατρίδα μας. Πρώτα θα πεθάνουμε έμεις και ύστερα θα πάρете τήν πατρίδα μας!

Οι έχθροι ήταν πολλοί. Μια χούφτα οι Έλληνες, αλλά με άτσάλινη καρδιά νίκησαν τόν τρομερό έχθρό.

Αυτή τήν ήμέρα όλοι οι Έλληνες τή γιορτάζουμε με παρελάσεις, χορούς και τραγούδια.

Το πρωί της 28ης Οκτωβρίου, 21 κανονοβολισμοί ξύτησαν τόν ήσυχο ήλιο τών Γιαννιωτών. Ήθελαν νά μάζι θυμίσουν τα πρώτα κανόνα πού έπαισαν, όταν άρχισε ο φοβερός πόλεμος. Έγώ σηκώθηκα, έτοιμάσθηκα και μετά από λίγο, μαζί με τή μητέρα μου, ξεκινήσαμε για νά πάμε στην πλατεία. Τί θαύμα ήταν εκείνο πού άπείκασα!

Ή πόλις μας έπλεε στο γαλανόλευκο χρώμα. Όλα γύρω μου είχαν εορταστική όψη! Κάθησα σε μιá γωνιά όσως και όλος ο κόσμος και περιμέναμε νά άρχισή ή παρέλασις.

Πρώτα παρήλασαν τα σχολεία και οι διάφορες σχολές. Μερικά παιδάκια ήταν ντυμένα με έθνικες στολές. Ύστερα παρήλασε ο στρατός μας και στο τέλος ή Χωροφυλακή.

Το άπόγειμα έγιαν χοροί και λαμπαδηφορία.

Έτσι όμορφα πέρασε ή μεγάλη ήμέρα της 28ης Οκτωβρίου!

Έγώ είμαι υπερήφανος γιατί είμαι Έλληνοπούλο.

«Ζήτω ή Ελλάδα μας!».

«Ζήτω ή 28η Οκτωβρίου!». «Ακονία ή μνήμη στους ήρωες του 40!».

ΣΤΕΛΛΑΚΗΣ ΖΩΜΑΡΗΣ

Γ'. 4θεσίου

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ζαγόρι, ένα Έλβετικό τοπίο

Μέσα σὲ μία ἀκράτητη πλημμύρα πεύκων, ἐλάτων, ὀξυῶς, καρυδιᾶς καὶ βελανιδιάς, πού σκεπάζει ἀπὸ τὴν κορυφή μέχρι τοὺς πρόποδες τὴν ὄραία καὶ μεγαλοπρεπῆ Πίνδο, ἀνάμεσα ἀπὸ πελώριες χαράδρες καὶ γαλαξοπράσινα ποταμῶνα σκαρφαλωμένα σὲ μεγάλα βράχια βρίσκονται τὰ Ζαγόρια. 44 χωριά εἶναι. Σκορπισμένα ἐδῶ κα' ἐκεῖ.

Ὅπως τὰ βλέπεις στὸ χάρτη σοῦ δίνουν τὴν ἐντύπωση ἐνὸς κοπαδιοῦ πού τὰ πρόβατά του σκό-

γέρο - πλάτανο καὶ θὰ στρέψη τὸ βλέμμα του ὀλόγυρα.

Νά, ἓνα σχολεῖο. Μεγάλο καὶ καλοχτισμένο. Ἐνα σχολεῖο ὅμως χωρὶς παιδιὰ. Ἐνα σχολεῖο κλειστό· μὲ χορταριασμένη αἰλὴ. Τάχατες πού εἶναι τὰ παιδιὰ; Γιατὶ δὲν ἀκούγεται οὔτε μία φωνή;

Τὸ βλέμμα του φεύγει ἀπὸ ἐκεῖ, καρφώνεται στὰ γύρω σπίτια. Αὐτὰ δὲν εἶναι κοινὰ σπίτια πού βλέπει κανεὶς σὲ ὀποιοδήποτε χωριό. Αὐτὰ εἶναι ἀργοντικά! Ψηλά καὶ καλοχτισμένα! Ἀλλά, γιατί οἱ γλά-

Σ' ἓνα τέτοιο χωριό δὲν πρέπει νὰ καθαρίζουν τὴν πλατεῖα; Ἐπειτα θὰ ἰδῆ τὰ γραφικὰ δρομάκια. Στρωμένα μὲ πέτρες, σχηματίζουν τὰ γνωστὰ γκαλντερίμια.

Καὶ σὰν θὰ ἰδῆ ἓνα γέρο - βοσκό μὲ τὰ λίγα προβατάκια του ἢ μιὰ γροῦλλα φορτωμένη μὲ ξύλα καὶ τοὺς ρωτήση γιὰ τὸ χωριό τὰ ἴδια λόγια πάντα θ' ἀκούσῃ:

—Μᾶς ρήμαξε ὁ πόλεμος κι' ἡ ξενητεία. Λίγοι μείναμε. Οἱ περισσότεροὶ γέροι καὶ γοῆς. Γιὰ νὰ φιλιῶμε τὰ σπίτια. Νὰ μὴν ρημάξουν ἐντελῶς.

—Μὰ ὅλα τὰ χωριά τοῦ Ζαγοριοῦ εἶναι ἔτσι;

Καὶ αὐτοὶ κοινῶντας τὸ κεφάλι τους θὰ ἀπαντήσουν ἀναστενάζοντας:

—Ἐδνυχῶς ὄχι ἀκόμη ὅλα. Λίγα εἶναι ἀκόμη πού ἔχουν κόσμο, ἀνοικτὰ σχολεῖα καὶ σπίτια. Ἐλπίζουμε ὅμως ὅτι θὰ ἀποκτήσουν ὅλα σὲ λίγα χρόνια τὴν παλιὰ τους δόξα, τώρα πού ἡ Κυβέρνηση ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν δασικὸ πλοῦτο πού εἶναι ἀφθονος ἐδῶ καὶ φτιάχνει τοὺς ρημαγμένους δρόμους μας.

Καὶ τότε στὴ μνήμη τοῦ διαβάτου ἔρχεται ἡ ἱστορία τοῦ Ζαγοριοῦ:

... Τὰ Ζαγόρια ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια ἔχουν ἱστορία. Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Πολλὲς παραδόσεις μπορεῖ νὰ ἀκούσῃ κανεὶς γι' αὐτά. Μία λέει πὼς ὁ Δρουγγάρης πού συνώδευε τὸν Ἀλέξιο Κομνηνὸ σὲ μιὰ ἐκστρατεία του, ἔκτισε τὸ χωριὸ Δραγάρι. Στὰ Βυζαντινὰ χρόνια

Τοπίον τῆς περιοχῆς Ἀνατολικῆς Ζαγορίου

πισαν καὶ ἀπέχουν πολὺ μεταξύ των. Ἐνας ξένος σὰν θὰ πάη σ' ἓνα ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ Ζαγορίου θὰ ἀναπνεύσῃ τὸν μυρωμένο ἀέρα ἀπὸ τὸ δάσος. θὰ χορτάσῃ τὸ μάτι ἀπὸ τὸ ὑπέροχο ἄγριο τοπίο, πού ξαπλώνεται στὰ πόδια του, θὰ δοκιμάσῃ λίγο νεράκι ἀπὸ τὴν κρυσταλλίνα βουσοῦλα πού θὰ τρέχῃ κελαρῶντας κάτω δίπλα του, θὰ εὐχαριστηθῆ ξαπλώνοντας κάτω ἀπὸ τὸν βαθὺ ἴσκιό μᾶς γέρινης βελανιδιάς! Ἐκεῖ θὰ ξεχάσῃ τὶς σκοτούρες τῆς ζωῆς του καὶ θὰ ἀφήσῃ τὴ σκέψη του ἐλεύθερη, νὰ πετάξῃ κάπου μακριά. Ἐπειτα θὰ θαικιᾶσῃ ἀπὸ τὸ ἄλώνι πού εἶναι συνήθως ἓνα ἀπὸ τὰ ψηλότερα σημεῖα τῶν γραφικῶν αὐτῶν χωριῶν, τὴν ὑπέροχη δύση τοῦ βασιλῆ ἡλίου πού θὰ πέφτῃ πρὸς τὴ γωνιὰ πάλαι του βάφοντας μὲ ἀμέτροτες πολύχρωμες πινελιὲς τὸν οὐρανὸ καὶ φωτίζοντας τὶς κορυφές ἀπὸ τὰ θαικιᾶσια δάση.

Ἐπειτα θὰ γυρίσῃ στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ, τὸ μεσοχώρι ὅπως λέγεται. Ἐκεῖ θὰ καθίσῃ σὲ ἓνα πεζοῦλι κάτω ἀπὸ πῶν ἀπαρτήτο

στρες πού βρίσκονται στὰ παράθυρα ἔχουν ξεραμένα λουλούδια; Γιατὶ εἶναι κλειστὲς οἱ πόρτες; Γιατὶ φέρον ἴχνη μόνο ἀπὸ παλιὸ ἀσβέστωμα; Γιατί; Γιατί;

Τὸ βλέμμα του θὰ πέσῃ ἐπάνω στὴν πλατεῖα. Καλοστρωμένη μὲ τετραγῶνα ὁμοίμορφα βαλμένα πλακάκια. Κοίμα πού δὲν εἶναι καθαρά. Τὰ φύλλα ἀπὸ τὰ δένδρα εἶναι ἐπάνω των. Γιατί, ὅμως;

Μία ἀποψη χωριοῦ τοῦ Ζαγορίου

ΜΕΓΑΛΟΙ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

Γεώργιος καὶ Μάνθος Ριζάρης

Μιά παρμίμια λέγει: «Γιάννα πρῶτα στ' ἄματα, στὰ γρόσια, καὶ στὰ γράμματα». Κι' ἦταν σωστὸ αὐτό. Πῶς μπορούσαν ὅμως τὰ Γιάννα νὰ εἶναι πρῶτα στὰ γράμματα τὴν ἐποχὴ τῆς τουρκοκρατίας, κάτω ἀπὸ τὴν ἀφόρητὴ σκλαβιά; Ποῦς θὰ ἔδινε χρήματα γιὰ νὰ ἰδρῶθουν σχολεῖα, νὰ πληρωθοῦν δασκάλοι κλπ. ἀφοῦ κράτεις ἑλληνικὸ δὲν ὑπῆρξε; Κι' ὅμως! Τὸ θαῦμα ἔγινε. Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία στὴν περιοχὴ τῆς Ἡπείρου ἔλαμψε καὶ ἐφώτισε τὸ γένος. Κι' αὐτὸ τὸ χροῦσάμε στοὺς μεγάλους ἔθνικοὺς μας εὐεργέτες. Τὸ ἀκριβὸς τοὺς δνεῖρα ἦταν νὰ ἰδρῶσουν σχολεῖα στὴν δούλη Ἑλλάδα.

Ἡ Νίζνα τῆς Ρωσίας κατὰ τὴν ἐκτίστηκαν καὶ διάφορες ἐκκλησίες καὶ μνημεῖα.

Ἡ πραγματικὴ ὅμως ἱστορία τοῦ Ζαγορίσιου ἀρτίζει κατὰ τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Ὅταν σκλαβώθηκαν οἱ Ζαγορίσιοι ἀργότερα ἀπέκτησαν πολλὰ προνόμια. Αὐτὰ στάθηκαν ἀποσοκλή ν' ἀναπτύχθῃ μία ζωὴ ὁργανωμένη. Μὲ τὰ χρόνια τὰ προνόμια ἔγιναν μεγαλύτερα καὶ διημιουργήθηκε αὐτοδιοίκησης. Ἀρχηγὸς ὁ προεστὸς ὁ Ζαγό - κοτσιμπάσης, ὅπως λεγόταν. Αὐτὸς ἔδινε τίς διαταγές. Τοῦτοκοῦ ποδάρι δὲν πάταγε ποτὲ ἐκεῖ.

Τότε δημιουργήθηκε μέγας πολιτισμὸς. Πολλοὶ ἔφυγαν σὲ ξένα μέρη καὶ ἔγιναν πλούσιοι. Μὲ λαχτάρα γύριζαν στὴν πατρικὴ γῆ, ἔγιναν ἐκεῖνα τὰ ἀρχοντικὰ καὶ τὰ σχολεῖα ποὺ εἶναι σήμερα δείγματα τοῦ πολιτισμοῦ των.

Τώρα πολλοὶ ἔχουν φύγει στὶς πάλεις νὰ πιάσουν δουλειά. Γι' αὐτὸ τὰ περισσότερα χωριά ἔχουν ἐρημώσει...

Καὶ οἰκονομαὶ γύρω μιά ματιὰ θὰ βλέπῃ σὰν δοαμα ξανὰ ζωντανεύοντα τὰ χωριά, τὰ σπίτια, νεμῶτα κίνησι, τὰ σχολεῖα νὰ ἀντηχοῦν ἀπὸ γαρούμενες φωνές, νέες γυναικὲς μὲ μαντῆλες στὸ κεφάλι νὰ κινῶνται τὶς στάμνες μὲ τὸ δοσοεὸ νεοῦ. Θὰ βλέπῃ τοὺς ἔξονος νὰ ἐπισκέπτονται καὶ νὰ θὰν μάζων τὴ μοναδικὴ σὲ δημοφιλία καὶ ἑπίσης γασάδοα τοῦ Βίκου...

Οἱ Ζαγορίσιοι πιστεύουν πὺς τὸ δοαμα θὰ γίνῃ κάποτε πραγματικότητα.

ΛΤΝΤΙΑ ΓΙΑΝΝΗ
Στ' ἔθεσίον

ποχὴ αὐτὴ ἦταν ἓνα μεγάλο ἐμπορικὸ καὶ πνευματικὸ κέντρο τῶν ἀποδήμων Ἡπειρωτῶν. Οἱ σκλαβωμένοι Ἕλληνες ἔξαινοῦσαν ἀπὸ μίλια μακριὰ γιὰ νὰ ἔρθουν στὴν Νίζνα, ὅπου ἦταν βέβαιο ὅτι θὰ εὐρισκαν περίθαλψη καὶ βοήθεια ἀπὸ τὸ Ἀδελφάτο τῆς Νίζνας. Ἀνάμεσα στὶς μορφές τοῦ Ἀδελφάτου ξεχώριζαν οἱ ἀδελφοὶ Ριζάρηδες.

Γεννήθηκαν στὸ Μονοδένδρι τοῦ Ζαγορίσιου πρὶν ἀπὸ τὸ 1770. Ἐπειδὴ ἦταν ὀρφανά, μὲ τὴν ὑποστήριξι ἑνὸς συγγενοῦς τῶν πῆγαν στὴ γῶρα τοῦ Τσάρου. Ἦταν τίμια καὶ ἔξυπνα παιδιά, ἔκαναν δική τους ἐπιχείρησι καὶ κέρδιζαν ἀμέτρητα χρήματα. Δὲν ὑποδουλώθηκαν ὅμως στὸ χρήμα ἀλλὰ ἄν καὶ ἀγροφίμοι ἀγαποῦσαν πολὺ τὴν παιδεία καὶ τὰ διέθεσαν γιὰ ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς, καὶ γιὰ τὴν πρόοδο τῆς παιδείας. Ἐνα ἦταν τὸ δνεῖρό τους: εσχολεῖα, πολλὰ σχολεῖα.

Πρὶν πραγματοποιήσουν τὸ μόνον τους δνεῖρο, κάτω ἀπὸ τὸν μόνον Ρωσικὸ εὐρανό, στὰ 1824, ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς δύο ἀδελφοὺς, ὁ Μάνθος Ριζάρης, κλείνει τὰ μάτια ἀφήνοντας ῥητὴ ἐντολὴ στὸν Γεώργιο νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ δνεῖρό τους, δηλαδὴ νὰ ἰδρῶσῃ σχολεῖα στὴν ἰδιαίτερα τους πατρίδα καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Πρὶν προχωρήσῃ στὴν ἐκτέλεση τῶν σχεδίων του ζήτησε καὶ τὴν γνώμη πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῆς ἐσχῆς καθὼς καὶ τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῖ, ὁ ὁποῖος τὸν παρώτρυνε στὴν ταχεῖα ἐκτέλεσι τῶν σχεδίων του. Ἐτοῖ μὰ μέρα οἱ κάποικοι τοῦ Μονοδενδρίου παῖρνον ἓνα γράμμα ἀπὸ τὸν Ριζάρη ποὺ ἔγραφε ὅτι στέλνει χρήματα γιὰ νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ πατρικὸ του δοῦν θὰ στεγασθῇ τὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖον τοῦ χωριοῦ. Ποῦ πὺ τὸ ὀρφανά, γιὰτὶ δοκίμασε κα' αὐτὴ τὴν ὀρφάνεια καὶ δίνει λεπτὰ γιὰ νὰ σπουδάζουν καὶ νὰ τρῶνε δωρεάν. Ἀκόμη οἱ δύο καλύτεροι μαθηταὶ τῆς Σχολῆς του νὰ παῖρνον ὑποτροφία καὶ νὰ γίνονται ἱερωμένοι.

Ἀκόμη διέθεσε χρήματα γιὰ νὰ ἀναγεθῇ στὴν πρωτεύουσα μιά ὄραία Σχολὴ καὶ μεγάλη, ἡ Ριζάρειος στὴν ὁποῖα ἐσοπύδασαν χιλιάδες Ἑλληνόπουλα κα' ἔγιναν τὰ πύθ καλλίτερα στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, τῆς πολιτείας καὶ Κοινωνίας. Δὲν πρόλαβε νὰ ἰδῇ τὸ δνεῖρό του νὰ ἐπιληθῇ καὶ ἀνεπαύθη στὶς 1 Ἰουνίου 1841. Τώρα τὰ δύο ἀδελφὰ Γεώργιος καὶ Μάνθος Ριζάρηδες ἀναπαύονται μὰςτὶ στὰ σκαλοπάτια τοῦ Ἁγίου Βήματος τοῦ Παρεκκλησιοῦ τῆς Ριζαρείου, τὸν Ἅγιον Γεώργιο. Χάρις στὴν γενναϊοφροσύνη καὶ τίς εὐεργεσίες τῶν ἀδελφῶν Ριζάρηδων, Ζωσιμάδων κλπ., ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας δὲν διακινδύνευσε. Καὶ ἡ πατρίς εὐγνωμονοῦσα τοῖς ἔβαλε μέσα στὸ Πάνθεον τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τοὺς ἀνόμασε Μεγάλους Ἐθνικοὺς Εὐεργέτας.

ΑΓΝΗ Ι. ΓΑΛΙΤΣΗ
Στ' 4θεσίον

ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ
ΤΑ ΚΙΤΡΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

Ἦλθε πάλι τὸ γλαυκὸ φθινόπωρο. Ὁ οὐρανὸς εἶναι σκεπασμένος μὲ μαῦρα σύννεφα. Ὁ ἄνεμος φυσᾷ δυνατώτερα ἀπὸ πρὶν.

Νάτα τὰ φύλλα, χοροπηδώντας πέφτουν στὴν γῆ. Ἀρχίζουν πρῶτα νὰ κίτρινον ἀπὸ τίς ἄκρες. Φέρνον ἓνα γύρω ἀπὸ τὸν μίσχο καὶ ἔπειτα πέφτουν στὴν γῆ. Εἶναι σὰν νὰ δίνουν στὴν μάνα τους τὸν τελευταῖο χαριτωμένον.

Τὸ φθινόπωρο ἡ γῆ εἶναι στρωμένη μ' ἓνα πολύχρομο χαλί. Αὐτὸ τὸ χαλί δὲν τὸ στρώνουν οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ περπατοῦν, ἀλλὰ τὸ στρώνουν τὰ φύλλα. Στὴν γῆ κάτω εἶναι πολλὰ μικρὰ ζωφια ποὺ κάνουν μὲ τὰ πεσμένα φύλλα λίπασμα καὶ τρέφεται τὸ δένδρο.

Τὰ φύλλα αὐτὰ πολλὲς φορὲς δέχτηκαν νὰ παίξουν τὸ κρυφτὸ μὲ τὸ σιγανὸ ἀεράκι, ὅταν πράσινα καὶ δροσερὰ ζοῦσαν. Πόσες φορὲς ἄκουσαν τὰ γλυκὰ κελαιδῆματα τῶν πουλιῶν καὶ πόσοι ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὸν πλατὸν ἔσκιο τους ξεκουράστηκαν! Κάτω στὴν γῆ πὺ εἶναι, μπορεῖ καὶ νὰ συλλογίζονται τὴν παλιά τους ἱστορία. Πῶς ἦταν πρῶτα μπομπουκάκια κλειστά, ἔπειτα ἄνοιξαν τὰ μικρὰ πράσινα φύλλα, τίς καλὲς πράξεις ποὺ ἔκαναν στοὺς ἀνθρώπους καὶ τώρα ποὺ ἦλθε τὸ γλαυκὸ φθινόπωρο πεθαίνουν. Μὰ πεθαίνουν γιὰ νὰ τρέφουν τὴν μάνα τους. Ὅπως αὐτὴ τὰ ἔτρεφε ὅταν ἦταν μικρὰ, ἔτσι πρέπει νὰ τὴν τρέφουν αὐτὰ τώρα, ἀφοῦ οἱ ὀλξες τῆς κομοῦνται.

Στὴν Ἑλλάδα μας ἔχομε πολλὰ δένδρα φυλλοβόλα καὶ λιγώτερα δειψαλή. Τὰ φυλλοβόλα εἰχον τὰ φύλλα τους, ἐνῶ τὰ δειψαλή δὲν τὰ εἰχον.

Αὐτὰ μὰς καθαρίζουν τὸν ἀέρα καὶ τὰ τραγοῖδια τοῦ ελαφοῦ ἀνέμου τὰ ἀνταμώνουν μὲ τὰ γλυκὰ τραγοῖδια τους, τὸ θροῖσμά τους ποὺ τόσο μὰς μαγεύει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Γ', 4θεσίον

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ΕΝΑ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ ΔΩΡΟ

Ήταν ἡ 31η Δεκεμβρίου, δηλαδή ἡ παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς. Ὅλα ἦταν κάτασπρα σκεπασμένα μὲ χιόνι, λὲς κ' ἦταν ἀπλωμένο παντοῦ ἓνα ἄσπρο βελουδένιο χαλί. Κάτασπρος ἦταν κ' ὁ κῆπος ποὺ τρυγύριζε τὸ ἄμορφο σπῆτι, κάτασπρα τὰ δένδρα, σὰν νὰ εἶχαν στολισθῆ κ' αὐτὰ γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Ἀϊ - Βασίλη. Ὡ, ἦταν τόσο ἄμορφο ὅλα... Τὸ μικρὸ σπουργιτάκι ὅμως ποὺ εἶχε διαλέξει γιὰ σπῆτι του αὐτὸν τὸν ἄμορφο κῆπο, ὅπου εἶχε περάσει τὸ καλοκαίρι, δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐχαριστημένο. Naί, κοίταζε ὀλόγυρα καὶ τᾶθρισκε ὅλα πολὺ ὠραία, ἔτσι ὅπως ἦταν ντυμένα στ' ἄσπρα, ἀλλὰ τουρτουρίζε ἀπ' τὸ κρῖο καὶ τὰ ποδαράκια του ἦταν παγωμένα. Καὶ τὸ χειρότερο, ἐνοιωθε τὴν κοιλίτσα του ἄδεια, ἐντελῶς ἄδεια. Πουθενὰ δὲν εἶχε βρῆ ἓνα σπόρο, ἓνα ψιγουλάκι γιὰ νὰ φάη. Ἄδικα σκάλισε μὲ τὴν μπῆτσα του, μὲ τὸ ῥάμφος του δηλαδή τὸ γιόνι. Τίποτα, τίποτα, πουθενὰ. «Νομίζω πὼς θὰ πεθάνω ἀπ' τὴν πείνα», συλλογίσθηκε τὸ σπουργιτάκι. Καὶ καθὼς δὲν εὔρισκε τόπο νὰ σταθῆ, γιατί ὅλα ἦταν σκεπασμένα μὲ χιόνι καὶ τὰ ποδαράκια του ἦταν παγωμένα, πέταξε καὶ κάθησε πάνω στὸ τσιγγινο νεροσωλήνα ποὺ ἦταν κάτω ἀπ' τὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ. Ἐγώσσε τὸ κεφάλι του μέσ' στὶς στεροῦγες του καὶ σκέφθηκε: «Ἐδῶ μπροσὴ νὰ κοιμηθῶ κ' ἴσως νὰ ἰδῶ κανένα ὄνειρο πὼς βρίσκουμαι κάπου, ὅπου ὅλα εἶναι ζεστὰ καὶ φροτεινά...».

Κάτω ἀπὸ κεὶ ποὺ εἶχε καθῆσει τὸ σπουργιτάκι, ἦταν τὸ μεγάλο σαλόνι τοῦ σπιτιοῦ. Σὲ μιὰ γωνιὰ σκεκόταν ἀκόμα τὸ Χριστουγεννιάτικο Δέντρο μ' ὅλα του τὰ στολμῆδια καὶ στὸ τοιαῦτι πεοίμεινε μιὰ μεγάλη βασιλόπιττα κ' ἓνα σωδὸ γλυκὰ κ' ἄλλα καλὰ πόσνια. Τὰ παιδάκια τοῦ σπιτιοῦ εἶγαν πάρει τὰ δῶρα τους ποὺ εἶχε φέρει ὁ Ἀϊ - Βασίλης καὶ παίζανε χαρούμενα. Οἱ μεγάλοι, πολλοὶ καλεσμένοι, κουβέντιαζαν καὶ γελοῦσαν, περιμένοντας νὰ κόψουν τὴν πίττα.

Ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο ἀκουγόταν μιὰ εὐθυμὴ μουσικὴ κ' ὅλοι στήσανε τὸ χορδὸ. Στὴ γωνιὰ ἔκαιγε ἡ σόμπα, ποὺ σὰ νὰ γαιρότανε κ' αὐτὴ τὴν ἄμορφη βραδυὰ ἔβαζε ὀ-

λα τῆς τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ σκορπίσει ὅλη τὴ ζεστασιά. Ἄ, ναί, ἔκανε πολὺ ζέστη μέσα σ' αὐτὸ τὸ σαλόνι. Τόσο πολὺ ποὺ ἡ μαμὰ πῆγε στὸ παράθυρο καὶ τὸ ἀνοιξε λιγάκι, γιὰ νὰ μπῆ καθαρός ἀέρας.

Τὸ σπουργιτάκι ποὺ εἶχε ζαρώσει πάνω στὸ σωλήνα, πετάχθηκε ξαφνιασμένο ἀπ' τὴ μουσικὴ. Μπα! Ἀπὸ ποῦ ἐρχότανε αὐτὴ ἡ ζεστασιά! Ἐσκυψε λιγάκι τὸ κεφάλι του καὶ εἶδε ἓνα φῶς καὶ χωρίς νὰ ξαίρη καλὰ - καλὰ τί κάνει, πέταξε σ' αὐτὸ τὸ φῶς. Τὸ πασάθυρο ἦταν πολὺ λίγο ἀνοικμένο, μιὰ χαραμάδα μονάχα, ἀλλὰ ὡς τόσο ἡ χαραμάδα ἦταν ἀοκετὰ πλατεῖα γιὰ νὰ περάσει τὸ σπουργιτάκι.

Ὡ! Τί ἦταν αὐτό; Ἐναπράσινο δέντρο! Καὶ πόσα ὠραία πράγματα ἦταν κοσμοσιμένα πάνω σ' αὐτὸ τὸ δέντρο!... «Τσίου!» ἔκανε σιγανὰ τὸ σπουργιτάκι, γασοῦμένο μπῆκε καὶ κάθησε πάνω στὸ δέντρο. Καὶ δὲν ὑποοῦσε νὰ καταλάβῃ, ἂν δὲν ἔβλεπε ἓνα ἄνθρωπο, ἢ ἂν δὲν εἶχε ἔσθαι τὸ καλοναῖσι! Μὰ ὄχι, ὄνειρο δὲν ἦταν. ἀληθινὰ τὸ σπουργιτάκι εἶχε τσιμπήσει κιόλας ἓνα κουλουράκι. Καὶ ἦταν τόσο γλυκὸ!

Παιδιά καὶ μεγάλοι, εἶδαν τὸ σπουργιτάκι κ' ἀμέσως σιπῆσανε γιὰ νὰ μὴ τὸ τρομάξουν κ' ὅλοι τὸ κοιτάζανε ἀποσῶντας. «Νά, ἀκόμα ἓνα δῶρο ποὺ σὰς στέλνει ὁ Ἀϊ - Βασίλης», εἶπε σιγανὰ ἡ μαμὰ στὰ παιδιά. Τὸ πολλάκι ἤσυνο, τσιμπήσε ἀκόμα τὸ κουλουράκι, ἔφαγε καὶ χότασε κ' ἔπειτα ἀποκοιμήθηκε κεὶ πάνω στὸ Χριστουγεννιάτικο Δέντρο. Καὶ τὰ παιδάκια πασοκαλέσανε τὴν μαμὰ ν' ἀφήσει τὸ δέντρο ἐκεῖ, πολὺν καιρὸ καὶ κάθε μέρα ἀνοίγανε λιγάκι τὸ πασάθυρο καὶ τὸ πολλάκι ξιπαινε κ' ἔτρωγε καὶ πᾶμι καὶ ἔφρευγε. Κι' ὅταν πιά δὲν εἶχε ἀπομείνει τίποτα πάνω στὸ δέντρο, τὰ παιδάκια σκορποῦσαν ψιγουλὰκια γιὰ τὸν μικρὸ τους φίλο ποὺ ἐρχόταν τακτικά, κάθε μέρα, νὰ τοὺς κἀνὴ τὴν «ἐπίσκεψιν». Κι' ἔτσι πέρασε ὁ χειμῶνας κ' ἦθε ἡ ἀνοιξὴ καὶ τὸ φαγάκι του. Ἀλλὰ δὲν ξεχνοῦσε καὶ τοὺς μικρούς του φίλους καὶ κάπου - κάπου ἐλογόντανε νὰ τοὺς πῆ μιὰ «καλημέρα».

Ἦλθε τὸ Φθινόπωρο

Ἐφῆσε τὸ φθινόπωρο μὲ τὰ τσουχερά του ἀπ'γεύματα καὶ τὸν βαρὸ ἀπὸ σύννεφα οὐρανὸ καὶ μὲ τὸ ψιλὸ - ψιλὸ βροχόνερο του. Ἦλθε καὶ ἔβιαξε κάθε ἴχνος ἀπὸ τὴν χαρούμενη ἐποχὴ τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ ἔσβυσε ἀπὸ τὸν πίνακα τῆς φύσεως τὸ πράσινο χροῖμα ἀπλώνοντας βαθιὲς γκριζες πνελιὲς στοῦ οὐρανοῦ τὸ χροῖμα καὶ θόλωσε τὸν καθρέφτη τῆς θάλασσας.

Στὸν κάμπο ὁ ζεγγολάτης ἀκοιμισμένος στὸ τσαπὶ του βλέπει τὰ πωλιὰ νὰ ὀργάνουν τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ ἐτοιμάζονται γιὰ τὸ μακρινὸ τους ταξίδι.

Σκέπτεται πὼς σὲ λίγο θὰ εἶναι χειμῶνας καὶ πὼς ὅλο ἔλπιδες θὰ δῆ τὰ σπαρτὰ του κάτω ἀπὸ τὸ χιόνι νὰ μεγαλώνουν.

Οἱ πωλητὰ θεριαστρῶν τρίβουν τὰ χέρια τους ἀπὸ χαρὰ, γιατί βλέπουν τὸν καιρὸ νὰ κρῶνῃ καὶ τοὺς πελάτες νὰ μπαίνουν στὸ μαγαζὶ νὰ ἀγοράσουν σάμπες. Οἱ ξυλοκόποι βρίσκονται κ' αὐτοὶ σὲ κίνησι. Ἡ ἡμέρα μαζεύει τὰ πέπλα τῆς, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ νύχτα τὰ ἀπλώνει.

Φθινόπωρο! Ἐπάνω στὸ χαλί τῶν κίτρινων φύλλων πὺ σπᾶνε στὸ κάθε βῆμα πέφτουν κ' ἄλλα φύλλα σιγὰ - σιγὰ καὶ συνεχῶς. Δὲν κρατιοῦνται πιά στὰ δένδρα καὶ στὴν πιδ ἑλαφρὴ πνοῇ τοῦ ἀέρα κόβονται καὶ πέφτουν στὴ γῆ, τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο. Πέφτοντας ἀπὸ τὸ κλαδί σιροφυγοῦζον μιὰ στιγμή καὶ κατῶσαν στρώνονται μ' ἓνα λυπημένο θέρουλο στὸ φρεσκοπλιμένο χῶμα. Εἶναι γραφτὸ τους νὰ κυλιστοῦν καὶ νὰ τρέξουν μαζί μὲ τὸ κρῖο ἀγέρι.

Ὅλα γύρω μουντὰ καὶ θλιμμένα σταλάζουν μιὰν ἡρεμὴ μελαγχολία μέσα μου καὶ φέρνουν στὸ νοῦ μου λυπηρὲς σκέψεις.

ΜΑΡΙΑ ΓΚΡΑΤΖΙΟΥ

Στ': 6θεσίου

Τὸ μανθικό τῆς τάξης μας

Χθὲς στὴν τάξη μας κάναμε ἓνα μανθικό. Εἶχαμε πολλὰ καὶ διάφορα φρούτα. Συζητήσαμε γιὰ τὰ φρούτα. Εἰπάμε πὼς τὰ μήλα, τὰ ἀχλάδια, τὰ κυθόνια καὶ ἄλλα πολλὰ φρούτα εἶναι φθινοπωρινά.

Ἐπειτα κάναμε ἀριθμητικὴ. Συζητήσαμε πολλὰ ὄρες.

Ἄχ! πὼς θὰ ἤθελα νά'χω ἓνα περιβάλλον νὰ τρώγω συνεχῶς μήλα, νὰ κοκκινίσουν τὰ μάγουλά μου σὰν τὸ μήλο!

Πὼς μοσοχούριζε ἡ τάξη μας σήμερα! Ἀτὴ ἡ ὠραία μυραδιά μὲ συντροφία ὡς τὸ σπῆτι μου...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΦΑΝΤΗΣ

Β': 4θεσίου

Ἡπειρώται Διδάσκαλοι τοῦ Γένους

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΨΑΛΙΔΑΣ

Ὁ Ἀθανάσιος Ψαλίδας κατέχει μιὰ ξεχωριστὴ θέσιν ἀνάμεσα στοὺς πρῶτους διαλεχτοὺς διδάσκαλους τοῦ Γένους μας.

Γεννήθηκε στὰ Γιάννινα τὸ 1767. Ὁ πατέρας του Πέτρος Ψαλίδας, ἔκανε ἐμπόριο μὲ τὴν Βλαχιά καὶ τὴν Ρωσία. Ἐξεμίλις ἐτῶν μένει ὄρφανός ἀπὸ πατέρα (1773). Ἐμάθε τὰ πρῶτα γράμματα στὰ Γιάννινα καὶ τὸ 1785 (18 χρονῶν), φεύγει γιὰ τὴν Ρωσία. Τὸν Αὐγούστου 1787 πηγαίνει στὴν Βιέννη. Ἐκεῖ συνεχίζει τὶς σπουδές του. Τὸ 1791 γράφει τὸ φιλοσοφικὸ βιβλίον του «Ἀληθὴς Ἐδαμονία». Τὸ 1795 ἔχει ἔτοιμα 10 συγγράμματα τοῦ ἤτοι: Γραμματικὴ, Μεταφυσικὴ, Πειραματικὴ Φυσικὴ, Ρητορικὴ, Ἠθικὴ, Τὸ δίκαιον τῆς φύσεως, Λογικὴ, Παγκόσμιος Ἱστορία, Γεωγραφία, Μεγάλῃ Ἀριθμητικῇ. Τὰ συγγράμματα του ὅμως δὲν μπόρεσαν νὰ τυπωθοῦν. Εὐτυχῶς σώζονται σὲ χειρόγραφα.

Στὴν Βιέννη πῆρε μέρος εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπελευθερωτικὴν κίνησιν στὴν ὁποίαν δοῦσε τότε ὁ Ρήγας Φεραῖος.

Φεύγει ἀπ' τὴν Βιέννη καὶ ἔρχεται στὰ Γιάννινα ὕστερα ἀπὸ ποδοκλήσιν τῶν δημογερόντων. Τὰ Γιάννινα τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνη ἦταν ἡ καρδιὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν γραμμάτων. Ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς «Μασούτσιν» καὶ ἐπέαρμοσε νέες μεθόδους διδασκαλίας τῶν γλωσσικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Φ. Πειραματικῆς. Ἀπέκτησε νοήμονα σφίτη μεγάλου σοφοῦ καὶ ἱκανοῦ διδασκάλου μὲ τὴν τεσσάρτην του μέθοσον. Ὀμιλοῦσε ἀπταισता τὴν Ἑλληνικὴν, Λατινικὴν, Ἰταλικὴν, Γαλλικὴν, Γερμανικὴν καὶ Ρωσικὴν.

Μιλοῦσε καὶ ἔγραφε γιὰ κάθε θέμα τέχνης, ἐπιστήμης, φιλολογίας καὶ ποσπάντων γιὰ τὴ δόξα τῆς πατρίδος μας.

Ὁ Ἀλῆ - Πασᾶς ἐκτιμοῦσε τὴν μόρφωσίν του καὶ τὸν χρησιμοποίησε γιὰ διάφορες ἀποστολές, πού μ' αὐτὸς ὁ Ψαλίδας φρόντισε πάντοτε νὰ ὠφελεῖ τὸ σλαβωμένο γένος μας.

Ὁ Ψαλίδας ἦταν ἐκεῖνος πού ἔπεισε τὸ Ζῶη Καπλάνη νὰ διαθέσῃ γόρματα μὲ τὰ ὁποῖα ἰδρύθηκε ἡ «Καπλάνειος Σχολή», ἡ ὁ-

ποία ἔγινε τὸ κέντρον τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους στὴν Τουρκοκρατία.

Τὴν σχολὴ αὐτὴ διεύθυνε ὁ Ψαλίδας 18 ὁλόκληρα χρόνια. Τὸ 1818 μπαίνει ἀποφασιστικὰ στὴν Φιλικὴ Ἐταιρία καὶ τὸ 1820 φεύγει μαζί μὲ τὸν Βηλαρά στὸ Τσεπέλιοβο Ζαγορίου, ὕστερα ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰ τῶν Ἰωαννίνων, πού τὰ ἔκαψε ὁ Ἀλῆ - Πασᾶς. Στὸ Ζαγόρι μένει 2 χρόνια. Ἀπὸ κεῖ καταφεύγει στὴν Κέρκυρα πάμπαντος καὶ καταδιωγμένος.

Στις 20 Ἰουλίου τοῦ 1829 σὲ ἡλικία 62 ἐτῶν πεθαίνει ξαφνικὰ στὴν Λευκάδα μὲ τὸν καμὸ στὴν καρδιὰ νὰ γυρίσῃ κάποτε στὴν πατρίδα του.... Τὸν ἔθαψαν μὲ κάθε τιμὴ πού ταυριάζει σ' ἕναν μεγάλο διδάσκαλο καὶ πατριώτη.

Αὐτὸς ἦταν ὁ Ψαλίδας. Ἐνας μεγάλος διδάσκαλος τοῦ Γένους. Ἄς μὴν τὸν ξεχάσωμε ποτέ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΑΣΤΟΣ

Στ'. Β'. Μονοθεσίου

Ἔρχεται ὁ χειμῶνας

Πάει καὶ τὸ φθινόπωρο, φεύγει. Εἶναι καιρὸς νὰ πάη νὰ ξεκουραστῇ στὰ παλάτια τοῦ γέροντος τοῦ πατέρα του.

Νάτος ὁ χειμῶνας! Στὶς ψηλὲς κορυφὲς τῶν βουνῶν φάνηκε ἡ ἀσπρὴ χιονένια σκούφια του.

Ἔστειλε καὶ τὸν ταχυδρομὸ τοῦ τὸν κυρ-Βοριά νὰ πῆ στοὺς ἀνθρώπους.

— Ἐτοίμασθῆτε. Ἔρχομαι μετὰ τὸ κρῦο καὶ τὰ χιόνια. Πρέπει νὰ φορέσετε τὰ χονδρὰ σας ρούχα, νὰ ἀνάψετε μεγάλες φωτιές γιὰ νὰ μὴν ἔχετε ὑστερα παραπόνα μαζί μου.

— Μείνε ἥσυγος, τοῦ ἀπαντοῦν οἱ ἄνθρωποι. Τὰ ρούχα τὰ ἔχομε ἐτοιμάσει ἀπὸ καιρὸ. Στὶς ἀποθήκες μας ἔχομε ξύλα, κάρβουνα, καὶ ὅ,τι ἄλλο μᾶς χρειάζεται.

Ἐπάρουν ὅμως καὶ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ποὺ καθόλου δὲν ἀγαποῦν τὸ χειμῶνα. Εἶναι οἱ στωγοὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν καλὰ σπῆματα καὶ πολλὰ ρούχα. Εἶναι καὶ οἱ βοσκοὶ ποὺ περνοῦν ὅλη τὴν ἡμέρα στὰ κρῦα, στὶς βροχές, στὶς παγωνιές, γιὰ νὰ βοσκῆσουν τὰ κοπάδια τους.

Εἶναι νὰ μὴ λυπᾶσαι καὶ τὰ καυμένα τὰ δένδρα; Χωρὸς φύλλα χωρὸς φύοεμα, γυμνά, τὰ γυμνά ὁ ἀέρας καὶ ἐκεῖνα κουνοῦν τὰ κλαδιά τους ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ.

— Βαστάτε δεινρόνια μου θὰ περάσει καὶ ὁ χειμῶνας, τοὺς λέγει ἓνα σπουρνιτάκι τοῦμοντας ἀπὸ τὸ κρῦο. Θὰ ὀδηγῇ ἡ ἀνοιξὴ καὶ θὰ ἴδῃτε χαρὸς, γέλια, τραγούδια καὶ πανηγύρια.

Ὁ ἥλιος φαίνεται νὰ ἀνοῦσε τὰ λόγια τοῦ σπουρνιτάκι, ἅς εἶναι καὶ τόσο ψηλά. Βοῆκε καιρὸ σὲ μιὰ στιγμή ποὺ εἶχαν σκορπίσει τὰ λίγασινεφα καὶ μετὰ τὶς ἀγτίδες του γάβεισε τὰ λυπημένα δένδρα καὶ τὴν παγωμένη γῆ. Τὶ νὰ κἀν καὶ αὐτό; Τώρα τὸ χειμῶνα δὲν τὸν ἀπῆλθον τὰ σύννεφα νὰ χαμογελάσῃ στὴ γῆ.

Ἔτσι καὶ οἱ ἡμέρες εἶναι τόσο μικρές. Ὅμως οἱ νύχτες εἶναι μεγάλες. Τότε οἱ μαζεύονται κοντὰ στὸ τζάκι καὶ κάνουν νυκτερί. Ἡ νιαγιά λέει στὰ ἔγγονάκια παραιτήσια, ὁ παπὸς ἱστορίες.

Ἐπειτα ὁ χειμῶνας δὲν εἶναι τόσο κακός. Αὐτὸς φέρει τὰ Χριστούγεννα, τὸν Ἅγιον Βασίλην τὰ

Φῶτα, ποὺ εἶναι τόσο ὁμορφα. Καλὰ λοιπὸν λένε πὼς κάθε μῆνας καὶ κάθε ἐποχὴ ἔχει τὶς ὁμορφιές της.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΚΟΤΡΑ
Δ' 6) θεσίου

Δεκεμβριος,

ὁ πρῶτος μῆνας τοῦ χειμῶνα

Ἐφυγε ὁ Νοέμβριος, ὁ τελευταῖος μῆνας τοῦ Φθινοπώρου. Ὁ γέροντος χειμῶνας ὁ βασιλεὺς τοῦ κρῦου, τοῦ κρῦου, καὶ τῆς βροχῆς, ἔστειλε τὸν γιὸ τοῦ Δεκεμβρίου μετὰ τὶς παγωνιές του.

Ἀμέσως ἄρχισαν οἱ βροχές καὶ τὸ κρῦο ποὺ κάνει εἶναι διαπεραστικό.

Μὰ δὲν εἶναι καὶ ἄσγημος, ἀν καὶ κἀν πολὺ κρῦο. Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὰ βαρῖα ρούχα τους, ἀδιαφοροῦν γι' αὐτό.

Στὰ βουνὰ ἔχει χιονίσει καὶ φαίνονται σὰν λευκοὶ ὄγκοι μέσα στὴν ομίχλη.

Τώρα δὲν ἀκούγονται τὰ κλαδιά τῶν πουλιῶν. Μόνον τὰ στερωνιόματα τῶν σπουρνιτιῶν. Ὅλα τὰ ἀποδημητικά πτηνὰ ἔφυγαν γιὰ τὴν Ἀφρική.

Οἱ πρῶτοι μεγάλες θεοσηκευτικὲς εορτὲς πλησιάζουν. Τὰ Χριστούγεννα, ἡ μεγαλύτερη εορτὴ τῶν χριστιανῶν, ποὺ στὴν ταπεινὴ φάτινη, αὐτὴ τὴν νύχτα στὶς 25 Δεκεμβρίου ἐγεννήθηκε ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου. Μπορῶ νὰ πῶ πὼς ὁ Δεκεμβριος εἶναι ὁ καλύτερος μῆνας τοῦ χειμῶνα, μετὰ τὶς χειμωνιάτικες λιπαράδες.

Τὰ ὀπωροφόρα δένδρα ἔχουν ξεραθῆ ἀπὸ τὴν μεγάλη παγωνιά. Τὰ ξηρὰ τους φύλλα γίνονται λίπασμα διὰ τὸ καλοκαίρι. Οἱ ομίχλες, τὰ χιόνια δίνουν ἓνα πραγματικὸ στολίδι εἰς τὸν Δεκεμβριος τὸν πρῶτο μῆνα τοῦ χειμῶνα.

Τὸ γιόνι ἀρέσει πολὺ στὰ παιδιά. Παίζουν χιονοπόλεμο καὶ φτιάχνουν χιονάνθρωπο. Τὰ δένδρα φορτωμένα χιόνι, μοιάζουν σὰν κατάλευκες ὀμπρέλλες. Αὐτὸς εἶναι ὁ μῆνας Δεκεμβριος ὁ γιὸς τοῦ χειμῶνα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΣ

Δ' 6) θεσίου

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τὰ πρῶτα χιόνια ἔπεσαν στὶς ψηλὲς κορυφὲς τῶν βουνῶν. Ὁ οὐρανὸς εἶναι πάντοτε σκεπασμένος μετὰ σύννεφα. Κάθε ἡμέρα βρέχει. Ἡ φύσις ὅλη εἶναι μελαγχολική. Μόνον οἱ ἄνθρωποι φαίνονται χαρούμενοι καὶ γελαστοί.

Πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα! Ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά ἐτοιμάζονται νὰ εορτάσουν μετὰ χαρὰ τὴν Γέννησι τοῦ Χριστοῦ. Οἱ μητέρες ἀσθεσιῶν, σκουπίζουν καὶ σφουγγαρίζουν τὰ σπῆματα. Ὁ κάθε πατέρας φέρνει ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τρόφιμα καὶ διάφορα ἄλλα ψόνια γιὰ τὴν μεγάλη εορτὴ. Οἱ νοικοκυρὲς κάνουν κουλούρια, γλυκίσματα καὶ πίτες. Τὰ γιατροῦκα καὶ οἱ καλομαγειρευμένοι σοῦπες ἀγγίζον στὶς κατσαρόλες. Τὰ ταψιά μετὰ τὰ κοτσόπουλα, τὶς γαλοπούλες καὶ τὰ ἀονάκια πηγαίνουν καὶ ἔρχονται στὸν φούνο. Οἱ γειτονιὲς εἶναι διάζον ἀπὸ τὸ εἶορα Χριστούγεννατικὰ φανητά.

Ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως ἔχει μεγάλη κίνησι. Οἱ καταστηματαῖοι στολίζουν τὶς βιτρίνες μετὰ Χριστουγεννατικὰ δένδρα, παιγνίδια καὶ εἰκόνες. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἄλλοι Γιαννιῶτες καὶ ἄλλοι νοικοκυρὲς πηγαίνουν ἀπὸ τὸ ἐνα κατάστημα πρὸ ἄλλο, ψωνίζουν καὶ γυρῶν ἄσθεσιῶν στὰ σπῆματα τους. Στὰ κρῦα κατοῦν ἄλλοι μικρὰ καὶ ἄλλοι μεγάλα κούτια κούτια μετὰ δῶρα ποὺ θὰ δώσουν στὰ παιδιά τῶν τῶν παραμονῆ τῶν Χριστουγέννων.

Τὰ παιδιά τρεμίζουν ἀνυπόμονα νὰ τὰ Χριστούγεννα νὰ νὰ τῆς τὴν παραμονῆ στὶς γειτονιὲς τὰ γάλακτα.

ΔΗΜ. ΟΔ. ΔΗΜΟΓΚΙΝΗΣ

Ἐνα δένδρο μετὰ γυμνά κλαδιά

Σήμερα ποὺ κατέβηκα στὸν κῆπο μου, παρατήρησα ἓνα σκελετωμένο δένδρο. Τὶ κῆμα! Πόσο εἶχε ἀλλάξει ἀπὸ ὅτι ἦταν τὶς ἄλλες ἐποχές! Τὰ κλαδιά του δὲν εἶχαν φύλλα καὶ εἶχαν ξεραθῆ. Οἱ βροχές, τὰ κρῦα χιόνια τοῦ λῶγισαν τὰ κλαδιά καὶ καθὼς ἦταν λεπτὸς ὁ κορμὸς του κινδύνευε νὰ ξεροξιδωθῆ. Τὰ μικρὰ του κλαδιά εἶχαν τσακισθῆ καὶ ὁ ἀνεμος τὸ κτυποῦσε ἀπὸ παντοῦ. Δὲν ἔχει πιά τὰ πράσινα φύλλα τῆς; Ἀνοιξὴ καὶ τὰ λουλούδια, οὔτε τοὺς

Τὸ προσκύνημα τῆς τάξης μας στὸ σπίτι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου

Τὸ ἀπόγευμα μὲ χαρὰ πήγαμε, τὰ παιδιά τῆς Δευτέρας καὶ Πρώτης τάξης, στὸ σπίτι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Νεομάρτυρος.

Ξεκινήσαμε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία περπατώντας καὶ πήγαμε μιὰ στάση παρακάτω. Νὰ καὶ εἶδαμε τὸ ἀσπίδι νὰ ἔρχεται. Μπήκαμε μέσα καὶ φύγαμε τραγουδώντας. Λέγαμε διάφορα τραγούδια, πού τὰ ἐμάθαμε στὸ σχολεῖο.

Ὅταν φθάσαμε στὸ σπίτι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, εἶδαμε τὴν πόρτα πού ἦταν διαφραστωμένη καὶ ἐπάνω - ἐπάνω ἦταν ἕνας στανρός. Πιὸ πέρα ἔγραφε κάτι λόγια, ἀλλὰ δὲν τὰ διάβασα. Μπήκαμε μέσα στὴν ἐκκλησία καὶ εἶδαμε τὰ καντήλια πού κοσμούνταν ἐπάνω ἀπὸ τὶς εἰκόνες τοῦ Ἁγίου. Εἶδαμε καὶ τὰ μανουάλια, πού εἶχαν ἀναμμένα κεράκια.

Τὰ παθάνια ἦταν χρωματισμένα. Φιλήσαμε τὴν μικρὴ εἰκόνα, πού ἀπὸ κάτω ἦταν κρεμασμένα τάματα, πού τὰ εἶχαν χαρίσει οἱ ἄνθρωποι, πού τοὺς ἔκαμε ὁ Ἅγιος Γεώργιος θαύματα. Ὅσοτετα φιλήσαμε τὴν μεγάλη εἰκόνα, πού τὴν ἔφεραν ἀπὸ τὴν Μητρόπολη στὸ σπίτι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Φιλήσαμε καὶ μιὰ μικρὴ εἰκόνα, πού ἦταν ὁ Ἅγιος πεθαμένος. Ὅσοτετα πήγαμε στὸ σαλόνι καὶ εἶδαμε τὸ τράκι πού ἔσταυρώσαν ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὅταν ἔξοῦσε. Εἶδαμε τὸ τοαπέλι, τὰ ντιβάνια πού ἦταν κοντὰ καὶ στοσιμένα μὲ φλωκωτὲς - βελάντζες μὲ γοῦνια κόκκινα. Ἦταν καὶ τὸ μαγκάλι. Ἄκου τὰ εἶδαμε ἅλα. γαιοετήσαμε τὴν καθύρσια, εἶπαμε εὐχαριστίαι καὶ αἰνίσαμε. Μπήκαμε στὸ ἀσπίδι καὶ γυρίσαμε στὸ σχολεῖο μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΚΙΤΣΟΣ
Β' 6) Θεσίου

καρπὸς τοῦ καλοκαιριοῦ. Δὲν κελαιδοῦν τὰ πουλάκια στὰ φύλλα κρυμμένα τώρα, ἀλλὰ μόνον στὴν κορυφὴ τῶν γυμνῶν κλαδιῶν κανένα σπουργίτι κελαιδεῖ παραπονεμένα. Πόσο ἄσχημο καὶ μελαγχολικὸ φαίνεται! Ὅμως προσέχοντας βλέπω μικρὰ - μικρὰ μπουμπούκια. Περιμένω νὰ φύγῃ ὁ χειμῶνας, νὰ ρθῇ ἡ ἀνοιξη καὶ νὰ ἀνοίξουν σὰς πρᾶπες, ἔστες. Νὰ στολίσουν ξανά τὰ γυμνά κλαδιά. Ἄ! τότε θὰ περᾶσῃ ὁ χειμῶνας.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ι. ΣΤΑΜΟΥ
Γ', Θεσίου

Ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ

Πόσο ὠραῖο εἶναι ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ! Μέσα στὸ δωμάτιο ὅλη ἡ οἰκογένεια τρώγει τὸ βραδυνὸ φαγητό. Ἄκου τελειώσουμε σηκώνεται ἡ μητέρα καὶ κάτι ψαζοῦνται στὸ ντουλάπι. Ἐγὼ μὲ τὴν ἀδελφὴ μου κοιτάζουμε ἀνυπόμονοι. Τέλος βγάζει μιὰ σακούλα καὶ τὴν ἀδειάζει στὸ τοαπέλι. Γιὰ μιὰ στιγμή μένουμε ἄφωνοι καὶ ἐκθαμβοί. Ἐπειτα ἀρχίζουμε τὰ ξεφωνητὰ καὶ τὶς γαρές. Κάστανα!

— Ἐμπρός ἀρχίζει ἀπὸ σήμερον τὸ ἐπάγγελμά σου, λέγει ἡ μητέρα.

Καὶ τὸ λέει μὲ ἕνα γαιόνελο γιὰτὶ ἔξοσι κόση γαοὰ μου κάνει νὰ τὰ πῆνω ἐνὸ. Παίονο ἕνα μαγαῖο καὶ τὰ κόβω λίγὸ στὴν μέση. Ἐπειτα τὰ ἀραδιάζω στὴ σάικα. Ἡ ἀδελφὴ μου θέλοντας νὰ δεῖξῃ πὼς ἔξοει ἀπὸ τὴ δουλειά, παίρνει τὴν τσιπιδα νὰ γοίση ἕνα κάστανο. Μὰ γωρὶς νὰ τὴ καταλαβαῖν τὸ χέρι της πληγιάζει ὅλο καὶ πὸς τὸ ἐμπρός. Ὅσοποι σθάνει καὶ ἡ μορφα σιπὴ πὸ ἀρῆνει τὴν τσιπιδα καὶ μὲ ἕνα ξεφωνητὸ τρέγει κλαίνοντας στὴν ἀγκυλιὰ τῆς μητέρας της. Ὅλου γελῶμε, γιὰ τὸ πάθημά της. Καὶ τότε θυμήθηκα πόσο σοφοὶ ἦταν ἐκεῖνοι πὸ ἐγράψαν τὶς παροιμίες. «Τὸ πάθημα γίνεται μάθημα». Ἀπὸ τότε δὲν τὴν ξαναπειράξα.

Τρώμε τώρα τὰ ψημένα κάστανα ὅλοι μὲ εὐχαρίστησι μὰ μὲ πὸ πολλὸ ἐγὼ πὸ τὰ ἔψησα.

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε μὲ τὴν κουβέντα πῆγε 12 ἡ ὄρα. Ψάλλουμε ὅλοι διάφορα τροπάρια τῶν Χριστουγεννίων πὸ πλησιάζουν.

— Πήγαμε νὰ κοιμηθῆς μοῦ λέγει ἡ μαμά μου γιὰτὶ εἶναι ἀργά.

Πᾶω μέσα στὸ δωμάτιό μου κάνω τὴν προσευχὴ μου καὶ πέφτω. Ἐγὼ, ὅμως μιὰ κακὴ καὶ ἀνθυμεινὴ συνήθεια νὰ κοινοῦλω νομαὶ κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα. Ἐξω κανένα ἄστρο οὔτε φεγγάρι δὲν φωτίζει τὸν οὐρανό. Βροντὲς καὶ ἀστοαπὲς σχίζουν τὴν ἀτμόσφαιρα. Τὸ γιόνι πέφτει πολλὸ χοντρό. Πόσο μοῦ ἀρέσει νὰ νανοοῖζωμαι μὲ ὅλα αὐτὰ!

Καλὰ ἐγὼ, ἀλλὰ ἀν οἶξω καὶ μιὰ υατιὰ στὴν καλύθα τοῦ πτωγοῦ θὰ δῶ τὸ παιδάκι νὰ κοιμάται καὶ νὰ κρυώνῃ στὸ ἀγροῦνιο τοῦ στοῦμα.

Αὐτὴ ἡ σκέψι μοῦ προξενεῖ λύπη.

Ἡ μητέρα μου υπαίνει μέσα καὶ μοῦ σδῆνει τὸ φῶς. Σιγά - σιγά πλάθοντας ὠραῖα σγέδια γιὰ τὸ πὼς θὰ περᾶσω τὴν ἄλλη μέρα μὲ παίρνει ὁ ὕπνος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΡΤΖΟΥΚΟΣ

Ε' 6) Θεσίου

Ἀπὸ τὴ Χριστουγεννιάτικη ἐορτὴ τῶν Προτύπων

Ο νέος χρόνος

Είναι παραμονή της Προτο-
χρονιάς.

Πλησιάζουν μεσάνυχτα.

Και μαζί των πλησιάζει και ο
Νέος Χρόνος.

Βοισκόμαστε στο σπίτι γύρω ά-
πο την σόμπα.

Πάνω στο μεγάλο τραπέζι είναι
ἀπλωμένη ή τράπουλα και σε μιά
ἀκρη ή σθούρα.

Σωστή βροχή πέφτουν οι δεκά-
ρες και τὰ πενήντολεπτα, οι δρα-
μιές.

Οι φωνές μου ἀντηχοῦν σε ὄλο
το σπίτι.

— Κίτταξε ἀγρία με τὸν ἐρ-
γομὸ τοῦ καινούγιου χρόνου!...

— Μωρὸ υποῶθο τύχη μιὰ φο-
ρὰ ἔ! Εἰκοσιτρία φράγκα ἔχω μα-
ξέψει!!

Μὰ τὰ βλέμματά μας δὲν ἀφή-
νον και τὸ οσλόι.

— 12 παρὰ 5' λέγω μέσα μου.

Πέντε λεπτά μᾶς χωρίζουν ἀπὸ
τὸ νέο χρόνο ποὺ ἔογεται γιὰ νὰ
παραλάβη τὸ σπῆπτοο.

Πέντε λεπτά ἀκόμη κι' ὄχι πλέ-
ον 11 ἀλλὰ 12 ἐτῶν!

"Ὅχι πλέον Δημοτικό ἀλλὰ Γυ-
μνάσιο! — ἔτσι ἐλπίζω τοῦλάχισ-
τον.

Και νὰ: τὸ ἐκκοιμῆς ὠρολόγι
μᾶς ξαφνιάζει με τοὺς δώδεκα ρυ-
θμικοὺς κτύπους του και συνάμα
μᾶς θυμίζει ὅτι ὁ νέος χρόνος ἔ-
φθασε! 'Ἄλλ' ἐνῶ ὄλοι περιμένουν
με με ἀγωνία νὰ σήσουν τὰ φῶ-
τα, σε πείσμα μας ἀντὰ μένον ἀ-
ναιμένα.

Τότε λέγω:

— Φαίνεται πὸς στήν Δ.Ε.Η.
δὲν ἀρέσει ὁ Δισεπτος χρόνος!...

"Ὅλοι ξεσποῦμε σε γέλια και
με ζωηρότατες φωνές, ἀρχίζει τὸ
...δῶσε - πάρε τῶν εὐχῶν:

— Εὐτυχιμένος ὁ νέος χρόνος!

— Χαρούμενον τὸ νέον ἔτος!

— Εὐτυχία και γαρὰ σὸ 1964!

'Ανταλλάξουμε φιλία ἀγάπης και
κατόπιν συνεγίζουμε και πάλι με
μεγάλη καρὰ και περισσότερο ζῆ-
λο τὸ παιγνίδι, μιὰ ποὺ ἐφθασε ὁ
καινούγιος χρόνος.

Τέλος δταν ἡ ὥρα πέρασε και
δὲν μποοῦσα πιά νὰ κρατήσω τὰ
μάτια μου ἀνοικτά ἀπὸ τὴ νύστα
ἔπεσα σὸ κοσβάτι μου εὐχαρι-
στημένος ἀπὸ τὰ κέρδη ποὺ μοῦ
γάρισε ὁ καινούγιος χρόνος.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΦΡΑΝΤΖΙΟΣ
ΣΤ' 4) θεοῦ

ΕΝΑ ΣΑΒΒΑΤΟ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

Ἦταν μεσημέρι. Τελείωσε τὸ
σχολεῖον και χαρούμενη ἐπέστρε-
ψα σὸ σπίτι.

Εἶναι Σάββατο. Βοῖζα τὸ σπι-
τι νὰ λαμποκοπᾷ ἀπὸ καθαριότη-
τα.

Ἡ μητέρα μου ἐτοίμασε τὸ
σπίτι γιὰ τὴν Κυριακή.

Τὸ ἀπόγευμα ἡ μητέρα ἐξέστα-
νε τὸ νερὸ στή σόμπα γιὰ νὰ κά-
νω μπάνιο.

Τὸ ἔβριξε στήν σκαφίδα. Ἦ-
ταν πολὺ ζεστό.

Ἐβριξε και κρύο νερὸ γιὰ νὰ
γίνη γλιαρό.

Τότερα με ξέντυσε και με ἔ-
βαλε στήν σκαφίδα. Μοῦ ἔπλυνε
τὸ λαμὸ, τὸ ποδόσωπο, τὰ αὐτιά.
Τρεῖς φορές. Με σκούπισε κατόπι
με τὴν χνουδωτὴ πετσέτα.

Μετὰ με ἔβαλε μέσα στή σκαφι-
δα και με ἔτριψε με τὸ σφουγγά-
ρι νερὰ.

Ὅταν τελείωσα τὸ μπάνιο ἡ
μητέρα μου με ἔντυσε με καθαρὰ
και σιδερωμένα ροῦγα.

Τὸ βραδάκι δὲν βγήκα καθόλου
ἔξω. Ἐκανε πολὺ κρύο.

Κάθισα κοντὰ στή σόμπα και
διάβαζα τὰ μαθήματά μου.

Ἡ μητέρα ἐτοίμασε τὸ βραδινὸ
φραγητό.

Ἐφαῖα πέρασα τὸ Σάββατο αὐ-
τὸ σὸ σπίτι μου.

ΣΟΦΙΑ ΠΛΙΑΚΟΤ
Β' 6) θεοῦ

Ἐνα ζῶο τοῦ σπιτιοῦ μου

— Κόκκό! κάθε λίγο και λιγά-
κι κάνει ἡ κόττα.

Εἶναι μιὰ κόκκινη κοττοῦλα πο-
λὸ ψηλή. Ἐχει ἕνα μικρὸ κόκκι-
νο λειρὸ πάνω σὸ κεφάλι τῆ-
ς, σὰν μικρὴ περικεφαλαία και περ-
πατᾷει κιαρωτὴ - κιαρωτὴ μέ-
σα στήν αὐλή.

Εἶναι ἡ πιὸ ὀμορφὴ ἀπ' ὄλες
μέσα σὸ κοτέτσι. Καὶ ξέρετε κά-
τι; Κάνει τὰ πιὸ μεγάλα και τὰ
πιὸ καλά αὐγά. Ὅλο σκάβει - σκά-
βει και ποτὲ δὲν σταματᾷει. Ὅλο
σκάβει γιὰ νὰ βοῖ σκουλήκια και
ἄλλα μικρὰ ζῴγια γιὰ νὰ γενί-
ση τὴν κοιλία τῆς. Κάθε βράδυ
διώγει ὄλες τις ἄλλες κόττες και
κοιμᾷται αὐτὴ σὰ πιὸ μαλακὰ και
σὰ πιὸ καθαρά. Και ὄι ἄλλες ὄι
καμιένες μένοννε στήν ἀκρη.

Μιὰ μέρα ποὺ ὄλες ὄι κόττες
εἶγαν βῆ στὸς δρόμους γιὰ νὰ
βοῦν τροφὴ ἀκούγεται ἡ διαπε-

ΤΑ ΝΟΣΤΙΜΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Τὰ κάστανα εἶναι νόστιμα και
θρεπτικά. Προτοῦ νὰ βγοῦν ἔχουν
ἕνα ἀγκυλωτὸ φρούριο, γιὰ νὰ μὴ
τὰ τρώνε ὄι κατόικες.

Μέσα σὸ φρούριο κοιμᾷται αὐ-
τό.

Τὸν Ὀκτώβιο ἀνοίγει τις πορ-
τοῦλες τοῦ και φαίνεται ζωηρὸ -
ζωηρό.

Ὅι καστανάδες τὰ μαζεύουν και
τὰ πωλοῦν. Παιρνοῦν χρήματα
κι' ἀγοράζουν ὄτι τοὺς χρειάζε-
ται. Τὰ κάστανα τὰ τρώμε ψημέ-
να ἢ βρασμένα. Εἶναι πολὺ θρε-
πτικά γιὰ τὰ παιδιά. Τὰ τρώνε
πολὺ ὄι κατόικες, τὰ γουφούνα κι'
ἄλλα ζῶα τοῦ δάσους.

Ἐγὼ τὰ κάστανα τὰ τρώγω πο-
λὺ. Πόσο μου ἀρέσουν!

Τὰ κάστανα στή μύτη τοῦς ἔ-
χουν μιὰ φούντα.

Ἡ καρδιά μᾶς κέρασε μετὰ τὴ
συζήτησι κάστανο. Τί νόστιμὰ εἴ-
χε! Τὸ χρώμα του ἦταν καστανω-
τό. Αὐτὸ εἶναι τὸ νόστιμο, θρε-
πτικὸ κάστανο.

ΕΛΛΗ Ι. ΓΑΛΙΤΣΗ

Β' 4) θεοῦ

οαστική φωνὴ τοῦ κόκκορα.

—Κικιρίκου, κικιρίκου;

'Αμέσως ὄλες ὄι κόττες ἀγχι-
σαν νὰ τρέχουν ἐκτός ἀπὸ μία.
Ἦταν αὐτὴ ἡ κοκκινούλα.

Ὁ κόκκορας ἄρχισε πάλι νὰ φω-
νάζη. «Κικιρίκουον κικιρίκου» σὰ
νὰ τῆς ἔλεγε: «Ἐλα γρήγορα»
'Ἐκείνη ὄμως περπατοῦσε σιγὰ -
σιγὰ σὰν βασίλισσα. Τότε ὁ κόκ-
κορας ἔτρεξε γιὰ νὰ τὴν φέρη.

Σὰν ἔφτασε κοντὰ τῆς ὄμως τοῦ
ἔδωσε μιὰ τσιμπιά,

Τελικὰ μπῆκε στήν αὐλή με τὸ
ἀργὸ ἐκείνο βῆμα τῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ και ὁ κόκκορας
συνῆλθε ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ κτύπη-
μα ποὺ ἔφαγε.

Τώρα ποὺ μαζεῖτηκαν ὄλες ἐμ-
πῆσε στήν μέση και κάτι τοὺς εἴ-
πε. Δὲν κατάλαβα τί, γιὰτι δὲν
εἶμαι κόττα οὔτε και τὰ κοκκορί-
στικα ἔξω.

Σὲ λίγο πῆγα σὸ κοτέτσι και
ἐμάζεψα ἕνα σωρὸ αὐγά. Τὸ πιὸ
μεγάλο ἦτανε τῆς κοκκινούλας
μου!

"Αγ! πόσο ἀγαπῶ τὴν κοκκι-
νούλα γιὰτι κάνει μεγάλα και ὄ-
σαῖα αὐγά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΚΟΤΡΤΗΣ

Ε' 6) θεοῦ

Τὸ μεσημέρι στὸ τραπέζι

"Όλα τὰ παιδιά τῆς τάξεώς μου, καθὼς κι ἐγώ, θρηνῶμαστε μέσα στὴν αἶθουσα. Εἶναι ἡ τελευταία ὥρα. Τὸς περισσότερους μαθητὰς τοὺς βλέπω νὰ εἶναι κουρασμένοι. Ἐχουν ἀνυπομονησία καὶ περιμένουν νὰ κτυπήσῃ τὸ κουδούνι. Καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξι γιὰ μάθημα. Ὄντε γιὰ καμμία δουλειά. Μόνο γιὰ νὰ φάγω ἔχω ὄρεξι.

Ἀνυπόμονος κάθε λίγο στριφογυρίζω ἀπὸ θρανίο. «Πότε θὰ κτυπήσῃ αὐτὸ τὸ κουδούνι, λέγω με τὸ νοῦ μου. Ἀχ αὐτὴ ἡ Ἰφιγένεια ἀργεὶ νὰ τὸ κτυπήσῃ. Σὰν νὰ βλέπω μπροστά μου ἕνα πιάτο με ὠραῖο φαγητὸ ζεστὸ καὶ ἀχνιστό. Οἱ ἀχνοὶ τὸν νὰ ἀνεβαίνουν πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ὅσο ὑψώνονται νὰ διαλύωνται. Μετὴν σκέψι μου αὐτὴ ἡ μεγάλη πείνα μου γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερη.

Δὲν πρόλαβα νὰ τελειώσω τὴν σκέψι μου καὶ ὁ ποθητὸς ἦχος τοῦ κουδουνιοῦ ἀκούγεται «ντάν - ντάν - ντάν». Ἐπιτέλους ἡ Ἰφιγένεια κτύπησε τὸ κουδούνι. Σὲ λίγα λέπτά, τὰ ὅποια μοῦ φάνηκαν ὀλόκληρες ὥρες, ὁ κύριος μᾶς εἶπε:

—«Παῖδιά, ἐτοιμασθῆτε εἶναι ὠρα γιὰ νὰ φάγομε».

Ἀμέσως πρόθυμος ἐτοίμασα τὴν τσάντα. Πρῶτα κάναμε τὴν προσευχή. Ἐπειτα ὅλα τὰ παιδιά πήραμε τὶς τσάντες καὶ ἀρχίσαμε νὰ φεύγομε. Στὸ δρόμο ψιθύριζα:

Ἄραγε θὰ ἔχει μαγειρέψῃ καλὸ φαγητὸ ἡ μητέρα στὸ σπίτι; Ἄν δὲν εἶναι καλὸ τὸ φαγητὸ τί νὰ κάμω; πῶς θὰ τὸ φάγω;

Τέλος φθάνω στὸ σπίτι. Ἀμέσως βγάλω τὴν ποδιά καὶ τὸν γιαιῶ. Τρέχω στὴν τρύπαξαρία. Ἐκεῖ εἶναι ἡ μητέρα μου.

—Μητέρα τῆς λέγω. Ἐφακισες καλὸ φαγητὸ σήμερα;

—Μιὰ, μοῦ ἀπαντᾷ. Ὄντε καλησπέρα δὲν εἶπες.

—Ἀ, μητέρα τῆς λέγω ἀπὸ τὴν μεγάλη πείνα μου ἔσχασα νὰ πῶ καλησπέρα.

—Τὸ φαγητὸ πήγαινε νὰ τὸ πῶς μάς εἶπε.

Πηγαίνω στὴν κουζίνα. Κουτάζω. Ἀ! ὠραῖο εἶναι τὸ φαγητὸ εἶπα. Εἶναι ντολμαδάκια.

Δὲν πρόλαβα νὰ μῶω στὴν τραπέζαρία καὶ ἦρθε ὁ πατέρας. Μᾶς χαιρέτησε καὶ τὸν χαιρετήσαμε καὶ μεις. Τότε ἡ μητέρα μου ἀρχισε νὰ στρώνῃ τὸ τραπέζι. Ἡ ἀδελφή μου τὴν βοηθῆσε στὸ σερβίσιμο. Στὴ μέση ἔβαλε τὴν φρουτιέρα ποῦ ἦταν γεμάτη πορτοκάλια καὶ μήλα. Καθίσαμε ὅλη ἡ οἰκο-

γένεια γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι. Κάναμε τὴν προσευχή. Μετὰ ἀρχίσαμε νὰ τρῶμε. Ἀρχισα νὰ τρώγω με μεγάλη λαίμαργια: Τὸ πιάτο ἦταν γεμάτο. Οἱ ἀχνοὶ τοῦ ἔθβαιναν καὶ ὅσο ὑψώνονταν χάνονταν. Ὅπως τὸ φανταζόμουν στὸ σχολεῖο εἶναι. Τοῦ ἀδελφοῦ μου δὲν τοῦ ἄρεσε τὸ φαγητὸ, ἀλλὰ τὸ ἔφαγε θέλοντας καὶ μὴ. Ἀ! ὠραῖα εἶναι νὰ τρῶς, εἶπα. Τὸ ἔφαγα ὀλόκληρο τὸ πιάτο. Ἐφαγα καὶ τὴν δροσιτικὴ σαλάτα ἡ ὁποία πολὺ μοῦ ἄρεσε. Στὸ τέλος πήρα καὶ ἕνα φρούτο. Τὸ καθαρίσα. Μετὰ τὸ ἔφαγα. Κι αὐτὸ μοῦ ἄρεσε πάρα πολὺ. Ἐτσι τελείωσε τὸ μεσημεριανὸ φαγητὸ.

ΠΑΤΛΑΟΣ ΠΙΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Στ'. 8θεσίου

Η ΣΟΜΠΑ

"Ὀχ! ἡ μυτίτσα μου κοκκίνισε! Ἦλθε ὁ ἀσπρομάλλης χειμῶνας... Ἄπλωσε τὰ ὀλόκληρα πέπλα του στὶς κορφές τῶν βουνῶν!...

Τὸ στόμα του φουσκώνει καὶ ξεφουσκώνει... Τὸ κορὸ εἶναι τσου ζερό.

Οἱ ἀνθρώποι κοικοιλωμένοι προχωροῦν στοὺς δρόμους.

Τί καὶ σὰν ἔξω κάνει τσουχτερὸ κορὸ, καρφάκι δὲν μοῦ καίγειται!...

Ἀπολαμβάνω τὶς ὁμορφιές μέσα στὸ δωμάτιό μου, δίπλα στὴν σόμπα μου!...

Κάτι με τραβήξε καὶ πῆγα κοντὰ τῆς.

Τὴν κοιτάξα παραξένα. Τὴν χάρειψα μετὸ βλέμμα.

Νὰ τὸ ἐνοιώθε ἄραγε;

Νὰ εἶχε ψυχή...; νὰ εἶχε ψυχὴ ἔκεινο τὸ γριζὸ μεγάλο γατὶ ποῦ στεκόταν στὴν μέση τοῦ δωματίου... Ἐνα - ἕνα καταβρόχθιζε τὰ ξύλα!...

Μιὰ - δυὸ κοκκινωπὲς σπιδίτσες ξεπετάχθηκαν καὶ γόρουν σὰν μπαλαρίνες!...

Ἐνας κουφόβραστος θόρυβος με ἔκανε νὰ τρομάξω.. ἦταν τὸ κλάμα ἐνὸς ξύλου, τὸ κακόμοιρο.

Βορρ... βορρ ἀκουγόταν συχνά.

Σήκωσα τὸ καλάθισμα καὶ ἔριξα μερικά. Μοῦ φάνηκε πῶς εὐχαριστήθηκε, πῶς χαμογέλασε!...

Τὴν καλὴ μας τὴ σόμπα!

Ὅπως ὁ ἥλιος δίνει στὸν κόσμο τὴν χαρὰ, ὅπως ὁ Χριστὸς δίνει στὴν οἰκουμένη τὴν ἀγάπη, ἔτσι καὶ ἡ σόμπα σκορπίζει παν-

Τσουχτερὸ κορὸ στὰ Γιάννενα

Βρισκόμαστε στὴν καρδιά τοῦ γέρο - χειμῶνα.

Δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία ὅτι οἱ λακάδες εἶναι πολλὲς καὶ μᾶς ξεγελοῦν κάνοντάς μας νὰ πιστεύομε ὅτι ζοῦμε μέσα σὲ μιὰ κρύα ἀνοιξι.

"Ὀχι, εἶναι χειμῶνας. Χειμῶνας βέβαια χωρὶς βροχές, ὄχι σὰν τὸν περασμένο ἀλλὰ χειμῶνας μετὰ πολλὰ χιόνια στὰ περισσότερα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐδῶ στὴν Ἠπειρο μετὰ κρύα καὶ παγωνιὲς φοβερές.

Τόσο εἶναι ἔξω τὰ βράδια τὸ κορὸ καὶ ἡ παγωνιὰ ὥστε στὰν ξυπνῶ νομίζω ὅτι κρυώνω, κι' ἄς εἶμαι σκεπασμένη μ'. Ἐναν ὀλόκληρο σφοδρὸ κοιδοῦμαι.

Δὲν σᾶς λέω τί τραβάω στὰν πρόκειται νὰ σηκωθῶ καὶ μάλιστα τὴν ὥρα ποῦ πᾶω νὰ πλυνθῶ.

Τὸ μεγάλο ὄμως κορὸ δὲν εἶναι μέσα στὸ σπίτι ὅπου καίγει συνέχεια οἱ σόμπες.

Εἶναι ἔξω στοὺς δρόμους ὅπου ὅλα τὸ πρωὶ εἶναι παγωμένα.

Ἄντι γὰρ ποὰ ὑπάρχον παντοῦ θολά, κατὰρχα κόνιστ' ἄλλα.

Οἱ ἀχνοὶ ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἀνθρώπων, βγαίνουν χοντροὶ σὰν καπνοὶ ἀπὸ φουγάρα.

Τὰ χέρια κουνούν καὶ μέσα στὰ γάντια ἀκόμη.

Μοῦ εἶπαν ὅτι πάγωσε καὶ ἡ λίμνη ἀκόμη. Ἐγὼ ἀλήθεια δὲν πῆγα νὰ τὴν ἰδοῦ.

Ποῦ νὰ με πάρουν σὲ τέτοιον περὶπτο οἱ γονεῖς μου!

Ὅσο γιὰ τὸν κῆπο μας, τί νὰ πῶ. Ὅλα σ' αὐτὸν μοιάζουν νὰ κάρηκαν ἀπὸ μιὰ παραξένη φωτιά, τὴν παγωνιὰ.

Ἀρκετὰ ὄμως εἶπαμε γιὰ τὸ φοβερὸ κορὸ. Τώρα πρέπει νὰ σκεφτοῦμε καὶ λίγο ὄχι αὐτὸ ποῦ ἔχομε, ἀλλὰ αὐτὸ ποῦ πεομίζομε μετ' ὅση λαγύρα, τὴν Ἄνοιξι.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΦΡΑΓΚΟΤ
Δ'. 4θεσίου

τοῦ ζεστασιά καὶ ἀπλώνει τὰ πλοκάμια τῆς σὲ ὅλο τὸ σπίτι!...

Πάνω στὴν κόκκινη βελέτσα ἀκοῦμε τὰ παραμύθια τῆς γιαγιᾶς καὶ στὰν ἀισθανόμαστε τὴν ζεστασιά τῆς μιὰ χαρὰ, μιὰ γαλήνια ἀγάπη μᾶς κυριεύει.

Εἶναι ὁ καλύτερός μας σύντροφος τὸν χειμῶνα!...

ΚΛΑΙΡΗ ΠΑΠΑΛΕΤΚΑ
Στ'. 4θεσίου

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ

Σήμερα κάναμε συζήτηση για τὸ χωράφι τοῦ σχολείου μας. Τὸ χωράφι τῆς τάξης μας ἦταν μικρό. Τὸ παίρναμε στὰ χέρια μας. Ἦταν ἕνα κομμάτι. Ἡ κυρία εἶπε σὲ δύο παιδιὰ νὰ τὸ πάρουν καὶ νὰ τὸ σκαπάνουν. Ἦλθαν μέσα στὴν αἴθουσα καὶ τὸ ἔσκαψαν.

Ἀλλὰ λέρωσαν λίγο σὲ μιὰ γωνιά. Ἀφοῦ τὸ ἔσκαψαν καλά - καλά, ἡ κυρία μᾶς ἔδωσε ἀπὸ λίγο σιτάρι καὶ τὸ ἔσπειραμε. Ἡ κυρία μᾶς ἔδωσε κ' ἕνα ἄλλο κασόν μικρὸ καὶ στείραμε κριθάρια.

Τὶ ὠραία ποὺ ἐπεράσαμε σήμερα! Αἰτήν τὴν ἡμέρα θὰ τὴν θυμῶμαι σ' ὅλη μου τὴ ζωή.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΙΑΡΕΝΤΖΟΥ

Β'. 4θεσίου

Τὰ σπουργίτια στὴν ἀλή μου

Τὰ σπουργίτια εἶναι οἱ φίλοι τῶν γεωργῶν. Κάθε μέρα τὰ βλέπω νὰ πετοῦν ἔξω, στὴν ἀλή μου καὶ νὰ κάνουν ἕνα «φρούτ».

Αὐτὰ εἶναι οἱ ἐργάτες, ποὺ τὸ καλοκαίρι μᾶς καθαρίζουν τὰ δένδρα ἀπὸ τὰ σκουλήκια καὶ τὶς κάμπιες. Τὰ σπουργίτια τὸ φθινόπωρο, δὲν φεύγουν. Τὸν χειμῶνα, ὅταν τὰ σκεπάζει ὅλα τὸ κάτασπρο χιόνι καὶ φέρνομε λίγα ψύχουλα στὴς κόττες, μαζεύονται χιλιάδες σπουργίτια καὶ τοιμποῦν τὰ ψύχουλα, γιὰ νὰ μὴν πενοῦν καὶ φοβήσουν.

Τὰ σπουργίτια ἔχουν χρῶμα καφέ καὶ μαῦρο. Δὲν εἶναι μεγάλα. Ἐγὼ τὰ σκαπῶν πολλὰ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ι. ΣΙΑΦΑΚΑΣ

Β'. 6θεσίου

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ὁ χειμῶνας δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου. Ὁ οὐρανὸς εἶναι συννεφιασμένος καὶ τὸ κρῦο εἶναι πολὺ δυνατὸ. Ὁ κῆπος μου δὲν εἶναι πράσινος. Τὰ δένδρα ἔμειναν γυμνά καὶ τὰ χτυπᾶ ἡ βροχή.

Οἱ φωνιές τῶν πουλιῶν ἔμειναν ἀδιανές.

Οἱ ἀστραπὲς πέφτουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ με φοβίζουν.

Ὁ ἀέρας φουᾶ δυνατὰ καὶ τρίζουν τὰ παράθυρα.

Καὶ ὁ πατέρας μου μᾶς ἀγόρασε πάρα πολλὰ ξύλα. Τὸ μόνο καλὸ εἶναι ἀπὸ τὸ χειμῶνα ποὺ καθόμαστε κοντὰ στὴν φωτιά καὶ ἡ γιαγιά μου μᾶς λέγει ἄμορφα παιγιόθια.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΕΣΣΑΣ

Β'. Β'. Μονοθεσίου

Μιά γιορτὴ στὸ σπίτι μου

Στὶς 12 Δεκεμβρίου μιὰ μεγάλη γιορτὴ γίνεται στὸ σπίτι μου. Ἐορτάζει ὁ μπαμπᾶς μου ποὺ τόσο πολὺ τὸν ἀγαπᾶ.

Μὲ ἀνυπομονησία καὶ χαρὰ περιμένα τὴ μεγάλη αὐτὴ ἡμέρα πότε θὰ φθάσει.

Καὶ νά! Τὸ ἡμερολόγιο γράφει: 11 Δεκεμβρίου. Παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

Ἡ μητέρα μου με κέφι καὶ χαρὰ ἐτοιμάζει τὸ σπίτι.

Τὸ βράδυ ὅλα εἶναι στὴ θέση τους. Ὅλα εἶναι γιορταστικὰ ντυμένα.

Ἐνα ἄμορφο μπουνκέτο ἀπὸ χρυσάνθημα στολίζει τὸ μεγάλο τραπέζι τοῦ σαλονιοῦ.

Ἐημερώνει ἡ 12 Δεκεμβρίου. Πρωτὶ - πρωτὶ σηκώνομαι ἀπὸ τὸ κρεβάτι, πλένομαι καὶ βολινοῦμαι κάτω ἀπὸ τὸ εἰκόνημα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Κάνω με εὐλάβεια τὴν προσευχή μου καὶ παρακαλῶ τὸν Ἅγιο νὰ δίδῃ πάντοτε ὑγεία καὶ χαρὰ στὸν πατέρα μου.

Κατόπιν πλησιάζω τὸν πατέρα μου καὶ τοῦ εὐχομαι μ' ὅλη τὴν ψυχὴ μου «γρόνια πολλά».

Τὸ σπίτι εἶναι ἔτοιμο. Ὅλα εἶναι χαρούμενα. Ὅλα εἶναι ἔτοιμα καὶ πρόσχαρα γιὰ νὰ δεχθοῦν τοὺς ἐπισκέπτες.

Καὶ οἱ ἐπισκέψεις ἄρχισαν. Φίλοι, συγγενεῖς καὶ συνάδελφοι ἐπισκέπτονται τὸν μπαμπᾶ γιὰ τὰ «ἔτη πολλά».

Ἡ μαμά μου με καλωσύνῃ καὶ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλῃ δέχεται εὐγενικὰ τοὺς ἐπισκέπτες καὶ τοὺς ὀδηγεῖ στὸ σαλόνι.

Ἐγὼ προσφέρω με προθυμία τσιγάρα καὶ δέχομαι με χαρὰ τὶς εὐγὲς ποὺ δίνουν γιὰ τὸν μπαμπᾶ.

Τὸ βράδυ, ἀργά, μιὰ φιλικὴ

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Τὰ Χριστούγεννα θὰ πᾶμε στὸ χωριὸ νὰ γιορτάσουμε ὅλοι μαζί. Ὁ μπαμπᾶς μας θὰ χαρῆ πάρα πολὺ. Θὰ μᾶς ἔχει ἀναμμένο τὸ τζάκι με τὰ κούτσουρα. Πόσο μοῦ ἀρέσει νὰ κάθουμαι κοντὰ στὸ τζάκι καὶ ἐπάνω στὶς καπακόνιες βελόνιες. Τὸ βράδυ θὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία. Ὅταν γυρίσουμε θὰ φάμε στὸ χαμηλὸ τραπέζι κοντὰ στὴ φωτιά καὶ θὰ μᾶς φωτίζουν οἱ καπακόνιες φλόγες ἀπὸ τὸ τζάκι.

Τὸ ὠραία θὰ περάσουμε ὅλοι μαζί!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΚΗΣ

Β'. Α'. Μονοθεσίου

συντροφιά τοῦ μπαμπᾶ μου κάθησε στὸ τραπέζι γιὰ φαγητό. Στὸ τέλος ἔφυγαν ὅλοι εὐχαριστημένοι δύνοντας τὶς τελευταῖες εὐχὲς.

Πρὶν πάω γιὰ τὸ κρεβάτι μου ἀγκαλιάζω τὸν πατέρα μου καὶ τοῦ λέγω:

—Μπαμπᾶ μου εἶμαι μικρὸς καὶ γιὰ δῶρο σοῦ δίνω τὴν ὑπόσχεσή μου πὼς θὰ γίνω καλὸς μαθητὴς. Αὐτὴ τὴ χαρὰ θὰ τὴν ἔχῃς. Νὰ εἶσαι βέβαιος.

Φιλῶ με σεβασμὸ τοὺς γονεῖς μου καὶ φεύγοντας λέγω ἐγὼ τὴν τελευταία εὐχὴ «νὰ ζήσης ἑκατὸ χρόνια», χαρούμενος καὶ εὐτυχημένος.

ΧΡΗΣΤΟΣ Σ. ΚΑΣΙΩΝΗΣ

Δ'. 6θεσίου

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Μᾶς ἔρχεται καὶ πάλι ὁ ἀσπρομάλλης γέρος με τὴν δλόασπρη κάπα του ἀπὸ τὰ βόρεια μέρη γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ τὶς βροχές, τὰ μπουμπουνητὰ καὶ τὰ κρύα του. Καὶ πάλι ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρό μας θὰ δοῦμε τὸ κατάλευκο χιόνι.

Μαζὶ μ' αὐτὸν ἔρχεται καὶ ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦλη μας, ποὺ ἦρθε στὸν κόσμο νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες.

Ὁ «Αἱ» - Βασίλης ἔρχεται κ' αὐτὸς φορτωμένος με τὰ δῶρα του, ποὺ τὰ λαχταράει κάθε παιδικὴ καρδιά. Μαζὶ του ἀκολουθεῖ καὶ ὁ καινούργιος χρόνος.

Τώρα πιά ἀπὶ τὴν περιπάτους στὴ λήμνη καὶ παιγιόθια, καθόμαστε γύρω στὸ μαγκάλι καὶ ἀκοῦμε τὰ παραμύθια τῆς γιαγιάς ψήνοντας κάστανα στὴν φωτιά. Στους δρόμους εἶναι ἔρημιά. Καὶ οἱ λιγοὶ ποὺ κυκλοφοροῦν με σηκωμένους τοὺς γιακάδες κάτω ἀπὸ τὶς ἀνοιχτὲς ἀμπρέλλες τους τρέχουν γρήγορα νὰ φθάσουν στὰ σπίτια τους.

Οἱ δρόμοι εἶναι γεμάτοι νερά.

Τὰ βουνὰ εἶναι σκεπασμένα με χιόνι, ποὺ φαίνεται σὰν κατάλευκο σεντόνι.

Τὰ δένδρα εἶναι γυμνά ἀπὸ φύλλα. Μόνο οἱ πορτοκαλιές καὶ οἱ μανταρινιές εἶναι ὀλοπράσινες καὶ μες στὴν πρασινάδα σὰν φλουριά κρέμονται οἱ ὀλόχρῃσοι καρποὶ τους.

Καὶ τὰ παιδιὰ ἀκόμη καὶ οἱ μεγάλοι κοιτάζουν με ἀνυπομονησία πότε νὰ κἀνῃ καμμιὰ λιακάδα γιὰ

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 21ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Με την συνηθισμένη λαμπρότητα εορτάσθηκε φέτος η 51η επέτειος της απελευθέρωσης των 'Ιωαννίνων.

Μετά 480 περίπου χρόνια σκλαβιάς, έκλεινε την 21η Φεβρουαρίου οι Γιαννιώτες άνθρωπος ανήλευθεροι. Έβγαλαν χωρίς φόβο απ' τα σπενταίρια τις κρυμμένες κυανόλευκες. Πετούσαν τα κόκκινα φέσια και άγκαλιάζονταν λέγοντας «Χριστός». Άνέστη. Φιλούσαν τα πόδια των άλλων και των στρατιωτών και έρριχναν δάφνες στον δρόμο τους.

Η άσθένεια του αειμνήστου Βασιλέως Παύλ' υ μās έστέρησε από την τιμή και τη χαρά να έχουμε κοντά μας στον εορτασμό τον Έγγονο του ελευθεροπού και την πριγκίπισσα Ειρήνη, όπως είχε προαναγγελθεί.

Από την 19η του μηνός σημαιοστολίστηκε δόξαλοχη η πόλις. Παρ' όλη την κακοκαιρία την παραμονή όλα έδειχναν πως περιμέναμε μεγάλη έθνική γιορτή. Όλοι βουκόταν στο πόδι. Στο σχολείο μας έγινε μέσα σε 30 λεπτά έθνομιαστικό εορτή με μεγάλη επιτυχία. Το απόγευμα στο μνημείο των ήρώων καταθέσαμε στέφανο.

Ανήμερα το πρωί με την ανατολή του ήλιου έπεσαν 21 κανονιοβολισμοί. Έπίσης στους δρόμους έγύριζε παινίζουσα η μινωική (Στρατιωτική και του Δήμου). Αργότερα έγινε δοξολογία στον Μητροπολιτικό Ναό όπου μίλησε ο Στρατηγός κ. Μπότσαρης.

—Ήταν δύσκολος, πολύ δύσκολος ο αγώνας, είπε μεταξύ των άλλων. Οι Τούρκοι είχαν πολλά και τέλεια οχυροματικά έργα στο Μπαζάνι. Η φύσις ήτο εναντίον μας, τα χιόνια και η παγωνιά μās έθεσαν δόξαλοχη. Άλλά δεν λυγίσαμε. Έβγαλε αναλάβει μια έθνική αποστολή, και έπρεπε να την τελειώσουμε. Άλλωστε οι ελευθεροί δεν είμαστε ανήμποροι. Ήσαν έξοχως πώς η μισή Ελλάδα, δική μας γη, απέφερε. Με την επιμονή, άπομονή, γενναϊότητα, θάρρος και έξυπνάδα του Κωνσταντίνου άγραπτεύθηκε το Μπαζάνι. Τότε ήρθε η νίκη μας και η συντριβή των Τούρκων. Όλοι γνωρίζετε πώς μās δέχθηκαν στα Γιάννινα. Αιτήρ ήταν η μεγαλύτερη άμοιδή μας. Η είσοδος μας στα Γιάννινα. Έβγαλε εκπληρώσει την αποστολή μας και είχαν αληθεύσει οι να απολαύσουν έστω και για λίγο τον ήλιο.

Άλλά θα έλεγα και ο γεμιώνας και θρόνη σε λίγο η άνοστούληση άνοιξε!...

ΜΑΡΙΑ ΜΠΕΤΖΙΟΥ

Στ' Β' Μονοθεσίου.

ελπίδες των σκλάβων.

—Όποτε έγινε η παρέλασις, μπροστά στους έπισήμους. Παρήλασαν κάτω από τον λαμπρό ήλιο και με τη συνδεία της μουσικής, τα σχολεία και οι διάφορες σχολές. Τιμήματα στρατού και χωροφυλακής. Η Άκαδημία μας, βέβαια, έγινε αντικείμενο ζωηροτάτων και ενθουσιαστικών σχολίων, όπως πάντα. Το απόγευμα δυστυχώς χάλασε ο καιρός και δεν έγιναν χοροί όπως είχε προγραμματισθεί. Έξοφλήθηκαν μόνο κανονιοβολισμοί και το βράδυ έγινε λαμπροεορτία.

Παρ' όλη όμως την ελευθερία και ευτυχία μας δεν πρέπει π' τέ να ξεχνάμε ότι υπάρχουν και αλύτρωτα ελληνικά έδάφη που μās περιμένουν. Οι κάτοικοι της Βορείου Ηπείρου και της Κύπρου ζούν με την έλπίδα ότι θάρθη και γι' αυτούς η άγιασμένη και πολυπόθητη ήμερα της ενώσεως με την μητέρα Ελλάδα. Άς βοηθήσουμε λοιπόν όπως μπορούμε το δίκαιο αγώνα τους και άς παρακαλούμε τον Παντοδύναμο να τύχη σ' εμās ο κλήρος να ελευθερώσουμε τα άδελφια μας που στενάζουν κάτω από τα πόδια του κατακτητού.

Φ.Τ.

Η ΑΓΙΟΔΗΜΗΤΡΙΑ, ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΜΑΣ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

—Ήμουν μικρή. Άκόμη δεν πήγαινα σχολείο. Και ένα άνοιξιάντικο πρωί πήγα στον κήπο της γιαγιάς μου για να την βοηθήσω.

Έκει που ξεριζώνω διάφορα άγριόχορτα ξεριζώσα και ένα σταχτοπράσινο, χωρίς να ξέρω ότι είναι λουλούδι.

Σε κάποια στιγμή γυρίζει η γιαγιά μου και μου λέγει:

—Γιατί είσαι τόσο άπροσεχτη; Πρέπει να ρωτās και μετά να ξεριζώνης τα λουλούδια. Τότε την ρώτησα τί λουλούδι ήταν αυτό και μου είπε ότι λέγεται Άγιοδημητριά.

Λέγεται έτσι διότι άνθίζει στην γιορτή του Άγίου Δημητρίου. Λέγεται και γουσανθέμο γιατί τα περισσότερα λουλούδια της είναι κίτρινα. Έπάρουν διάφορων χρωμάτων Άγιοδημητριάς, κόκκινες, άσπρες, οζί κλπ.

Την άνοιξη και το καλοκαίρι, όταν όλα τα λουλούδια είναι άνθισμένα, αυτή κάθεται σαν ένα σταχτοπράσινο άσφίμαντο και πασπαλισμένο. Κάνει όμως ύπουλή και περιμένει κι' αυτή να έρθη η βα-

Βράδυ κοντά στη φωτιά

Είναι άπόγευμα. Μόλις έχουμε τελειώσει το σχολείο και βόσκονται κοντά στο σπίτι μου. Ο άέρας φυσά δαμνοισμένα. Η άτμόσφαιρα είναι παγωμένη. Τα άστια και η μύτη μου τσούζουν και είναι κατακόκκινα. Μά να, φθάνω στο σπίτι μου. Άμείσως μόλις άνοιγω την πόρτα ένας ζεστός άέρας με γυπιά στο πρόσωπο.

—Άσασά, κάνω από ευχαρίστησι. Θα ζεσταθώ το κοκκαλάκι μου, λέγω. Βγάξω το παλτό και την ποδιά μου και πηγαίνω μέσα στην τραπέζα. Το δωμάτιο είναι στρωμένο απ' άκρη σ' άκρη με κουρλουδες. Η μάσινα ζεσταίνει καλά το δωμάτιο.

—Γιατί άργησες; με ρωτά ο μπαμπάς.

—Ήμωνα στην χορωδία, του άπαντώ, και μαθαίναμε τραγούδια.

—Καλά πάρε το ψαμί σου και φάνε, λέει η μητέρα μου.

Το παίρνω και άογίζω να τρώω όπως κάνει και η άδελφή μου. Ο πατέρας μου διαβάει έφημερίδα, η μητέρα μου πλέκει, ο γονόδης —ο άροντόγατος— που είναι τυφλός από το άοιστερό του μάτι και ένει πάρε το όνουά του από το πάνος του, κοιμάται ήσυγος κάτω από την κουζίνα και το ραδιόφωνο παίζει όσα τραγούδια. Έβεις τα παιδιά μόλις πάγαμε άσπίσαμε να παίξουμε. Ένώ με τις μπίλες μου και η άδελφή μου με την κοίλα της.

Σε μια στιγμή τα τραγούδια του ραδιοφώνου σταματούν και άογίζω οι είδήσεις.

«Ο κ. Προδουπονογός...», μεσιλεία της.

Τις δύο αυτές εποχές κάθεται παραπονεμένη σε μια γωνιά του κήπου και άκούει τα κοροϊδευτικά και ξεπασμένα γέλια των άλλων λουλουδιών. Όταν όμως έρθη το φθινόπωρο, βγάζει τα λουλούδια της, όταν τα άλλα λουλούδια έχουν ξεραθώ. Τότε δείχνει την πλούσια λουλουδένια της άμορφιά.

—Όταν την χαϊδέω, το δροσερό φθινοπωρινό άεράκι κλείνει τα ματάκια της και θυμάται πώς ήρθε από την γούσα των χρυσανθέμων την Άπαιωνία.

—Ά! πόσο άγαπώ την Άγιοδημητριά.

ΜΕΛΙΝΑ Ν. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑ

Δ' 4θεσίου

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ Ζ. Π. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1963 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1964)

- 10-9-63 — Έναρξίς τοῦ ἀκαδ. ἔτους 1963—64
 21-9-63 — Έναρξίς εἰσηγηθῶν ἐξετάσεων
 7-10-63 — Ὀμιλία κ. Γ. Εὐδή εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην Ἰωαννίνων (Δ.Α.Φ.Ι.)
 22-10-63 — Ἀγισμὸς — Ἐορτὴ ὑποδοχῆς Αετῶν σπουδαστῶν — Ὀμιλία κ. Κων. Κίτσου εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην.
 25-10-63 — Ἐορτὴ τῆς Σημαίας — 26ης Ὀκτωβρίου — 28ης Ὀκτωβρίου. — Ὀμιλία κ. Ε. Θεοδοροπούλου
 28-10-64 — Συμμετοχὴ Βετῶν Σπουδαστῶν καὶ Σπουδαστριῶν εἰς τὴν παρέλασιν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου.
 7-11-63 — Παρακολούθησις ἑσπερινοῦ εἰς τὸν Ι. Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἐδερηγετῶν Ζωσιμαδῶν — Τσίτσας.
 8-11-63 — Μνημόσυνον Ζωσιμαδῶν.
 10-11-63 (Κυριακῇ) — Ἐκδρομῆτων Βετῶν Σπουδαστῶν καὶ Σπουδαστριῶν εἰς Ζίτσαν.
 12-11-63 — Ὀμιλία κ. Κων. Κίτσου μὲ θέμα: «Ἡ βιβλιοθήκη καὶ ὁ σπουδαστής — διδασκαλῆς».
 13-11-63 — Ἐπίσκεψις Σηπταίου Περάματος ὑπὸ τῶν Αετῶν καὶ ἐπισκεψίς Ἀρχαιοτήτων τῆς νήσου τῶν Ἰωαννίνων ὑπὸ τῶν Βετῶν. — Ὀμιλία κ. Καζάνου.
 19-11-63 — Ὀμιλία περὶ πετρελαίου ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστάκη τῆς Ἐταιρείας SHELL.
 23-11-63 — Ἐκδρομὴ εἰς Δωδώνην.
 25-11-63 — Ἀργία ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Προέδρου τῶν Η.Π.Α. Τζὼν Κέννεντυ.
 28-11-63 — Μνημόσυνον τῆς Ἀκαδημίας μὲ ὀμιλίαν ὑπὸ τοῦ κ. Εὐδή διὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Κέννεντυ Προέδρου Η.Π.Α.
 30-11-63 — Διάλεξις ὑπὸ τοῦ κ. Μυχαλοπούλου μὲ θέμα: «Αἱ δύο ὄψεις τῆς τέχνης».
 9-12-63 — Ὀμιλία κ. Κολιτσάρα μὲ θέμα: «Τὰ προσόντα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον». — Ὀμιλία κ. Ε. Θεοδοροπούλου εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην.
 10-12-63 — Ὀμιλία τοῦ καθηγητοῦ κ. Χαλαραμποπούλου μὲ θέμα: «Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου».
 11-12-63 — Ὀμιλία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Σεβαστιανοῦ περὶ ἐξομολογήσεως τοῦ Χριστιανοῦ.
 14-12-63 — Ὀμιλία κ. Στεφάνου μὲ θέμα: «Τὰ Δεκεμβριανά».
 17-12-63 — Συμμετοχὴ τῶν σπουδαστῶν εἰς εἰδικὴν δι' αὐτοὺς θέλαν λειτουργίαν εἰς τὸν Ι. Μητροπολιτικὸν Ναόν. Ἐγένετο θεία μετάνηξις.
 21-12-63 — Ἐορτὴ Χριστουγέννων — Ὀμιλία τῆς δίδοις Σέτου, Βετούς σπουδαστρίδας.

ταδίσει ὁ σπῆκερ μὲ τὴν βαρὴ καὶ τραχιά φωνή του. Ὁ πατέρας ἀρῆγει τὴν ἐφημερίδα καὶ ἀκούει ἐνῶ ἡ μητέρα σηκώνεται καὶ δυνα μῶνει τὸ ραδιόφωνο.

Ἐάρνου ἡ φωνὴ τῆς ἀδελφῆς μου ἀκούγεται:

— Ἄ! στὸ καλὸ σου, βρέ Θωμᾶ τοῦ γύρισες τὴν κούκλα.

— Δὲν τὰ ἀφήνεις αὐτὰ Μαίρη γὼ δὲν σὲ πείραξα.

— Σιωπῇ, ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα, θέλω νὰ ἀκούσω.

Τώρα ἡ μητέρα μου βγάξει τὴν κατσαρόλα ποὺ εἶναι ἐπάνω στὴν φωτιὰ καὶ ἔχει μέσα κάστανα καὶ ἀφοῦ κρυώνουν ἀργίλουμε νὰ τρῶ με. Δίνομε βέβαια καὶ κανένα κα θαρισμένο στὸν Χονδοδὸ τὸν ἔχομε καλουαθημένο, καὶ ἀφοῦ περνᾷ λίγη ὥρα στρώνει ἡ μητέρα τραπέζι καὶ καθόμαστε νὰ φῶμε.

ΘΩΜΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
Στ'. 6θεσίου

Ληφθέντα περιοδικὰ

1. «Ἑλληνικὴ Παράδοση», Θεσσαλονίκης 10, Ἀθήναι.
2. «Πρόσδος», μαθητικόν, Κοζάνη
3. «Μαθητικοὶ Παλμοί», μαθητικόν, Τρίπολις.
4. «Μαθητικὴ Ἔστια», μαθητικόν, Λευκωσία — Κύπρου
5. «Διδακτικὸν Βῆμα», 10ήμερον, Διδακτικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος, Σεπτεμβρίου 15 Α' Ἀθήναι 118
6. «Σχολικὴ Ἰγυεινὴ», μηνιαῖον, ὁδὸς Πειραιῶς 33, Ἀθήναι.
7. «Ἐπιστημονικὸν Βῆμα τοῦ Διδακτικού», 2μηνιαῖον, Διδακτικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος, Σεπτεμβρίου 15 Α' Ἀθήναι 118.
8. «Σχολικὰ Χρονικὰ», μηνιαῖον, ἐκπαιδευτικῶν περιοδικῶν.
9. «Σχολεῖο καὶ Ζωή», Διευθυντῆς κ. Γ. Ζομπανάνης, Πεφωλέους 21, Ἀθήναι.

10. «Ἑκπαιδευτικὴ Ἔστια», μηνιαῖον περιοδικόν, 28ης Ὀκτωβρίου, Ἰωάννινα.

11. Θεολογία, ἐπ. περ. τομ. ΔΔ'. Τεύχος Γ. Σεπτ. 1963, Ἀθήναι.

12. Bulletin d'Informations, Unesco, Ἀθήναι

13. The P.T.A. Magazine 1964 Chicago

14. «Ἐκπαιδευτικὰ Νέα», Λευκωσία 10, Ἀθήναι.

15. «Ἑλληνικὰ Θέματα», ἔτος θ', ἐκδοσις Ἐταιρείας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν.

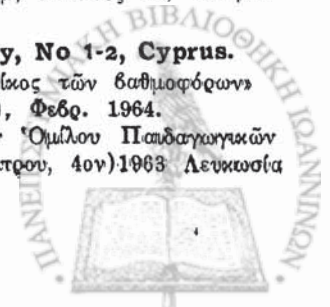
16. «Ἐπιστολές», Χρ. Λαδᾶ 3, Ἀθήναι

17. «Ἐδδόννη», Γέλανος 11, Ἀθήναι (601).

18. Today, No 1-2, Cyprus.

19. «Ὁ Κόσμος τῶν βαθμοφόρων» (Προσκόπων), Φεβρ. 1964.

20. Δελτίον Ὀμίλου Παπδαγωγικῶν Ἑρευνῶν Κύπρου, 4ον) 1963 Λευκωσία

- 11-1-64 — 'Ομιλία υπό κ. Τσίμαρη με θέμα: «Εντυπώσεις από την Εδράστη».
- 13-1-64 — 'Ομιλία κ. Γ. Ξόδη εις την Στρατιωτικὴν Λέσχην.
- 17-1-64 — 'Εορτὴ Ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου. — 'Ομιλία κ. Π. Ἐξάρχου, Βετούς σπουδαστοῦ. — Οἱ σπουδασταὶ συμμετέσχον εἰς τὴν Ἱερὰν Πομπὴν τῆς Εἰκόνης τοῦ Νεομάρτυρος.
- 21-1-64 — Τὴν 11 π.μ. διεκόθησαν τὰ μαθήματα διαμαρτυρηθέντων τῶν σπουδαστῶν διὰ τὰ Κυριακὰ.
- 29-1-64 — 'Εορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων. — 'Ομιλία κ. Μάκου, Βετούς σπουδαστοῦ.
- 1-2-64 — Πρακτικὰ ἐξετάσεις Αὐτοῦ ἑξαμήνου.
- 6-2-64 — Σύνταξις ψηφίσματος συλλυπητηρίων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν πρὸς τὴν αἰμογένειαν τοῦ ἀποδιδάσκοντος Πανεπιστημίου Καθηγητοῦ Σπ. Καλλιάρου.
- 7-2-64 — Σύνταξις ψηφίσματος ἠθικῆς συμπεριστάσεως τῶν Καθηγητῶν τῆς ΖΠΑ, πρὸς τὸν δοκιμαζόμενον ἑλληρικὸν λαὸν τῆς Κύπρου.
- 19-2-64 — 'Ομιλία τοῦ κ. Θεοδοσίου, ἀποφοίτου Ἱατρικῆς Σχολῆς, περὶ ἐθελοντικῆς προσηγορίας ἐργασίας τοῦ σπουδαστοῦ εἰς τὰ πλαίσια τῆς Ὄργανώσεως τοῦ Παγκοσμίου Πολύτου (τοῦ Ο.Η.Ε.).
- 20-2-64 — 'Εορτὴ 21ης Φεβρουαρίου ('Ἀπελευθέρωσις τῶν Ἰωαννίνων). — 'Ομιλία σπουδαστοῦ κ. Β. Μπαρτζώκη.
- 21-2-64 — Παρέλασις τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων, κατὰ τὸν ἐπίσημον ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου ἀπελευθέρωσεως τῶν Ἰωαννίνων.
- 25-2-64 — Περιπάτος εἰς ὑπαίθριον θέατρον καὶ περὶτερον Ε.Η.Μ. καὶ εἰς λόφον Ἁγ. Τριάδος.
- 27-2-64 — Ἐπίσκεψις σπουδαστῶν ὑπὸ τὸν καθηγητὴν κ. Γ. Στεφάνου εἰς Ἐδαφολογικὸν Ἐργαστήριον καὶ Γεωργικὴν Στάθμιν Ἰωαννίνων.
- 3-3-64 — Διαδηλώσις τῶν σπουδαστῶν μετὰ τῶν μαθητῶν Γυμνασίου ὑπὲρ τῶν δικαίων περὶ αὐτοδιαθέσεως αἰτημάτων τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ.
- 5-3-64 — 'Ομιλία σπουδαστῶν ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Βορ. Ἠπείρου.
- 7-3-64 — 'Ομιλία κ. Σ. Λάλη, Διευθυντοῦ, καὶ κ. Κ. Κίτσου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως Παύλου.
- 24-3-64 — 'Εορτὴ 25ης Μαρτίου καὶ τὴν ἐπομένην παρέλασις.
- 2-4-64 — Ἐπίσκεψις Γεωργικὴν Στάθμιν Ἰωαννίνων.
- 7-4-64 — 'Ομιλία Σχολιάστου κ. Χρ. Κίτσου ἐπὶ τῇ Παγκοσμίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ὕγειας.
- 8-4-64 — Λειτουργία προηγουμένων εἰς Ἱ. Μῆτρο. Νάβου.
- 11-4-64 — 'Ομιλία κ. Ν. Παπαπάνου: «Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἰς τὴν Χώραν μας».
- 16-4-64 — Περιπάτος τῶν σπουδαστῶν εἰς λόφον Περιθλάτου.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

1. Σοφοκλῆς Δ. Λάλης, Διευτὴς τῆς Ἀκαδημίας.
2. Εὐθ. Θεοδοσίου, Διευτὴς τμήματος.
3. Κων. Κίτσος Καθηγ. Παιδαγ.
4. Γεώργ. Ξόδης » »
5. Ἰ. Χαλαμπίου » »
6. Γεώργ. Στεφάνου » Γεωπονικ.
7. Γεώργ. Καζάκος » Τεχνικῶν
8. Εὐθ. Χατζηγιάννης » Γυμναστ.
9. Ἀναστ. Πάτσις » Μουσικῆς
10. Παρασκ. Τσουανέλη » Οἰκονομ.

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

1. Χρ. Κίτσος, Σχολιαστὴς Καθηγ. τῆς Ἑλληνικῆς
2. Βασ. Πορφύρας Καθηγ. Φυσικ.
3. Θ. Μπαϊρακτάρης » Μουσικῆς
4. Κων. Φράγκος » Θεολογικ.
5. Ἰωάν. Δάλλας » Φιλολογίας
6. Μιχαὴλ Μπάσης » Φυσικῶν
7. Δημ. Τζουμάκας » Μαθηματ.
8. Ἀνδρ. Μιχαλόπουλος Δημ. Δικ.

ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

1. Γεώργιος Ἐξαρχόπουλος Διευθυντὴς 6θεσίου
2. Δημήτριος Σακελλαρίου Διευθυντὴς 4θεσίου
3. Μιλτ. Κουνάβος Διδάσκαλος
4. Ἰωάν. Νικολαΐδης »
5. Ἀνθούλα Γκαλέση Διδασκάλισσα
6. Νικολ. Στεφάνου Διδάσκαλος
7. Δημήτρ. Καλέσης »
8. Εὐάγγ. Φαρμάκης »
9. Γαλάτεια Κουνάβου Διδασκάλισσα
10. Παρασκευὴ Ράκου Διδασκάλισσα
11. Μαρία Κασίμη »
12. Δημήτριος Πλιάκος Διδάσκαλος

Ἡ ΣΧΟΛΙΚῆ ΕΦΟΡΕΙΑ

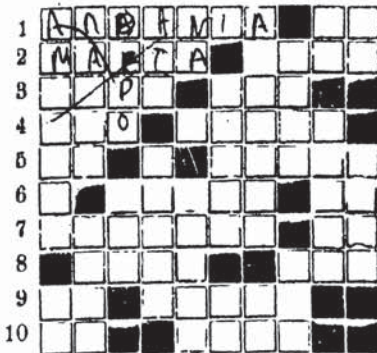
1. Ν. Ντάσιος, Πρόεδρος
2. Δ. Δογροβιτης, Ἀντιπρόεδρος
3. Γ. Παύλου, Ταμίας
4. Γ. Στεφάνου, Γραμματεὺς
5. Δ. Σακελλαρίου, μέλος.

ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ Ν' ΑΚΟΝΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΑΣ . . .

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) "Ηπειρος. — 'Απαγορευτικό.
- 2) Γυναικείο όνομα. — Κίνηση θ. γρού (γεν.).
- 3) 'Απαιτεί ανθρώπινη ενέργεια. — 'Εποχή του χρόνου.
- 4) ... 'Ιανέριο. — Τόν δίδουν οι στρατιώτες.
- 5) "Ανθη. — Προφήτης.
- 6) 'Ολομόναχη. — Βυζαντινή νότα
- 7) Μυθικός ήρωας. — Σύμβολον του 'Τμήστου.
- 8) Μ' αυτούς κλείνεται μιά συμφωνία. — 'Αριθμός.
- 9) "Ο,τι και τὸ 1 β' ὀριζοντίως. — Είδος καθαρισμοῦ.
- 10) 'Αναφορική ἀντωνυμία (γεν.). — Τροφή ζώων (πληθ.).

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

- 1
"Ορος ἔνδοξο καὶ ἔλαουστό
τὸ κεφάλι μου ἐν κόρης
κι' ἓνα γράμμα γετονικό,
ἀφθονη — ἐπὶ τῆς ὕψης —
θὰ μὲ βρῆς εἰς τὸ γιᾶλό.
- 2
Θὰ μὲ βλέπης εὐτυχή,
ὅπως εἶμαι ἐν μ' ἀφθονῆς.
Μὰ ἐν τὴν πρώτην συλλαβῇ
μὲ ἀποκεφαλίσης
μὲ μορφή σατανική
θὰ μὲ δῆς καὶ θὰ σαστίσης.

ΤΡΙΓΩΝΟ

Ο Ο Ο Ο Ο
Ο Ο Ο Ο
Ο Ο Ο
Ο Ο
Ο

- 1) Νηοὶ τῶν Δωδεκανήσιων. 2) Δρόμος (καθ.). 3) Τίτλος ἱστορικοῦ καὶ ποταμοῦ τῆς Ρωσίας. 4) 'Αναφορική ἀντωνυμία. 5) Στάφυρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΨΙΨΙΝΑ

Μαύρη εἶναι ὡς τὸ χελιδόνι
κι' οἱ τρίχες τῆς λαμποκοποῦν,
καὶ στὸ σκοτάδι, ὅταν τυχερῶν,
οὐδὲ τὰ μάτια τῆς πετοῦν.

Μᾶς ἀγατᾶ καὶ μᾶς γνωρίζει.
μὰ δὲ χωνεύει τὰ στραβά
καὶ τὸ χερσὶν κερρασοῦνίζει
ποῦ τὰ μουστάκια τῆς τραβά.

Νὰ τὴ χαδέμη ὅμως ἐν τῶν,
πλάι στὸ παιδάκι τὸ καλὸ
στέκει καὶ τ' ἀγριὸ τῆς νόχι
βελούδο γίνεται ἀπαλό.

Καὶ τὸ παιδί γιὰ μάθημά τοι
πρέπει νὰ τῶν, ὅτι μοποεῖ
κι' ἀπ' τ' ἀπαλὸ βελούδο κάτω
νύχια ποῦ κρῶνεται νὰ βρῆ.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΞΕΙΡΕΤΕΙ ΟΤΙ...

... ἐν βλοὶ οἱ πάγοι οἱ μαζεμένοι στὶς ἀρκτικές καὶ ἀνταρκτικές περιοχὲς Ἑλλωναν, οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς πόλεις ποῦ βρίσκονται στὰ παράλια θὰ βυθίζονταν καὶ θὰ ἐξαφανίζονταν ἀπὸ νερά;

'Ο ὄγκος αὐτῶν τῶν πάγων εἶναι τόσο μεγάλος ποῦ τὸ λυώσιμό τους θὰ ἔκανε ν' ἀνέβη ἡ στάθμη τῶν ὁκεανῶν ἀπὸ 25 ὠς 30 μέτρα. Μερικοὶ σοφοὶ μιλᾶνε καὶ γιὰ 100 μέτρα.

Πάντως δὲν ὑπάρχει λόγος ἀνησυχίας ἀπὸ τώρα γιὰ τὸ γεγονός αὐτὸ θὰ συμβῆ 10.000 χρόνια μετὰ. Τοῦλάχιστον. "Ἄρα....."

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Αὐτοὶ ποῦ προσποιῶνται ὅτι εἶναι σοβαροὶ, εἶναι συνήθως ἄνθρωποι ἐλαφρόμυαλοι.

(Γλάδιστον)

"Ὅποιος μεταβάλλεται σὲ σκουλήκι, δὲν πρέπει κατόπιν νὰ παραπονιέται πὼς ποδοπατεῖται.

(Κάντ)

ΓΝΩΜΙΚΑ

* 'Η σκληρότης καὶ ὁ φόβος πηγαινῶν χειροπαίστα.

Βαλζάν

* Σοφία ὑπάρχει μόνον εἰς τὴν ἀλήθεια.

Γκαίτε

* Μάθαινε περισσότερα παρ' ὅτι πιστεύεις.

Σαίξτηρ

ΣΟΦΕΣ ΓΝΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Τὰ παιδιὰ χρειάζονται παραδείγματα καὶ ὄχι κριτικές.

Σουίφτ

Σύνδεσμος μεταξύ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων.

Ταλμούνδ

Πολλὲς φορές σκέπτομαι πόσο μελαγχολικὸς θὰ ἦταν ὁ κόσμος χωρὶς παιδιὰ, καὶ πόσον ἀπάνθρωπος χωρὶς γέροντες.

Ούγκυ

'Απόφευγε ἐκείνον ποῦ ἀποστρέφεται τὸ γέλιο ἐνὸς παιδιοῦ.

Λάβατορ

Μὴν ὀνομάζης δυστυχισμένον τὸν ἄνθρωπο ποῦ ὄσα κι ἐν ὑποφέρει ἔχει παιδί ποῦ ἀγατᾶ.

Σουίφτ

Εἶναι καλύτερα γιὰ κάποιον νὰ τὸν ἀποφύγειν οἱ ἄνθρωποι, παρὰ νὰ μὴν εἶναι ἀγαπητὸς στὰ παιδιὰ.

Δ

Μπ'χερ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

'Ο ἐπιθεωρητὴς μπαίνει ξαφνικὰ στὴν τάξη ἐνὸς σχολείου καὶ βλέπει τὸν δάσκαλο νὰ ἔχη ἀρτάξη ἓνα μικρὸ μαθητὴ καὶ νὰ τὸν δέρον ἄλγιστα.

—Τί κάνετε ἐκεῖ; Τοῦ φωνάζει ὁ ἐπιθεωρητὴς μὲ ἀγανάκτηση. Ξέρετε πὼς ἐν ὁ μικρὸς παραπονεθὴ στὸν πατέρα του θὰ ἔχαμε φασαρίες;

—Μὴ ἀνησυχῆτε! ἀποκρίνεται ὁ δάσκαλος. Αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ τὸ κάνη ποτὲ ὁ πατέρας του.

—Πὼς μοποεῖτε νὰ εἰσθε βέβαιος;

—'Απλούστατα! 'Ο πατέρας τοῦ μικροῦ εἶμαι ἐγώ!

Ἀπὸ παλαιοὶ συμμαθητὰ συναντῶνται στὸν δρόμο:

—Ποῦ ἐπάγγεμα ἀκολούθησες; Ρωτᾶει ὁ ἕνας.

—Συμβολαιογράφος! Κι' ἐσύ; λέει ὁ ἄλλος.

—Γιατρός! Τώρα μάλιστα πάνω νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν πρώτο μου πελάτη.

—'Ὁρα! 'Απαντᾶ ὁ συμβολαιογράφος. "Ὅταν θῆρθη ἡ ὥρα, μὴ ξεχάσης νὰ μὲ καλέσης γιὰ τὴν διαθήκη τοῦ πελάτου σου!

—Κουφιροκεφαλῶν, δὲ βρίσκω τὰ σπύρα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἀνάγω τὴ λάμπα, λέει ἡ μαμιά.

—Δὲν πειρᾶξαι, ἀπαντᾶ ὁ βιαστικός Κουφιροκεφαλῶν. "Ἄναψε πρώτα τὴ λάμπα καὶ ψάξε ὕστερα νὰ βρῆς τὰ σπύρα!

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page.

